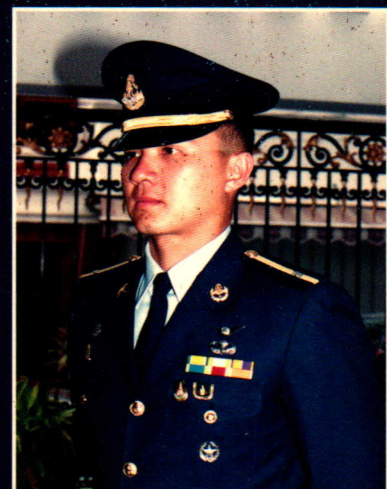
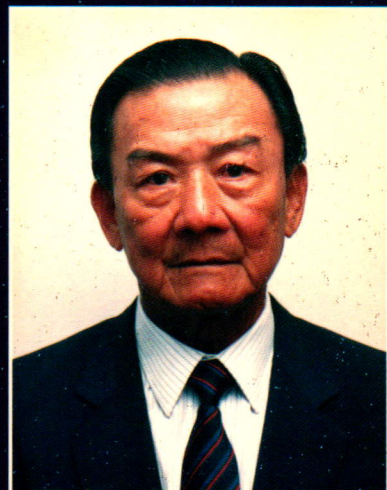

ประกาศเกียรติคุณบุคคลดีเด่นของชาติ

เล่ม ๗

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

จัดพิมพ์เผยแพร่ พุทธศักราช ๒๕๓๘

**ประกาศเกียรติคุณบุคคล
และหน่วยงานดีเด่นของชาติ
เล่ม ๗**

**สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
จัดพิมพ์เผยแพร่ พุทธศักราช ๒๕๓๘**

เรื่อง ประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ เล่ม ๗

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ

ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

จัดพิมพ์เผยแพร่ ครั้งที่ ๑ จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม พ.ศ. ๒๕๓๘

ISBN 974-7771-92-6

คณะกรรมการ

นายสมชาย ชูประดิษฐ์

นางสาวสุรีพร พุทธสุวรรณ

นายนพพร บุญแก้ว

นางสาวกมลมา บุญพิมพ์

ออกแบบปก

นายนพพร บุญแก้ว

คำนำ

ในปัจจุบันนี้ย่อมเป็นที่ทราบกันดีว่า ได้มีหน่วยงานมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนหลายแห่ง ดำเนินการประกาศเกียรติคุณ มอบรางวัล และสดุดีผลงานของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นสาขาต่างๆ แต่ละสาขาอยู่เป็นประจำ แต่การประกาศเกียรติคุณดังกล่าวก็ยังอยู่ในวงจำกัดเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งเท่านั้น ไม่ถึงกับเป็นการเผยแพร่ผลงานดีเด่นในระดับชาติ ดังนั้น คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ และสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ จึงได้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลและหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นในสาขาต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน แล้วนำมายกย่องประกาศเกียรติคุณ โดยการจัดทำวีดีโอเทปออกเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ ในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๒๗ เป็นต้นมา

สำหรับนโยบายสำคัญของคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ และสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ในการเผยแพร่ผลงานดีเด่นของบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ดังกล่าวก็เพื่อเป็นการส่งเสริมให้กำลังใจแก่บุคคลและหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่น และกระตุ้นให้เยาวชนของชาติตลอดจนประชาชนคนไทยทั่วไป ยึดถือเป็นตัวอย่างและแนวทางประพฤติปฏิบัติด้วยความภาคภูมิใจต่อไป

นอกจากนี้เพื่อให้การเผยแพร่ผลงานดีเด่นระดับชาติได้เป็นไปอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติและสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ จึงได้รวบรวมผลงานดีเด่นของบุคคลและหน่วยงานในลักษณะหนังสืออ้างอิงสำหรับเผยแพร่แก่สาธารณชนในโอกาสที่มีการจัดงานประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติประจำปีและหวังว่าหนังสือเล่มนี้ซึ่งนับเป็นเล่มที่ ๗ ของหนังสือลักษณะเดียวกันคงเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจในงานพัฒนาสาขาต่างๆ ตามวัตถุประสงค์และนโยบายดังกล่าวแล้วข้างต้นเป็นอย่างดี

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

พฤศจิกายน ๒๕๓๘

รายนามคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

๑.	นายเอนก	สิทธิประศาสน์	ประธานอนุกรรมการ
๒.	นายอรุณ	ปรีดีติลก	รองประธานอนุกรรมการ
๓.	ร้อยโท สุวิทย์	ยอดมณี	รองประธานอนุกรรมการ
๔.	พลตำรวจตรี จิตติ	โรจนเวทย์	อนุกรรมการ
๕.	นางผุสดี	วิทยาสารรณยุต	อนุกรรมการ
๖.	นายเรวัติ	จำเฉลิม	อนุกรรมการ
๗.	นายเย็นใจ	เลาหวนิช	อนุกรรมการ
๘.	นางธัชกร	เหมะจันทร์	อนุกรรมการ
๙.	ผู้อำนวยการกองราชการส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน		อนุกรรมการ
๑๐.	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและเผยแพร่ กรมการพัฒนาชุมชน หรือผู้แทน		อนุกรรมการ
๑๑.	นางประกอบ	ลาภเกษร	อนุกรรมการ
๑๒.	นายวิระ	สกุลทับ	อนุกรรมการ
๑๓.	นายอนุวัฒน์	ธรรมธัช	อนุกรรมการ
๑๔.	นายสุรินทร์	โกสียางกูร	อนุกรรมการ
๑๕.	นายสมชาย	ชูประดิษฐ์	อนุกรรมการ
๑๖.	ร้อยตำรวจเอก ภาณุ	พินเนียน	อนุกรรมการ
๑๗.	นางจินตนา	จุลกะเสวี	อนุกรรมการ
๑๘.	นายมนัส	มณีเปรม	อนุกรรมการ
๑๙.	นางสาววันเพ็ญ	เข็นตระกูล	อนุกรรมการ
๒๐.	นางสิริพร	ทองคำวงศ์	อนุกรรมการ
๒๑.	นางสาวสมลักษณ์	วงศ์งามขำ	อนุกรรมการ
๒๒.	ผู้แทนมูลนิธิธารน้ำใจ (นายสุธี เกตุศิริ)		อนุกรรมการ
๒๓.	นายชัชวิน	ภูมิดิษฐ์	อนุกรรมการ
๒๔.	นายเกียรติศักดิ์	ภู่อ่าง	อนุกรรมการ
๒๕.	นางฉวีวรรณ	จันทร์ตัน	อนุกรรมการ
๒๖.	นายนิธิวัชร	จันทร์สังข์	อนุกรรมการ
๒๗.	นายสมวงศ์	วงศ์อนแสง	อนุกรรมการ
๒๘.	นางสาวสุวิพร	พุทธสุวรรณ	อนุกรรมการเลขานุการ
๒๙.	นายนพพร	บุญแก้ว	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐.	นายวรวิทย์	หอมเนียม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑.	นางสาวกมลลา	บุญพิมพ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หลักการและวิธีการพิจารณาผลงานดีเด่น ของ คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ

ความเป็นมา

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีประธานคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก และเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชนและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติได้เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๒๖ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลาประมาณ ๑๐ ปี ได้มีการคัดเลือกบุคคลดีเด่น และเผยแพร่ผลงานทางสื่อมวลชนสาขาต่างๆ ไปแล้วรวมทั้งสิ้น ๗๕ ราย และจะได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ต่อไปตามลำดับ

วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ในการเผยแพร่ผลงานดีเด่นระดับชาติประเภทบุคคล หน่วยงานต่างๆ และงานพัฒนาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอีกทั้งเป็นการส่งเสริมและให้กำลังใจแก่บุคคลและหน่วยงานดังกล่าว ตลอดจนกระตุ้นให้หน่วยงานและประชาชนทั่วไปถือเป็นแบบอย่างในการที่จะสร้างสรรค์ผลงานที่ดีเด่นให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติมากขึ้น

หน้าที่

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติดังกล่าวข้างต้น มีหน้าที่พิจารณาคัดเลือกผลงานดีเด่นของบุคคล และหน่วยงานต่างๆ ระดับชาติและงานพัฒนา ในสาขาต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนแล้วนำมาประกาศเกียรติคุณพร้อมทั้งจัดทำวีดิทัศน์ออกเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาครวมทั้งเผยแพร่ไปยังหน่วยราชการ หน่วยงานเอกชน ประชาชนทั่วไปที่สนใจและสถาบันการศึกษา ไว้เป็นสื่อทางวิชาการประกอบการเรียนการสอน

หลักการพิจารณาผลงานดีเด่น

การพิจารณาผลงานดีเด่น มีใช้พิจารณาแต่เฉพาะผลงานดีเด่นของหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น แต่ให้ครอบคลุมถึงผลงานดีเด่นขององค์กรภาคเอกชนและบุคคลที่เป็นตัวอย่างในการทำคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติในด้านต่างๆ ด้วย

เป็นผลงานของคนไทย ที่ทุกคนสมควรภาคภูมิใจร่วมกันในระดับชาติและยอมรับร่วมกันในส่วนรวม

เป็นผลงานที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และบุคคลได้กระทำจนเห็นผลแน่นอนแล้ว สมควรนำผลงานที่ดีเด่นออกมาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เพื่อให้หน่วยงานและบุคคลทั่วไปได้รู้จักและยึดถือเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตาม

การพิจารณาผลงานดีเด่น จะพิจารณาตามประเภทหรือสาขาของผลงาน หรือวิชาชีพในด้านใดด้านหนึ่ง ตามที่กำหนดไว้

การแสวงหาผลงานดีเด่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จำแนกตามประเภทของผลงานดีเด่นดังต่อไปนี้

๑. การแสวงหาผลงานดีเด่นของบุคคล

จัดทำทำเนียบของหน่วยงาน องค์กร และสถานบันต่างๆ ที่มีการให้รางวัลและประกาศเกียรติคุณแก่บุคคลผู้กระทำความดีหรือบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

ติดตามผลการตัดสินใจให้รางวัลและประกาศเกียรติคุณแก่บุคคลตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๒. การแสวงหาผลงานดีเด่นของหน่วยงานภาครัฐ

ส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานภาครัฐต่างๆ แล้วให้ส่งแบบสอบถามกลับมาวิเคราะห์และประมวลข้อมูลหรือผลงาน

จัดส่งผู้แทนหรือคณะทำงานเฉพาะกิจไปประเมินผลงานของหน่วยงานภาครัฐ

รับข้อมูลและข่าวสารผลงานของหน่วยงานภาครัฐจากสื่อมวลชน ประชาชน และองค์กรภาคเอกชน

รับข้อมูลเพื่ออนุกรรมการนำมาเสนอให้พิจารณา

๓. การแสวงหาผลงานดีเด่นขององค์กรภาคเอกชน

จัดทำทำเนียบขององค์กรภาคเอกชน ทั้งประเภทที่ไม่แสวงหากำไร และประเภทที่ดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหากำไรเพื่อประโยชน์ในการแสวงหาและติดตามผลงานดีเด่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ติดต่อขอทราบผลการดำเนินงานและผลงานดีเด่นขององค์กรภาคเอกชนทั้ง ๒ ประเภท

แนวทางในการเผยแพร่ผลงานดีเด่น

ผลงานดีเด่นของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และบุคคลที่คณะกรรมการจะนำมาเผยแพร่จะพิจารณาคัดเลือกเฉพาะผลงานดีเด่นอย่างแท้จริง และเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม

จัดพิมพ์หนังสือผลงานดีเด่นโดยเฉพาะ เพื่อเผยแพร่ผลงานดีเด่นของบุคคลหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน สำหรับแจกจ่ายในงานมอบประกาศเกียรติคุณและโอกาสสำคัญๆ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ส่วนแนวการเขียนผลงานจะเน้นเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์ด้วย

จัดทำรายการออกอากาศทางโทรทัศน์ต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อเผยแพร่ผลงานดีเด่นโดยเฉพาะตามกำหนดวันเวลาที่แจ้งให้ประชาชนทราบล่วงหน้า

จัดทำสารคดีวิดิทัศน์เพื่อใช้ในการเผยแพร่ผลงานดีเด่นตามความเหมาะสม และความสำคัญของผลงานดีเด่นที่จะเผยแพร่

จัดทำบทความและสารคดีเผยแพร่ผลงานดีเด่นออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียง และสื่อมวลชนแขนงต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์และวารสารต่างๆ เป็นต้น

ด่วนที่สุด

ที่ รล ๐๐๐๓/๑๐๒๖๗

สำนักราชเลขาธิการ

พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๓๗

เรื่อง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
แทนพระองค์

เรียน นายเอนก สิทธิประศาสน์ ประธานคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ

อ้างถึง หนังสือที่ นร ๐๑๑๐/พ๑๒๔๔๗ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๗

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอให้ นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราช-
วโรกาสให้คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ และคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
รวมจำนวน ๓๒ คน นำบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปี ๒๕๓๖ และคณะรวมจำนวน
๓๒ คน เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานรางวัลเกียรติคุณบุคคลดีเด่นของชาติ กับขอพระราชทานพระบรม-
ราโชวาท เพื่อเป็นสิริมงคล ในเดือนสิงหาคม ๒๕๓๗ วันและเวลาใดสุดแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แทนพระองค์ ซึ่งพระราชทานพระราช-
วโรกาสให้เข้าเฝ้าฯ ในวันพุธที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๗ เวลา ๑๖.๐๐ น. ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

(หม่อมหลวงวงษ์วสินต์ รัตนาภรณ์)

ราชเลขาธิการ

กองการในพระองค์

โทร. ๒๒๕๕๔๓๓-๔๓ ต่อ ๓๐๗

โทรสาร ๒๒๕๓๒๕๔

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และรองประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ พร้อมด้วยคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ตลอดจนทั้งบรรดาบุคคลและผู้แทนหน่วยงานดีเด่นของชาติ ต่างมีความปลื้มปิติโสมนัสและซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ได้ฝ่าละอองพระบาทสมเด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์มาพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคลและหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นระดับชาติอีกวาระหนึ่งในวันนี้

ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทานวโรกาสกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาทถึงความ เป็นมา วัตถุประสงค์ และหลักการของการพิจารณาคัดเลือกผลงานดีเด่นของชาติโดยสังเขปดังต่อไปนี้

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีข้าพระพุทธเจ้า เป็นประธานฯ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติขึ้นมา โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการคัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่นสาขาต่างๆ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๖ เป็นต้นมา สำหรับในปีพุทธศักราช ๒๕๓๖ นี้ ได้คัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่นแล้วรวม ๗ ราย

ในการพิจารณาเลือกผลงานดีเด่นนี้ คณะอนุกรรมการฯ มิใช่พิจารณาแต่เฉพาะผลงานดีเด่นของหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น แต่ให้ครอบคลุมถึงผลงานดีเด่นขององค์กรภาคเอกชนและบุคคลที่เป็นตัวอย่างในการทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติในด้านต่างๆ ด้วย โดยถือหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ

เป็นผลงานของคนไทยที่ทุกคนสมควรภาคภูมิใจร่วมกัน ในระดับชาติ และยอมรับร่วมกัน ในส่วนรวม ซึ่งหน่วยงานและบุคคลทั่วไปได้รู้จักพร้อมที่จะยึดถือเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตาม

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชวโรกาสกราบทูลอัญเชิญได้ฝ่าละอองพระบาท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคลและผู้แทนหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๖ รวม ๗ ราย พร้อมทั้งขอรับพระราชโฆษาทเพื่อเป็นสิริมงคลและเกียรติประวัติแก่ผู้ได้รับพระราชทานรางวัล และขอพระราชทานพระราชวโรกาสกราบทูลเบิก นายเอนก สิทธิประศาสน์ ประธานคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ เป็นผู้กราบทูลเบิกบุคคลหรือผู้แทนหน่วยงานดีเด่นของชาติ รับพระราชทานรางวัลเกียรติคุณบุคคลดีเด่นของชาติตามลำดับต่อไปนี้

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า นายเอนก สิทธิประศาสน์ ประธานคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ขอพระราชทานกราบบังคมทูลเบิกบุคคลและผู้แทนหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๖ จำนวน ๗ ราย เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรางวัลเกียรติคุณ ดังต่อไปนี้

๑. ศาสตราจารย์ ปกรณ์ อังศุสิงห์ บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการบริหารงานสังคมสงเคราะห์) อดีตอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ ปัจจุบันหลังเกษียณอายุราชการแล้ว ได้ดำรงตำแหน่ง นายกมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์

๒. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ แพทย์หญิง คุณหญิงสุดศกร ชู่จินดา บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์) ศาสตราจารย์เกียรติคุณคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

๓. นายฤๅษะ บันยารชุน บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ (ด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว) เจ้าของและกรรมการผู้จัดการ บริษัท เวลเทรดเวลเชอร์วิส จำกัด

๔. นายปราโมทย์ ไม้กลัด บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านชลประทาน) นายช่างใหญ่ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕. นายเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์ บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร) ปัจจุบันแสดงภาพยนตร์และเป็นอาสาสมัครมูลนิธิร่วมกตัญญู

๖. นักเรียนนายเรืออากาศ จักรกฤษณ์ ธรรมวิชัย บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการศึกษา) จบการศึกษาปริญญาตรีจาก United States Air Force Academy สาขา Engineering และ Engineering Sciences ประเทศสหรัฐอเมริกา และ

๗. โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสาธารณสุข) เป็นโรงพยาบาลของรัฐบาล ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

สำเนา
พระราชดำรัส
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในพิธีพระราชทานรางวัลเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๖
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพุธ ที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๖

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ข้าพเจ้ามาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในพิธีพระราชทานเกียรติบัตรแก่บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ซึ่งคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติเป็นผู้คัดเลือก ขอแสดงความชื่นชมกับทุกท่านและทุกหน่วยงาน ที่ได้รับการยกย่องว่ามีผลงานดีเด่น อันควรศรัทธายึดถือเป็นแบบอย่าง

ผู้ทำความดีนั้น แม้ตั้งใจกระทำโดยมิได้มุ่งหวังสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นเครื่องตอบแทนก็ตาม แต่ถ้ามีผู้เล็งเห็นความดีและชื่นชมในความดีของตัว ก็ย่อมจะพึงพอใจและเกิดกำลังใจมิใช่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อผู้ที่ชื่นชมยกย่องคือทางราชการก็ยิ่งจะทำให้มีเกียรติดีเด่นขึ้น ทำให้ได้รับความศรัทธาเชื่อถือกว้างขวางหนักแน่นขึ้น และมีความมั่นใจในการกระทำดียิ่งขึ้น ดังนั้น การที่คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่สอดส่องเลือกสรรหน่วยงานกับทั้งบุคคลผู้บำเพ็ญกรณียกิจดีเด่น และเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติในสาขาต่างๆ มาเชิดชูยกย่องด้วยการประกาศเกียรติคุณความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งมอบรางวัลให้ จึงนับเป็นกรณียกิจที่ควรแก่การชมเชย และน่าจะได้ว่าเป็นมาตรการที่สำคัญประการหนึ่ง ในการส่งเสริมให้คนไทยมีศรัทธายึดมั่นในการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เพื่อประโยชน์สุขและความเจริญมั่นคงของสังคมและบ้านเมือง

ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขออวยพรให้ทุกท่านที่ชุมนุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ มีพลานามัยและจิตใจที่เข้มแข็งสมบูรณ์ เพื่อสามารถปฏิบัติภารกิจหน้าที่ และสร้างสรรค์ประโยชน์ได้กว้างขวางทั่วถึงยิ่งขึ้น

สำเนาถูกต้อง

(นายสมศักดิ์ จตุพรภัทร)
สำนักราชเลขาธิการ
๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๖

คำกล่าว

เนื่องในงานประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ

ของ

นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี

ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

วันจันทร์ ที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๗ เวลา ๑๙.๐๐ น.

เรียน ท่านประธานคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ และคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ พร้อมทั้งบุคคลและผู้แทน
หน่วยงานดีเด่นของชาติ และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาร่วมในงานประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงาน
ดีเด่นของชาติ ครั้งที่ ๕ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๖ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๖ อีกวาระหนึ่งในวันนี้
ตามที่ท่านรองนายกรัฐมนตรี คุณบัญญัติ บรรทัดฐาน ในฐานะประธานคณะกรรมการ
เอกลักษณ์ของชาติ ได้รายงานสรุปผลการดำเนินการคัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปี
นี้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้
คณะบุคคลและผู้แทนหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีนี้ เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี เพื่อรับพระราชทานเกียรติบัตร แทนพระองค์ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม พุทธศักราช
๒๕๓๗ แล้วนั้น ผมขอแสดงความชื่นชมต่อทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย และมีสิ่งที่ผมเห็นว่าน่าจะ
สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ในการคัดเลือกผลงานดีเด่นของชาติแต่ละปี ที่ได้กระทำกันอย่างกว้างขวาง
และครอบคลุมไปทั่วทั้งประเทศ โดยการขอให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในส่วนกลางและส่วน
ภูมิภาค ส่งผลงานให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาคัดเลือกอย่างเป็นระบบและมีหลักการ ซึ่งการ
ปฏิบัติงานดังกล่าว ยิ่งทำให้ผมเกิดความภาคภูมิใจในผลงานมากยิ่งขึ้น และเชื่อมั่นว่าทุกท่านที่ได้รับการ
คัดเลือกเป็นบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติในแต่ละครั้งย่อมถือได้ว่าเป็นผู้เสียสละ บำเพ็ญคุณ-
ประโยชน์ สร้างสรรค์ความเจริญ ให้แก่ประเทศชาติอย่างแท้จริง

สิ่งที่ผมใคร่ขอเรียนฝากไว้ ณ ที่นี้ ก็คือ ผลงานใดที่ได้รับการยกย่องแล้วหรือผลงานใดที่ยัง
มิได้รับการยกย่องก็ตาม จึงอยากจะขอให้ทุกท่านที่เป็นเจ้าของผลงานที่ดีช่วยกันรักษาคุณค่าของผล
งานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมไทย โดยเฉพาะเยาวชนไทยสืบไป

ในท้ายนี้ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก รวมทั้ง
พระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม-
ราชินีนาถ ได้โปรดอภิบาลดลบันดาลให้ทุกท่าน จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ ด้วยจตุรพิธพรชัย
ทั่วกัน

รายนามบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖ จำนวน ๗ ราย

๑. ศาสตราจารย์ ปกรณ์ อังศุสิงห์

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริหารงานสังคมสงเคราะห์)

๒. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ แพทย์หญิง คุณหญิงสุดศกร တ္တိန်

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี (ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์)

๓. นายกุศะ บัณยารชุน

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ (ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว)

๔. นายปราโมทย์ ไม้กลัด

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี (ด้านชลประทาน)

๕. นายเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร)

๖. นักเรียนนายเรืออากาศ จักรกฤษณ์ ธรรมวิชัย

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการศึกษา)

๗. โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสาธารณสุข)

สารบัญ

หน้า

คำประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ๑๕-๑๘

๑. ศาสตราจารย์ ปกรณ์ อังศุสิงห์ ๒๑
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริหารงานสังคมสงเคราะห์)
๒. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ แพทย์หญิง สดุดาคร ตูจินดา ๓๒
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี (ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์)
๓. นายกุศะ ปันยารชุน ๔๖
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ (ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว)
๔. นายปราโมทย์ ไม้กลัด ๕๖
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี (ด้านชลประทาน)
๕. นายเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์ ๗๐
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร)
๖. นักเรียนนายเรืออากาศ จักรกฤษณ์ ธรรมวิชัย ๗๘
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการศึกษา)
๗. โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ๘๖
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสาธารณสุข)

คำประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

ศาสตราจารย์ ปกรณ์ อังศุสิงห์

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริหารงานสังคมสงเคราะห์)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (บิดาด้านบริหารสังคมสงเคราะห์) ท่านได้สร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่วงการสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทย โดยได้ขยายงานการบริหารประชาสงเคราะห์ของประเทศไทย ด้วยการขยายงานการบริหารงานประชาสงเคราะห์ไปสู่ภูมิภาค และยังให้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็ก คนชรา ขอทาน และริเริ่มตั้งประชาสงเคราะห์จังหวัดขึ้น ๑๑ จังหวัด ได้ริเริ่มโครงการประกันสังคม การป้องกันและฟื้นฟูผู้กระทำผิดทางสังคม เช่น หญิงโสเภณี ผู้เสพยาเสพติดให้โทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้เป็นผู้หนึ่งที่ริเริ่มการพัฒนาการท้องถิ่น หรือการพัฒนาชุมชน จนรัฐบาลได้ถือเป็นนโยบายอันสำคัญยิ่งและดำเนินการอยู่ขณะนี้ นอกจากนี้จากงานประจำที่เคยปฏิบัติมาด้วยความมานะบากบั่นแล้ว และยังเป็นตัวจักรสำคัญที่ทำให้งานสังคมสงเคราะห์ของเอกชนได้แพร่หลายและเป็นเหตุให้องค์กรเอกชนได้ปรับปรุง และขยายงานสังคมสงเคราะห์ให้กว้างขวางอีกด้วย โดยสนับสนุนให้รัฐบาลช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินแก่องค์กรสังคมสงเคราะห์เอกชนหลายแห่งสืบตลอดมาเป็นเวลานานจนถึงปัจจุบัน และยังได้เป็นผู้ก่อตั้งสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย และได้รับแต่งตั้งให้เป็นนายกสมาคมติดต่อกันถึงสองปี นับเป็นปูชนียบุคคลที่ควรแก่การยกย่องในวงการสังคมสงเคราะห์ของไทยอย่างยิ่ง

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ แพทย์หญิง คุณหญิงสุดสาคร วัชรินทร

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี (ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี (ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์) โดยเป็นคนแรกที่ศึกษาวิจัยโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียในเด็กไทย ในชนบทภาคอีสาน ๑๘ จังหวัด เพื่อให้ได้รับการรักษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และค้นหาผู้เป็นพาหะของโรค โดยให้ความรู้และคำปรึกษาแนะนำป้องกันการเกิดบุตรที่เป็นโลหิตจางจากธาลัสซีเมีย โดยกระทำอย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้ประสานงานกับแพทย์ทางโลหิตวิทยาของมหาวิทยาลัยแพทย์ต่างๆ ทั่วประเทศ จัดตั้งมูลนิธิโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย และได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานมูลนิธิ

และยังเป็นประธานโครงการโรคเอดส์ของสภาสตรีแห่งชาติและสมาคมแพทย์สตรีแห่งประเทศไทย ทางภาคเอกชนฝึกอบรมให้ความรู้ ตลอดจนกลวิธีในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการป้องกันโรคเอดส์แก่นักเรียน นักศึกษา และสตรีทั่วไปในการรณรงค์ “ครอบครัวต้านภัยเอดส์” อย่างต่อเนื่อง ล้วนเป็นคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งเป็นที่ยอมรับของชาวไทยและชาวต่างประเทศ ผลงานทั้งหลายล้วนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์มากมายเกินกว่าจะนำมากล่าวได้หมดสิ้น

นายฤๅษะ ปันยารชุน

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ (ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ (ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว) เป็นผู้ริเริ่มในการก่อตั้งสมาคมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ไว้มากมาย ในการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย เพื่อต้องการให้กิจการท่องเที่ยวในประเทศเจริญก้าวหน้า ให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกสนใจในกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทย และเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น โดยทำให้ประเทศไทยเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ นอกจากเพิ่มรายได้เข้าประเทศมากขึ้นแล้ว ยังเป็นการเผยแพร่เอกลักษณ์ไทยทางธรรมชาติที่งดงามอีกด้วย

จากการพัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ล้วนแต่เป็นประโยชน์อันดีในการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งเป็นที่สนใจแก่นักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

นายปราโมทย์ ไ้มักลัด

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี (ด้านชลประทาน)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี (ด้านชลประทาน) เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งในการร่วมวางแผนการใช้น้ำ การจัดสรรแหล่งน้ำชลประทานทั่วประเทศ เป็นที่ปรึกษาการแก้ไขปัญหาภาวะขาดแคลนน้ำทั้งในประเทศและประเทศใกล้เคียง เช่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และยังวางแผนการชลประทานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาตามพระราชดำริในภูมิภาคต่าง ๆ นอกจากนั้น ผลงานทางวิชาการยังได้จัดทำเอกสารที่มีชื่อมากมาย เช่น คู่มืองานทำนบกั้นน้ำขนาดเล็กสำหรับชาวบ้านตามพระราชดำริ “การชลประทาน” พิมพ์ในสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯลฯ

ล้วนแต่เป็นคุณประโยชน์อันนิตต่อการพัฒนาประเทศชาติเพื่อให้เกษตรกรได้มีน้ำกินน้ำ
ใช้อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างผาสุก ซึ่งเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ

นายเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร) เป็นผู้ที่ได้
ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยมาเป็นเวลาหลายปี โดยเฉพาะกรณีตึกถล่มของโรงแรม
รอยัลพลาซ่า จังหวัดนครราชสีมา โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำในการประชุมและวางแผนการทำงานใน
การที่จะให้ความช่วยเหลือผู้บาดเจ็บที่ติดค้างอยู่ในซากตึก นอกจากนี้ ท่านยังได้อุทิศตนช่วย
เหลือผู้ประสบอุบัติเหตุต่าง ๆ ครั้นสำคัญอย่างต่อเนื่อง เช่น เหตุการณ์เครื่องบินเลาดาร์แอร์ตก ที่
จังหวัดสุพรรณบุรี และโรงงานตุ๊กตาเคเคอร์ถูกไฟไหม้ สามารถช่วยชีวิตผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์
ต่าง ๆ มาได้เป็นจำนวนมาก โดยเสียสละทุ่มเทแรงกายแรงใจ อย่างเต็มความสามารถ นับเป็น
ตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไปในการแสดงออกถึงความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์

นักเรียนนายเรืออากาศ จักรกฤษณ์ ธรรมวิชัย

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการศึกษา)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

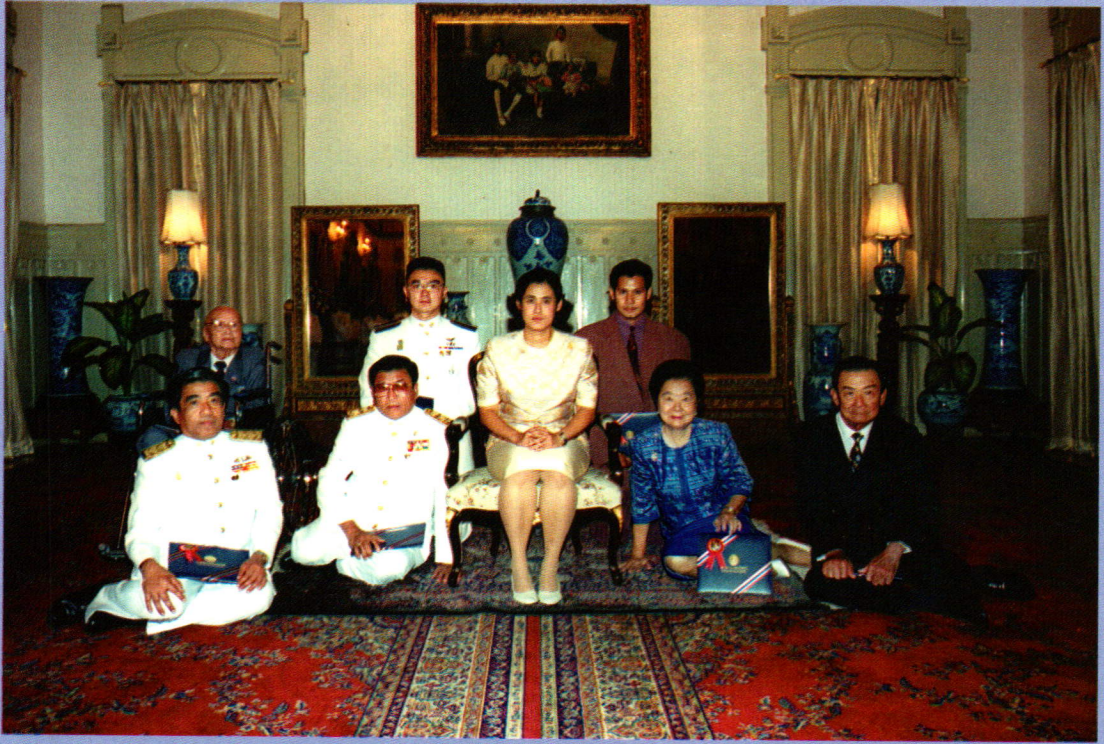
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการศึกษา) เป็นเยาวชน
ผู้ที่มีผลงานดีเด่นทางด้านการศึกษาในการสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทย โดยได้เข้าเรียนที่
โรงเรียนนายเรืออากาศ สหรัฐอเมริกา ระหว่างที่ศึกษาอยู่ประสบความสำเร็จได้รับรางวัลมากมาย
ทั้งทางด้านการเรียน การทหาร และการกีฬา เป็นนักเรียนนายเรืออากาศดีเด่นของรุ่น ๑๕๕๔
ซึ่งสอบได้คะแนนเฉลี่ยเป็นลำดับที่ ๑ ของชั้น ซึ่งเป็นนักเรียนต่างชาติคนแรกที่ได้รับเกียรติให้รับ
รางวัลนี้ นับตั้งแต่ก่อตั้งโรงเรียนนี้มา ๔๐ ปี นอกจากนี้ ทางสำนักข่าว ซีเอ็นเอ็น ได้เผยแพร่ข่าว
นี้ออกไปทั่วโลก นับเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นกำลังใจให้แก่เยาวชนไทยให้มีความพากเพียร
พยายามในการศึกษา เพื่อมุ่งไปสู่ความหวังในอนาคต

โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสาธารณสุข)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสาธารณสุข) เป็นหน่วยงานภาครัฐบาลที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากกรณีตึกถล่มโรงแรมรอยัลพลาซ่า จังหวัดนครราชสีมา โดยได้นำเครื่องมือเครื่องใช้ทางการแพทย์ที่ทันสมัย ออกมาช่วยเหลือผู้บาดเจ็บตลอดเวลาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนได้มีแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ของโรงพยาบาล ได้อุทิศตนช่วยเหลือผู้บาดเจ็บโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย จนสามารถช่วยเหลือผู้บาดเจ็บได้เป็นจำนวนมาก ให้ทุกคนมีความปลอดภัยจากการบาดเจ็บ พิการ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยปกติ โดยความเสียสละ อุทิศกำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาความสามารถของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล นับเป็นตัวอย่างที่ดีแก่หน่วยงานและประชาชนทั่วไป

ศาสตราจารย์ ปกรณ์ อังศุสิงห์

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริหารงานสังคมสงเคราะห์)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

กรมประชาสงเคราะห์ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๔๘๓ มีความมุ่งหมายที่จะให้งานประชาสงเคราะห์เป็นเครื่องมือในการสร้างชาติ โดยการส่งเสริมสวัสดิการสภาพความเป็นอยู่ และการยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชากรไทยในด้านปัจจัย ๔ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและสุขภาพอนามัย รวมทั้งการพัฒนาอาชีพและจิตใจของประชากรด้วย นอกจากเป้าประสงค์ดังกล่าวรัฐบาลในสมัยนั้น ยังมีนโยบายที่จะให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการส่งเสริมสวัสดิภาพของประชากรให้มีการกินดีอยู่ดี และประกอบอาชีพมีรายได้ เพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัวตามควรแก่อัตภาพ เนื่องจากมีประชากรอีกจำนวนมากที่ระดับการครองชีพยังต่ำอยู่ หากรัฐบาลมิได้เข้าไอบอ้อมช่วยเหลือโดยใกล้ชิดแล้ว ก็เป็นการยากที่ประชากรเหล่านั้น จะยกฐานะ ความเป็นอยู่ให้สูงขึ้นได้ด้วยตนเองในเวลาอันควร

ศาสตราจารย์ปกรณ์ อังศุสิงห์

ผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๙๔-๒๕๐๖

ประวัติและการศึกษา

ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ เป็นบุตรนายอั้ง นางเฮียะ อังคฺสิงห์ คหบดีผู้มั่งคั่ง คนหนึ่งของตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ๗ คน ท่านเป็นบุตรคนสุดท้อง บิดาจึงส่งเสียให้มีโอกาสเล่าเรียนอย่างเต็มที่ สำเร็จชั้นมัธยมบริบูรณ์ ประกาศนียบัตร (ม.๘) โรงเรียนบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๙ และสำเร็จการศึกษา ชั้นจูเนียร์แคมบริช โรงเรียนเซนต์แอนดรู ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเทียบเท่าการศึกษาระดับเตรียมอุดมศึกษาในสมัยนั้น ในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ และสอบเข้าศึกษาวิชากฎหมายที่โรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสอบไล่ได้กฎหมายชั้นเนติบัณฑิต (เกียรตินิยม) ในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ สำเร็จหลักสูตรปริญญาบัตรของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑ และในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้รับปริญญาสังคมสงเคราะห์ดุษฎีบัณฑิต (กิตติมศักดิ์) จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์พิเศษ นับเป็นเกียรติประวัติแก่วงศ์ตระกูลเป็นอย่างมาก

ตำแหน่งหน้าที่การงานในอดีต

ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ เริ่มรับราชการเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๓ ในตำแหน่งเสมียนกองบัญชาการ กรมสาธารณสุข ขณะนั้นยังศึกษาวิชากฎหมายอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้นเมื่อสอบไล่กฎหมายได้ชั้นเนติบัณฑิต (เกียรตินิยม) ได้แล้ว จึงโอนมาอยู่

กระทรวงมหาดไทย มีความเจริญก้าวหน้าในทางราชการมาโดยตลอด ได้รับแต่งตั้งให้เป็น
นายอำเภอ เกาะคอเขา จังหวัดพังงา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๙ เป็นปลัดจังหวัดพระนคร ปี พ.ศ. ๒๔๘๖
พวขึ้นปี พ.ศ. ๒๔๘๗ ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดแรก ต่อจากนั้น
ท่านก็วนเวียนอยู่ในแวดวงนักปกครอง เป็นพ่อเมืองติดต่อกันอีก ๓ แห่ง คือผู้ว่าราชการจังหวัด
อุดรธานี, ผู้ว่าราชการจังหวัดธนบุรี, ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครเป็นจังหวัดสุดท้ายในปี พ.ศ. ๒๔๙๑
ตกลมาถึงปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ท่านได้รับแต่งตั้งเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์
พวขึ้นปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ใช้ชีวิตราชการในกรม
ประชาสัมพันธ์นานถึง ๑๑ ปี สร้างความเจริญให้กรมประชาสัมพันธ์ให้เป็นเอกอภินันต์
ชีวิตราชการของท่านก้าวหน้าโดยไม่หยุดยั้ง ได้รับแต่งตั้งเป็นปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ
ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ เป็นตำแหน่งบริหารราชการแผ่นดินในฐานะข้าราชการประจำสูงสุด ส่วนการ
บริหารงานด้านวิชาการ ท่านได้รับแต่งตั้งเป็นคนบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ และได้รับแต่งตั้งเป็นคนบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเดียวกัน
อีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ นับได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูงยิ่งทั้งในด้านการบริหารและ
วิชาการ

กรมประชาสัมพันธ์ในระยะเริ่มแรก

กรมประชาสัมพันธ์ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๔๘๓ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี
โดยมี จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีเป็นอธิบดีคนแรก แบ่งการบริหารส่วนราชการออกเป็น
๖ กอง คือ

๑) กองเคหะสถานสงเคราะห์ มีหน้าที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยให้แก่
ประชาชนทั่วไป โดยการสร้างที่อยู่อาศัยให้ประชาชนเช่าในราคาถูก ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
รวมทั้งการจัดนิคมสร้างตนเอง เพื่อให้ประชาชนมีที่ดินทำกินและอยู่อาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ของ
ตนเองด้วย

๒) กองบริโภคสงเคราะห์ มีหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องอาหารการกินสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อย
เพื่อให้มีอาหารที่ถูกต้องอนามัยและราคาไม่แพง

๓) กองชีวสงเคราะห์ มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความเป็นอยู่โดยทั่วไปของประชาชน
ให้มีการสนุกสนานรื่นเริงตามสมควร และให้มีสุขภาพจิตที่ดี

๔) กองอาชีพสงเคราะห์ มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพต่างๆ ให้แก่ประชาชน
การสงวนอาชีพบางอย่างไว้สำหรับคนไทยโดยเฉพาะ รวมทั้งการฝึกอาชีพและการให้การ
สงเคราะห์ด้านเงินทุนสำหรับประกอบอาชีพแก่ประชาชน

๕) กองอุปโภคสงเคราะห์ มีหน้าที่เกี่ยวกับเครื่องใช้สอยต่างๆ ที่จำเป็น สำหรับ
ครอบครัวและชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องมืออาชีพต่างๆ รวมทั้งงานในด้านการส่งเสริมการ

แต่งกายด้วย

๖) **สำนักงานเลขาธิการกรม** มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณและประสานงานด้านต่างๆ โดยทั่วไป รวมทั้งการให้บริการสนับสนุนแก่งานของกองต่างๆ ในสังกัดกรมประชาสงเคราะห์

หลังจากการจัดตั้งกรมประชาสงเคราะห์ได้เพียงปีเดียว กรมประชาสงเคราะห์ก็ต้องประสบปัญหาอันเป็นผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ และหลังจากนั้น กรมประชาสงเคราะห์เสื่อมโทรมลงตามลำดับ รัฐบาลต่อๆ มา ก็ได้ให้ความสนใจผู้บริหารหรืออธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ก็เปลี่ยนตัวบ่อยมาก ช่วงระยะเวลาเพียง ๑๐ ปี พ.ศ. ๒๔๘๓-๒๔๙๓ มีการเปลี่ยนอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ถึง ๗ คน แต่ละท่านดำรงตำแหน่งในระยะเวลาอันสั้น ไม่สามารถวางแผนงานและปฏิบัติงานให้เป็นชิ้นเป็นอันได้

ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ได้เล่าถึงสภาพการณ์ของกรมประชาสงเคราะห์ในตอนนั้นไว้ในหนังสือ ๕๐ กรมประชาสงเคราะห์ว่า

“เมื่อครั้งผมได้รับแต่งตั้งให้มาดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ สภาพของกรมประชาสงเคราะห์เปรียบเสมือนต้นไม้ที่กำลังเหี่ยวเฉาทั้งๆ ที่เพิ่งจะมีอายุเพียง ๑๐ ปีเศษเท่านั้น ที่เป็นเช่นนั้น อาจเป็นเพราะกรมประชาสงเคราะห์ก่อกำเนิดขึ้นได้เพียงปีเดียว ก็เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศไทยตกอยู่ในภาวะสงครามหลายปี สภาพที่ตั้งกรมก็ต้องระเหวเรวโนไปอยู่ในที่ต่างๆ นับตั้งแต่วังปารุสกวันแล้วย้ายไปจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดเบญจมบพิตรก็เคยอยู่ ไปอยู่วังสราญรมย์หลายปีจึงมาปักหลักที่วังกรมหลวง สิงหวิกรมเกรียงไกร สะพานขาวในปัจจุบันนี้”

ผู้สร้างความเป็นปึกแผ่นให้กรมประชาสงเคราะห์

ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ได้โอนจากผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครเป็นอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ เป็นช่วงที่รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลได้ให้การสนับสนุน ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ เป็นอย่างมาก เพราะเห็นว่า เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถตลอดจนความอดสาหะในการปฏิบัติราชการได้ตรงตามประสงค์ และตอบสนองนโยบายของรัฐบาลอย่างดียิ่ง จึงทำให้ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ใช้ความสามารถเฉพาะตัวของท่านในการริเริ่ม ปรับปรุง และขยายงานของกรมประชาสงเคราะห์ ให้เจริญก้าวหน้าออกไปอย่างกว้างขวาง จนเป็นที่ยอมรับและยกย่องกันทั่วไป ทั้งในและต่างประเทศ นับว่างานประชาสงเคราะห์ในสมัยนั้น ประสบความสำเร็จยิ่งกว่าในยุคสมัยใด นักวิชาการหลายท่าน ถือว่า กรมประชาสงเคราะห์ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๙๔-๒๕๐๖ เป็นช่วงพัฒนางานประชาสงเคราะห์ที่สดใสที่สุด

บุคลิกและคุณธรรมแบบฉบับของนักบริหารชั้นนำของชาติ

ในด้านบุคลิกส่วนตัว ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ เป็นสุภาพบุรุษในการดำรงชีวิต และ

ในการประพฤติปฏิบัติต่อผู้เกี่ยวข้องทุกคน ท่านเป็นคนละมุนละไม บริหารงานและบังคับบัญชาข้าราชการด้วยอัธยาศัยอันดี ท่านสนใจเอาใจใส่ในความเป็นอยู่และความเจริญก้าวหน้าของข้าราชการทุกท่านตลอดจนถึงครอบครัวของเขาเหล่านั้นมาจนทุกวันนี้

ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ มีเอกลักษณ์ที่ประสมประสานกันอย่างสมบูรณ์ระหว่างนักปกครอง นักบริหารที่ดี และนักวิชาการที่เลิศ ข้อวินิจฉัย และการตัดสินใจของท่านไม่ได้มาจากความเป็นบริหารโดยลำพัง หากแต่มีหลักการและวิชาการที่ถูกต้องแฝงอยู่แทบทุกครั้ง นอกจากนั้นท่านเป็นนักบริหารที่มีจิตใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงานทุกระดับ ทั้งข้าราชการและเอกชน ท่านให้เกียรติ ให้ความเป็นกันเองมีเมตตาธรรมแก่ผู้ที่ได้ใกล้ชิดรู้จักท่าน โดยเหตุนี้ศาสตราจารย์ปรกรณ์ จึงได้รับการกล่าวขวัญยกย่องจากองค์กรทั้งในและนอกประเทศอยู่ตลอดเวลา

หากจะเปรียบเทียบกับยุคสมัยของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปแบบฉบับของข้าราชการผู้ใหญ่ในสังคมไทยปัจจุบันจำนวนไม่น้อยที่มีอาจจะเปรียบได้กับศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ซึ่งเกษียณอายุราชการมาแล้วกว่า ๒๐ ปี และหวนย้อนไปในยุคของท่านศาสตราจารย์ปรกรณ์ ก็เป็นข้าราชการผู้ใหญ่ในจำนวนไม่กี่คนที่มีแบบฉบับสมัยใหม่ ก้าวข้ามความคิดและการกระทำแบบขุนนางราชการดั้งเดิม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไม่หยุดยั้งที่จะกระทำสิ่งใหม่ ใจกว้างไม่หวาดกลัวที่จะได้คนนอกมาร่วมงาน มีทั้งหลักวิชาการและมนุษยสัมพันธ์ ให้ความสำคัญสนับสนุนทั้งกำลังใจและความเจริญก้าวหน้าแก่เพื่อนร่วมงานที่ปฏิบัติงานดีและมีประสิทธิภาพ

ชีวิตและงานของศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ เป็นแบบฉบับของบุคคลชั้นนำที่โลกและสังคมควรศึกษาในหลายด้านหลายแง่มุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของงานสังคมสงเคราะห์ ประชาสงเคราะห์ ที่ท่านได้วางรากฐานมาจนทุกวันนี้

ผลงานดีเด่น

ก. ผลงานดีเด่นในราชการ

ในระหว่างเวลาที่ปฏิบัติงานอยู่ที่กรมประชาสงเคราะห์เป็นเวลา ๑๒ ปี ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ได้ปรับปรุงและขยายงานประชาสงเคราะห์และงานสังคมสงเคราะห์ทุกด้านให้กว้างขวางและเจริญก้าวหน้าทั้งปริมาณและคุณภาพ ถูกต้องตามหลักวิชาและสาขานิยม ความก้าวหน้าของการประชาสงเคราะห์จะเห็นได้จากจำนวนเจ้าหน้าที่และเงินงบประมาณที่ได้เพิ่มขึ้นทุกปี นำผลให้กิจการประชาสงเคราะห์ปัจจุบันได้รับการยกย่องจากนานาประเทศ

การริเริ่มที่สำคัญๆ ได้แก่ การปรับปรุงและขยายงานด้านสงเคราะห์เด็ก โดยนำหลักวิชาเข้ามาดำเนินการ และดำเนินการบริการป้องกันและฟื้นฟูอาชีพ การช่วยเหลือผู้ปกครองที่ยากจนหรือไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้โดยถูกต้อง การจัดตั้งสถานสงเคราะห์แบบใหม่ การก่อตั้งสโมสร

เยาวชนในด้านนิคมสร้างตนเองก็ได้ขยายให้กว้างขวางทั่วประเทศ โดยเฉพาะได้จัดตั้งนิคมชาวเขาขึ้นในปี ๒๕๐๔ นอกจากนี้ยังได้ขยายบริการประชาสงเคราะห์ออกไปยังส่วนภูมิภาค โดยการจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็ก คนชรา คนขอทาน และตั้งประชาสงเคราะห์จังหวัดขึ้น ๑๑ จังหวัด

งานที่สำคัญก็ได้แก่ ริเริ่มโครงการประกันสังคม การป้องกันและฟื้นฟูผู้กระทำผิดทางสังคม เช่น หญิงโสเภณี ผู้ติดยาเสพติดให้โทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้เป็นผู้นำที่ริเริ่มการพัฒนาการท้องถิ่นหรือการพัฒนาชุมชนจนรัฐบาลได้ถือเป็นนโยบายอันสำคัญยิ่ง และดำเนินการอยู่ในขณะนี้ นอกเหนือจากงานประจำที่เคยปฏิบัติมาด้วยความมานะบากบั่นแล้ว ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ยังมีราชการที่ได้รับมอบหมายพิเศษเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์โดยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการอยู่มากมายหลายคณะ

ข. ผลงานดีเด่นด้านวิชาการ

ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าและเขียนเรื่องยาว บทความตลอดจนคำบรรยายเผยแพร่อยู่ตลอดมา ซึ่งได้แก่วิชาการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาการท้องถิ่น การนิคมสร้างตนเอง การสงเคราะห์เด็ก การแรงงาน และอื่นๆ ทั้งภาษาไทย กับภาษาอังกฤษหลายเรื่อง ดังนี้

ก. ด้านการพัฒนาสงเคราะห์	จำนวน	๑๖	เรื่อง
ข. ด้านการพัฒนาท้องถิ่นและการนิคมสร้างตนเอง	จำนวน	๗	เรื่อง
ค. ด้านการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน	จำนวน	๓	เรื่อง
ง. ด้านการแรงงาน	จำนวน	๔	เรื่อง
จ. หนังสือหรือบทความภาษาอังกฤษ	จำนวน	๘	เรื่อง

ในระหว่างที่เป็นนักศึกษาที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ได้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่องการฟื้นฟูบูรณะชนบทไทย หลังจากได้สำเร็จจากวิทยาลัยนี้แล้ว ก็ยังได้รับเชิญให้เป็นผู้บรรยาย และในขณะเดียวกันก็ได้เรียบเรียงคำบรรยายขึ้นสามเรื่อง คือ เรื่อง *ประชากรประเทศไทย* เรื่อง *ความสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรมบุคคล และแรงงานระหว่างชาติ* และเรื่อง *การพัฒนาทางสังคม* ให้วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ในด้านการส่งเสริมวิชาสังคมสงเคราะห์ ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ได้ร่วมริเริ่มจัดให้มีการศึกษาสังคมสงเคราะห์ขึ้น ในระบบการศึกษาของสภาวัฒนธรรมแห่งชาติสมัยก่อน ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ เมื่อได้มีการตั้งคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ขึ้นใหม่อีกคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ได้มีส่วนช่วยเหลือในการจัดตั้งคณะนี้และได้เป็นกรรมการประจำคณะ กับเป็นอาจารย์พิเศษผู้บรรยายวิชาการประชาสงเคราะห์ตลอดมา ใน พ.ศ. ๒๕๐๘ ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และใน พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์

พิเศษในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ด้วย

ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ได้เป็นตัวจักรสำคัญที่ทำให้งานสังคมสงเคราะห์ของเอกชนได้แพร่หลาย และเป็นเหตุให้องค์การเอกชนได้ปรับปรุงและขยายงานสังคมสงเคราะห์ให้กว้างขวางอีกด้วย โดยสนับสนุนให้รัฐบาลช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินแก่องค์การเอกชนด้วยเหตุนี้ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ จึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในองค์การสังคมสงเคราะห์เอกชนอีกหลายแห่งสืบตลอดมาเป็นเวลานานจนถึงปัจจุบัน

ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ เป็นผู้มีส่วนร่วมริเริ่มและก่อตั้งสถาบันทางสังคมสงเคราะห์หลายแห่งที่สำคัญ ได้เป็นผู้ก่อตั้งสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย และได้รับแต่งตั้งให้เป็นนายกสมาคมติดต่อกันถึงสองปี เป็นผู้ริเริ่มจัดให้มีการประชุมการสังคมสงเคราะห์แห่งชาติขึ้นสองครั้ง อันเป็นการประชุมที่มีความสำคัญและใหญ่มาก ได้ริเริ่มสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยใน พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งต่อมาในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๐๔ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงรับเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ในวันเดียวกันด้วย

ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานคณะกรรมการอำนวยการสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่เริ่มตั้งจนถึง พ.ศ. ๒๕๐๖ ตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการอำนวยการ ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ได้พยายามดำเนินกิจการของสภานี้จนเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นศูนย์กลางที่จะส่งเสริมสนับสนุนงานสังคมสงเคราะห์ทั่วราชอาณาจักรให้มีความสำคัญยิ่งๆ ขึ้นไป เป็นเหตุให้รัฐบาลได้เห็นความสำคัญและให้เงินสนับสนุนตลอดมา

ความสามารถและความวิริยะอุตสาหะของศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ในระยะเวลาอันยาวนาน เป็นผลให้ชื่อเสียงและเกียรติคุณแพร่หลายไปสู่วงการสังคมสงเคราะห์ในต่างประเทศและระหว่างประเทศ จนได้รับเลือกตั้งให้เป็นกรรมการบริหารองค์การการประชุมสังคมสงเคราะห์ระหว่างชาติ (International Conference of Social Work) ซึ่งเป็นสถาบันสังคมสงเคราะห์ระหว่างชาติที่มีสมาชิกทั่วโลก

ปัจจุบัน นอกจากจะดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์แล้ว ศาสตราจารย์ปรกรณ์ อังคฺสิงห์ ยังดำรงตำแหน่งนายกมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ และที่ปรึกษาสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยด้วย

ถึงแม้ว่าปัจจุบันท่านจะเกษียณอายุราชการไปแล้ว ท่านก็ยังมิได้ทอดทิ้งงานด้านสังคมสงเคราะห์ ยังรับเป็นกรรมการในราชการพิเศษและกรรมการที่ปรึกษา หลายสิบคณะทั้งภาครัฐและเอกชนและองค์การการกุศลต่างๆ อีกมาก เพื่อให้คำปรึกษา ชี้นำด้วยประสบการณ์ของท่าน

จึงเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า จิตใจของท่านมุ่งมั่นอยู่กับงานบริการรับใช้สังคมอยู่ตลอดเวลา สมควรที่
อนุชนรุ่นหลังจะได้ยึดถือเป็นแบบอย่างตลอดไป

คณะอนุกรรมการคัดเลือกบุคคลดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้

ศาสตราจารย์ปกรณ์ อังศุสิงห์

เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคมด้านบริหารงานสังคมสงเคราะห์

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิง คุณหญิงสุดาคร ตูจินดา
บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี (ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์)
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

โรคธาลัสซีเมีย มีความสำคัญต่อสาธารณสุขของประเทศเป็นอย่างมาก มีผู้ป่วยด้วยโรคนี้ถึง ๑% ไม่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน ทั่วประเทศ ซึ่งมีอาการรุนแรงต่างกัน นับว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่ด้อยคุณภาพ พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องมาพบแพทย์ และจะต้องพามาให้เลือดบ่อยๆ และรักษาอาการต่างๆอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เสียทั้งค่าใช้จ่ายเสียทั้งเวลาที่จะออกไปประกอบอาชีพการงาน ครอบครัวจะยากจนลงอีก บั่นทอนเศรษฐกิจและแรงงานของประเทศชาติ สุขภาพจิตของผู้ป่วยพ่อแม่ จะเครียดไม่เหมือนครอบครัวปกติ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิง คุณหญิงสุดาคร ตูจินดา ประธานมูลนิธิโรคโลหิต-จางธาลัสซีเมียแห่งประเทศไทย เป็นแพทย์คนแรกที่ค้นพบความผิดปกติของเม็ดเลือดในคนไข้ชาวไทย เมื่อเกือบ ๔๕ ปีที่แล้ว และรณรงค์ให้ความรู้ในการป้องกันรักษาติดต่อกันมาโดยตลอด ท่านกล่าวไว้ว่า “มูลเหตุที่จูงใจให้ผอณาจารย์ทางโลหิตวิทยาจากสถาบันแพทยศาสตร์ทั่วประเทศ

ร่วมกันก่อตั้งมูลนิธิโรคโลหิตจางธาลัสซีเมียขึ้น เนื่องจากอาจารย์แต่ละท่านได้คลุกคลีอยู่กับผู้ป่วย ผู้ปกครอง บิดามารดาของเด็กที่เป็นโรคนี้นมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ได้พบการเจ็บป่วยเรื้อรัง, ทุกข์ยาก, เศร้าโศกเสียใจอยู่ตลอดเวลา ท่านเป็นแพทย์รุ่นแรกที่จัดตั้งหน่วยโลหิตวิทยาภาควิชาที่โรงพยาบาลศิริราช ได้ร่วมกับศาสตราจารย์แพทย์หญิง สุภา ฌ นคร ปรมาจารย์ทางโรคเลือด ผู้หนึ่ง และ Miss.V.Minich ซึ่งเป็นทั้งครูและที่ปรึกษาของท่าน ได้รายงานผู้ป่วยโรคธาลัสซีเมีย จำนวน ๓๒ รายในประเทศไทยเป็นครั้งแรกในวารสารต่างประเทศเมื่อ ๔๕ ปีก่อน และนับแต่นั้น มาการค้นคว้าวิจัยเรื่องธาลัสซีเมีย และฮีโมโกลบินผิดปกติ ก็ได้พัฒนาก้าวหน้าไปอย่างมาก ทั้งความรู้ในด้านลึกถึงระดับอณู รวมทั้งความรู้ในด้านกว้างขวางทางคลินิก การสืบทอดทางพันธุกรรม การควบคุมป้องกัน ลดอุบัติการณ์การเกิดโรคธาลัสซีเมียในเด็กเกิดใหม่ เป็นผลงานที่เชิดหน้าชูตา ประเทศไทยเข้าในระดับนานาชาติ และผู้เป็นตัวจักรสำคัญผลักดันเรื่องนี้ตลอดระยะเวลาตั้งแต่การค้นพบ จนถึงปัจจุบันคือ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิง คุณหญิงสุดศกร ตูจินดา

ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิง คุณหญิงสุดศกร ตูจินดา เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๔๖๖ เป็นบุตรของนายหวนและนางพื้ง จงเจริญสุข คหบดี บิดามารดาของท่านมีอาชีพเป็น พ่อค้า ขายผ้าอยู่ตลาดสำเพ็ง มารดาขายจิวและเครื่องสังฆภัณฑ์อยู่เสาชิงช้า ท่านเป็นธิดาคน สดุดท้อง มีพี่น้อง ๔ คน เสียชีวิตเมื่อเยาว์วัย ๒ คน พี่สาวคนโต นางนิตยา จุฑามาต จบ

การศึกษาศาสตร์บัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้เข้ารับราชการอยู่กระทรวง
ศึกษาธิการ มีตำแหน่งเป็นข้าราชการระดับสูง พี่สาวคนถัดมา นางสาวสุรีย์ วงศ์ประทีป มีอาชีพ
ค้าขายอยู่จนถึงปัจจุบัน

ในด้านการศึกษ ท่านจบการศึกษาจากโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ในระดับมัธยมศึกษา และจบเตรียมอุดมศึกษา ก่อนจะสอบเข้าศึกษาในคณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒ ปี และข้ามฟากไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ศิริราช ใช้เวลาศึกษาอยู่ ๔ ปี ได้รับปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต ปี พ.ศ. ๒๔๙๑ ได้รับ Post Graduate training in Pediatric Hematology จาก St.Louis Children Hospital Washington University USA ปี พ.ศ. ๒๔๙๗-๒๔๙๘ ได้รับ Post Graduate Hematology จาก Radcliffe Infirmary Oxford University England เมื่อปี ๒๕๐๕-๒๕๐๖ ได้รับยกย่องให้เป็นสมาชิก Fellow in International Society of Hematology ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้รับอนุมัติบัตรเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญในสาขากุมารเวชศาสตร์ จากแพทยสภา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ และได้รับอนุมัติเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในสาขาโลหิตวิทยา จากแพทยสภา ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔

ในด้านการรับราชการ ท่านเข้ารับราชการในตำแหน่งแพทย์ประจำบ้าน คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๙๑ มีความเจริญรุ่งเรืองในราชการมาโดยลำดับ ตั้งแต่เป็นแพทย์ประจำบ้านอาวุโส อาจารย์ตรี อาจารย์โท อาจารย์เอก อาจารย์ชั้นพิเศษ และ ศาสตราจารย์ระดับ ๑๐ แผนกกุมารเวชศาสตร์ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ มีผลงาน ศึกษา ค้นคว้าและวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อวงการแพทย์มากมาย เหลือที่จะนำมากล่าวได้ครบถ้วน

ชีวิตสมรส ท่านสมรสกับศาสตราจารย์นายแพทย์ประสงค์ ตูจันดา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง คณบดีคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต

ผลงานทางวิชาการที่สำคัญ

ท่านเป็นคนแรกในประเทศไทย ที่ทำการวิจัยโรคธาลัสซีเมียในเด็กซึ่งเป็นโรคโลหิตจาง-เรื้อรังที่พบมากในคนไทย ได้รับการประกาศสดุดีเกียรติคุณ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๘ ในที่ประชุม International Conference on Thalassemia in Bangkok ท่านเป็นผู้ค้นพบ ฮีโมโกลบินผิดปกติในคนไทย ได้ตั้งชื่อว่า “ศิริราชฮีโมโกลบิน” เป็นครั้งแรกในโลก, เป็นผู้เสนอ ผลงานวิจัยโรคโลหิตวิทยาต่างๆ ในเด็ก ตีพิมพ์ในวารสารไทยและวารสารต่างประเทศ รวม ๓๗ เรื่อง เขียนเป็นชื่อแรก ๑๒ เรื่อง เขียนรวมกับผู้อื่น ๒๕ เรื่อง วารสารที่ตีพิมพ์ได้รับการอ้างอิง จากต่างประเทศ จึงได้รับแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์ ระดับ ๑๑ ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และได้รับเชิญไปประชุม และเสนอผลงานที่ศึกษาทางการแพทย์ในต่างประเทศหลายครั้ง

สำหรับประวัติปฏิบัติงานในด้านงานสาธารณสุข และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมอื่น ๆ มีดังนี้

- ได้รับเลือกเป็นนายกสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๒๖ ได้ ส่งเสริมวิชาการแพทย์โรคเด็กทุกแขนงให้ทัดเทียมต่างประเทศ

- ได้รับเลือกเป็นเหรียญกษมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ จนถึงปัจจุบัน (ยกเว้นปีที่เป็นนายกสมาคม)

- ได้เป็นกรรมการสมาคมกุมารแพทย์เอเชียแปซิฟิก ปี พ.ศ. ๒๕๒๒-๒๕๒๖
- ได้รับเลือกให้เป็นเหรียญกษัตริย์สมาคมแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทยปี พ.ศ. ๒๕๒๗-๒๕๒๙
- ได้รับเลือกเป็นนายกสมาคมศิษย์เก่าแพทย์ศิริราชในปี พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๒๘ เป็นแพทย์สตรีคนแรกที่ได้รับการไว้วางใจจากแพทย์ซึ่งเป็นศิษย์เก่าศิริราชให้เป็นผู้ดำเนินงานของสมาคมส่งเสริมการแพทย์ให้ก้าวหน้าขึ้นไป จัดหาทุนให้นักศึกษาแพทย์ ช่วยจัดวิทยากรให้ไปร่วมฟื้นฟูวิชาการแพทย์ในภูมิภาค ส่งเสริมให้ทุนสนับสนุนแพทย์สำหรับบริหารชุมชน
- ได้รับเลือกเป็นนายกสมาคมโลหิตวิทยาแห่งประเทศไทย ๒ วาระ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๒๕ ได้ช่วยฟื้นฟูความรู้ทางโรคเลือดต่าง ๆ ที่พบบ่อย โดยอบรมเชิงปฏิบัติการแก่แพทย์ต่างจังหวัดเพื่อนำความรู้ไปช่วยเหลือผู้ป่วยให้ได้แม่นยำและรวดเร็ว และได้จัดรายการเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชนทุกแขนง
- ได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานสภาสตรีแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๓๐ ดำเนินนโยบายและถือปฏิบัติเป็นศูนย์กลางขององค์กรสมาชิกสตรีทั่วประเทศ ๑๑๔ สมาคม พัฒนาสุขภาพอนามัย เศรษฐกิจ อาชีพ สังคม ส่งเสริมสถานภาพและคุ้มครองสวัสดิภาพของสตรีโดยเฉพาะสตรีที่ด้อยโอกาสในชุมชนแออัดและชนบทห่างไกล
- เป็นสมาชิกสภาสตรีระหว่างประเทศ, สมาชิกสมาพันธ์องค์การสตรีอาเซียน
- เป็นประธานจัดงานวันเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๗, พ.ศ. ๒๕๒๘ และปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ที่บ้านมณังคศิลา ของสภาสตรีแห่งชาติโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล
- เป็นประธานจัดงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยแม่และเด็ก ครั้งที่ ๑, ครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓ ครั้งละ ๕ วัน ระหว่างสัปดาห์วันเด็ก ที่กรมประชาสัมพันธ์ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗-พ.ศ. ๒๕๓๐ เพื่อพัฒนาสุขภาพแม่และเด็กในกรุงเทพมหานคร
- ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยเขตกรุงเทพมหานครและฝั่งธนบุรี ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ได้จัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกไปตรวจรักษาประชาชนที่อยู่ในละแวกสลักที่ธนบุรี รวม ๑๑ ครั้ง ตรวจรักษาผู้ป่วยรวม ๔,๘๕๐ ราย
- เป็นประธานจัดสัปดาห์รณรงค์ “ป้องกันมะเร็งร้ายในสตรี ปากมดลูก และเต้านม” ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ และได้รับเลือกตั้งเป็นนายกสมาคมแพทย์สตรีปี พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๓ และปี พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๓๕ สมาคมได้จัดตรวจโรคมะเร็งที่สำคัญในสตรีเป็นประจำตลอดมา และจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ช่วยเหลือในชุมชนแออัดและต่างจังหวัดทุก ๑-๒ เดือน

โรคเลือดจางธาลัสซีเมีย

ธาลัสซีเมียเป็นโรคเลือดจางพันธุกรรมที่พบบ่อยมากในประเทศไทย คือพบคนเป็นโรคนี้ประมาณร้อยละ ๑ ของประชากรทั้งประเทศ หรือประมาณ ๕ แสนคน โรคธาลัสซีเมียจัดเป็นโรคพันธุกรรมที่สำคัญที่สุดในโลก

อาการสำคัญของโรคธาลัสซีเมียได้แก่ เลือดจาง(ซีด) ตาและตัวเหลืองที่เรียกว่าดีซ่าน ตับ และม้ามโต หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “ป้าง” บางคนตับและม้ามโตมากเกือบเต็มท้อง ทำให้ท้องป่องและแน่นอึดอัด ตัวเล็ก ใบหน้ามีลักษณะผิดปกติ ที่ทางแพทย์เรียกกันว่า “ใบหน้าธาลัสซีเมีย” คือ ดั้งจมูกแพบ ตาห่างกัน กระดูกโหนกแก้ม หน้าผาก และขากรรไกรบนด้านหน้า นูนเด่น กระดูกบาง ทำให้หักง่ายเมื่อถูกกระแทกกระดูกแข้งไม่รุนแรงนัก เป็นนิ่วในถุงน้ำดี และถุงน้ำดีอักเสบบ่อย เป็นโรคติดเชื้อบ่อย ทำให้เกิดโรคแทรกซ้อนเป็นไข้รูมาติกและลิ้นหัวใจอักเสบ รูมาติกหรือไตอักเสบตามมา ถ้าซีดมากจะมีอาการเหนื่อย ต้องให้เลือด รายที่รุนแรงมากอาจต้องให้เลือดบ่อยทุก ๒ สัปดาห์ หรือทุกเดือน รายที่ให้เลือดมากๆ จะทำให้มีเหล็กมากเกินไปในร่างกายและไปสะสมตามเนื้อเยื่อต่างๆ ทำให้เนื้อเยื่อถูกทำลายและเกิดโรคอื่นๆ ตามมา เช่น ตับแข็ง เบาหวาน ไม่มีลักษณะทุติยะภูมิทางเพศ (ไม่เป็นหนุ่มเป็นสาว) เป็นต้น รายที่ม้ามโตมากและทำลายเม็ดเลือดอย่างรุนแรงอาจต้องตัดม้าม หลังตัดม้ามจะเป็นโรคติดเชื้อได้ง่ายเพราะระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายแปรปรวนไป นอกจากนั้นหลังตัดม้ามเกิดเลือดจะจับตัวกันทำให้เกิดลิ่มเลือดอุดตันหลอดเลือดแดงในปอดได้ง่าย ทำให้เกิดอาการเหนื่อย หายใจไม่อิ่ม โรคเลือดจางธาลัสซีเมียยังมีการผิดปกติของอวัยวะหรือระบบอื่นอีกมาก และทั่วร่างกาย

การป้องกันมิให้มีลูกเป็นโรคธาลัสซีเมีย ทำได้ดังนี้

๑. คู่สมรสที่เคยมีลูกเป็นโรคธาลัสซีเมียแล้ว ถ้าคู่สมรสทั้งสองคนเป็นคนสุขภาพดี ไม่เป็นโรคธาลัสซีเมีย แสดงว่าทั้งสองท่านเป็นพาหะของธาลัสซีเมีย คือมียีนธาลัสซีเมียแฝงอยู่ ลูกคนที่ เป็นโรคได้รับการถ่ายทอดยีนธาลัสซีเมียมาจากทั้งพ่อและแม่ ลูกคนต่อไปมีอัตราเสี่ยงเป็นโรคธาลัสซีเมียร้อยละ ๒๕ เสมอ ไม่ว่าท่านจะเคยมีลูกเป็นโรคธาลัสซีเมียมาแล้วกี่คนก็ตาม ในกรณีเช่นนี้ วิธีป้องกันมิให้มีลูกเป็นโรคธาลัสซีเมียอีกได้แก่

(๑) งดมีลูก

(๒) ตรวจวินิจฉัยทารกในครรภ์ ถ้าพบว่าเป็นโรคธาลัสซีเมียก็ทำแท้ง ถ้าตรวจพบว่าทารกปกติหรือเป็นแค่พาหะของธาลัสซีเมีย ก็เก็บไว้ เมื่อคลอดออกมาจะได้แต่ลูกที่ไม่เป็นโรคธาลัสซีเมียเท่านั้น

ถึงแม้ว่าจะรู้แน่ ๆ ว่าคู่สมรสที่เคยมีลูกเป็นโรคธาลัสซีเมีย จะต้องมียีนธาลัสซีเมียอยู่ทั้งในสามีและในภรรยา ถ้าต้องการจะมีลูกอีก คู่สมรสทั้งสองท่านก็ควรได้รับการเจาะเลือดไปตรวจรายละเอียดว่ามียีนผิดปกติชนิดใดบ้าง เพื่อให้แพทย์สามารถให้คำแนะนำได้อย่างละเอียดและถูกต้อง ยีนผิดปกติในเรื่องธาลัสซีเมียในประเทศไทย มีชนิดต่างๆ มากมาย อาจพบอยู่ด้วยกันในครอบครัวเดียวกันหลาย ๆ แบบ จึงต้องมีการตรวจอย่างละเอียดและระมัดระวังเสมอ

๒. ผู้ที่มีญาติเป็นโรคธาลัสซีเมีย นั้นเป็นสัญญาณเตือนว่า ท่านที่เป็นญาติกับคนเป็นโรค อาจมีพันธุกรรมหรือยีนผิดปกติอยู่ก็ได้ ถึงแม้ท่านเป็นคนสุขภาพแข็งแรงมาก พันธุกรรมผิดปกติของธาลัสซีเมียก็อาจแฝงอยู่ในตัวของท่าน ถึงแม้ท่านเคยมีลูกปกติไม่เป็นโรคธาลัสซีเมียก็ไม่เป็น

ข้อพิสูจน์แน่นอนว่าท่านไม่มียีนธาลัสซีเมียแฝงอยู่ ถ้าท่านต้องการมีลูกอีกและไม่อยากมีลูกเป็นโรคธาลัสซีเมีย ก็ควรไปตรวจว่าท่านเป็นพาหะของธาลัสซีเมียหรือไม่ จะไปตรวจคนเดียวก่อนก็ได้ หรือจะตรวจพร้อมกันทั้งสามีภรรยาเลยก็ยิ่งดี หลังจากตรวจคนเดียวและพบว่า เป็นพาหะของธาลัสซีเมีย หรือเป็นพาหะของฮีโมโกลบินผิดปกติก็ต้องกลับไปบ้าน ไปชวนพ่อบ้านหรือแม่บ้านของท่านไปตรวจนะครับ

ถึงตรงนี้ต้องขออนุญาตเอ่ยถึงฮีโมโกลบินผิดปกติเสียหน่อย ฮีโมโกลบินผิดปกติพบบ่อยมากในประเทศไทย เกิดจากยีนหรือพันธุกรรมผิดปกติคล้ายๆ ธาลัสซีเมียนี้แหละครับ ที่สำคัญก็คือ ถ้ายีนฮีโมโกลบินผิดปกติกับยีนธาลัสซีเมียกลุ่มเดียวกัน ไปรวมกันอยู่ในคนคนเดียวกัน ก็อาจเกิดโรคธาลัสซีเมียขึ้น ฮีโมโกลบินผิดปกติที่พบบ่อยมากในประเทศไทยมี ๒ ตัว คือ ฮีโมโกลบินอี กับฮีโมโกลบินคอนสแตนท์สปริง

๓. คู่สมรสที่ไม่มีญาติเป็นโรคธาลัสซีเมียหรือไม่เคยทราบว่ามีญาติเป็นโรคธาลัสซีเมียนั้นหมายความว่าตัวคู่สมรสเองก็เป็นคนปกติ ไม่เป็นโรคธาลัสซีเมียด้วย แต่ก็อาจเป็นพาหะของธาลัสซีเมียก็ได้ เพราะว่าในประเทศไทยพบคนเป็นพาหะของธาลัสซีเมียและฮีโมโกลบินผิดปกติบ่อยเหลือเกิน

พาหะของแอลฟา-ธาลัสซีเมีย ๑	พบประมาณร้อยละ ๕
พาหะของแอลฟา-ธาลัสซีเมีย ๒	พบประมาณร้อยละ ๑๖
พาหะของฮีโมโกลบิน คอนสแตนต์สปริง	พบประมาณร้อยละ ๔
พาหะของเบต้า-ธาลัสซีเมีย	พบประมาณร้อยละ ๕
พาหะของฮีโมโกลบินอี	พบประมาณร้อยละ ๑๓

ตัวเลขนี้เป็นค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ ในต่างภาคตัวเลขจะแตกต่างกันออกไป เช่น ภาคเหนือพบพาหะของแอลฟา-ธาลัสซีเมียและฮีโมโกลบินคอนสแตนต์สปริง รวมประมาณร้อยละ ๓๐ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบฮีโมโกลบินอีสูงมาก บางแห่งพบถึงร้อยละ ๕๒-๕๓

คำว่าพาหะหมายความว่ามียีนผิดปกติแฝงอยู่ โดยไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพของตนเองเลย แต่อาจถ่ายทอดยีนผิดปกติไปให้ลูกหลาน ถ้าลูกได้รับยีนผิดปกติจากทั้งฝ่ายพ่อและฝ่ายแม่ ในลักษณะที่สอดคล้องเหมาะสม ลูกก็จะเป็นโรคธาลัสซีเมีย

การรักษา

โรคโลหิตจางธาลัสซีเมียเป็นโรคพันธุกรรม จึงไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ (นอกจากการปลูกถ่ายไขกระดูกอาจจะช่วยให้หายได้ แต่มีข้อจำกัดมากไม่สามารถนำมาใช้โดยทั่วไป) ขณะนี้การรักษาจึงเป็นการรักษาตามอาการ และการเกิดโรคแทรกซ้อน

การรักษาที่จะทำให้ได้ผลดีพอสมควรนั้นเป็นการรักษาที่จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของผู้ป่วย เพราะเป็นโรคเรื้อรังแต่กำเนิด จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่แพทย์ผู้รักษาจะต้องให้คำชี้แจงแนะนำให้ครอบครัวและผู้ป่วย เข้าใจสาเหตุของการเกิดโรคให้ข้อมูลที่กระจ่างแจ้งว่าโรคธาลัสซีเมียคืออะไร จะมีอาการอย่างไร จะต้องทำการรักษาอย่างไรบ้าง พร้อมทั้งโรคแทรกซ้อนที่อาจจะเกิดขึ้นได้ แบบแผนของการถ่ายทดทางพันธุกรรมเป็นอย่างไร นอกจากประโยชน์ในการรักษาผู้ป่วยแล้วควรจะตรวจเลือดบิดามารดา พี่น้อง รวมทั้งคู่สมรสในอนาคต เพื่อจะควบคุมป้องกันไม่ให้เกิดโรคนี้ขึ้นอีกในครอบครัว หรือในชุมชนนั้น

หลักการรักษา

๑. ต้องดูแลสุขภาพอนามัยส่วนตัวที่ดี ดื่มน้ำสะอาด อาหารสะอาด เพราะคนที่ซีดมากติดเชื้อง่าย ระวังไม่ไปรับโรคติดเชื้อจากผู้อื่น ไม่ควรไปเที่ยวในสถานที่แออัด ไม่วิ่งเล่นออกกำลังกายมากเกินไป ระวังการปะทะร่างกาย และช่วยให้ผู้ป่วยมีสุขภาพจิตที่ดีด้วย ควรให้ใช้ชีวิตปกติ ไปโรงเรียนทำกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่รุนแรงได้ บิดามารดา ผู้ปกครอง ควรจะสนใจดูแลอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะเวลาที่เด็กมารับการรักษาโดยการให้เลือด เมื่อฮีโมโกลบินสูงขึ้นอาการเหล่านี้จะทุเลาลงไปช้า ๔-๖ สัปดาห์ หรือมากกว่า ก็จะต้องอีกก็ต้องพามารับการให้เลือดที่โรงพยาบาลอีก ถ้ามาช้าไปผู้ป่วยอาจจะเสียชีวิตเพราะหัวใจวายได้

อาการ

คนที่เป็นโรคธาลัสซีเมียมีเม็ดเลือดแดงแตกเร็ว ร่างกายพยายามสร้างเม็ดเลือดมาทดแทน สามารถสร้างเม็ดเลือดมากกว่าคนธรรมดาถึง ๑๐ เท่า ซึ่งก็ไม่เพียงพอ เพราะฉะนั้นควรรับประทานอาหารที่มีคุณภาพ มีโปรตีนสูง เช่น ไข่ เนื้อสัตว์ต่างๆ นม กินผักดิบให้มากขึ้นเพราะร่างกายต้องการวิตามินชนิดหนึ่งที่เรียกว่า โฟเลต เพื่อเอาไปสร้างเม็ดเลือด อาหารที่เคยยกเว้นคืออาหารที่มีธาตุเหล็กสูงมากเป็นพิเศษ เช่น เลือดหมู เลือดเป็ด เลือดไก่ เครื่องดื่มประเภทน้ำชา น้ำเต้าหู้จะช่วยลดการดูดซึมธาตุเหล็กจากอาหาร ควรจะรับประทานให้มากขึ้น

ห้ามซื้อยาบำรุงเลือดกินเอง เพราะยาเหล่านี้มักจะมีธาตุเหล็ก จะเป็นผลเสียแก่ผู้ป่วย ธาลัสซีเมีย เพราะผู้ป่วยธาลัสซีเมียจะดูดซึมเอาธาตุเหล็กเข้าร่างกายได้มากกว่าคนปกติ และผู้ป่วยธาลัสซีเมียจะต้องได้รับการให้เลือดอยู่เสมอๆ เป็นประจำ จะได้รับธาตุเหล็กเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีอยู่ในเลือด ทำให้มีธาตุเหล็กเกินควรจะไปสะสมทำอันตรายแก่อวัยวะต่างๆ เกิดสภาพตับแข็ง เบาหวาน ฯลฯ เป็นต้น

๒. การให้เลือดมี ๒ แบบ

๒.๑ การให้เลือดแบบประคับประคอง (Low transfusion) หลังจากให้เลือดทุกครั้ง จะเพิ่มฮีโมโกลบินให้สูงกว่า ๖-๗ กรัม/เดซิลิตร เพียงพอที่จะให้ผู้ป่วยหายจากอาการเหนื่อย อ่อนเพลีย มีนงงจากการขาดออกซิเจน เป็นการให้เป็นครั้งคราวตามความจำเป็นเท่านั้น

๒.๒ การให้เลือดมากบ่อยๆ จนหายซีด (High transfusion) เพิ่มและรักษาระดับฮีโมโกลบินให้สูงใกล้เคียงคนปกติอยู่ตลอดเวลา ให้อยู่ในระดับ ๑๐-๑๒ กรัม/เดซิลิตร วิธีนี้ให้เลือดอยู่เป็นประจำทุก ๒-๓ สัปดาห์ตลอดไป ส่วนมากจะใช้วิธีนี้รักษาในผู้ป่วยที่เป็นโรคชนิดที่รุนแรง และควรจะให้เริ่มแต่อายุน้อยๆ ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะกระดูกหน้าและม้ามยังไม่โต ผู้ป่วยที่รักษาโดยวิธีนี้จะแข็งแรงเหมือนปกติ ใบหน้าไม่มีการเปลี่ยนแปลง ม้ามไม่โต การเจริญเติบโตปกติ ข้อเสียของวิธีนี้ต้องให้เลือดบ่อยๆ อยู่ตลอดเวลา ตลอดชีวิตโดยสม่ำเสมอ และจะมีปัญหาแทรกซ้อนของการให้เลือด โดยจะเกิดสภาพภาวะเหล็กมากเกินปกติตามมา

ปัญหาแทรกซ้อนของการให้เลือดมีหลายประการคือ

- การแพ้เลือด ใช้สูง ผื่นคัน อาจจะทำให้ยาแก้แพ้ก่อนให้เลือด หรือใช้เครื่องมือพิเศษกรองเม็ดเลือดขาวออกจากถุงเลือดที่ให้ผู้ป่วย (แต่ราคาแพงมาก) ไม่จำเป็นใช้โดยทั่วไป

- การติดเชื้อมาลาเรีย ตับอักเสบ และเอดส์ เป็นต้น ธนาการเลือดจะต้องตรวจเลือดและคัดกรองเป็นอย่างดี

- ในผู้ป่วยบางคนจะเกิดภาวะความดันโลหิตสูงหลังจากให้เลือด ปวดหัว อาเจียน หากรุนแรงมากจะมีเลือดออกในสมอง ชีพ ชัก อาจเสียชีวิตได้ ดังนั้นแพทย์จะต้องวัดความดันเลือดก่อนและหลังให้เลือด ให้ยาขับปัสสาวะก่อนให้เลือด ที่พบมักจะเกิดขึ้นขณะให้เลือด หรือให้เลือดเสร็จแล้ว ๑-๒ วัน ผู้ป่วยเหล่านี้จะต้องได้รับการตรวจรักษาโดยรีบด่วน

- ภาวะมีธาตุเหล็กมากเกินไปปกติ เกิดจากผู้ป่วยธาลัสซีเมียดูดซึมเหล็กเพิ่มมากขึ้นจากอาหาร กับได้รับเพิ่มจากการให้เลือด ทุกมิลลิลิตรของเม็ดเลือดแดง มีธาตุเหล็ก ๑ มิลลิกรัม ธาตุเหล็กเป็นจำนวนมากเหล่านี้จะไปสะสมอยู่ในอวัยวะต่างๆ เช่น ตับ ม้าม ตับอ่อน ไชกระดู หัวใจเป็นอันตรายต่ออวัยวะเหล่านั้น ฉะนั้นในรายที่ให้เลือดมากและบ่อยๆ จำเป็นต้องให้ยาขับธาตุเหล็กไปด้วย

๓. การให้ยาขับเหล็ก ยาที่นำมาใช้และได้ผลดีคือ Deferral เป็นยาตัวเดียวที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน จำเป็นจะต้องให้ยาโดยวิธีฉีดเท่านั้น โดยฉีดเข้าใต้ผิวหนังซ้ำๆ แต่ละครั้งกินเวลา ๘-๑๐ ชั่วโมง โดยใช้ฉีดด้วยเครื่องมือพิเศษ Infusion pump ในรายให้เลือดมากและบ่อยๆ ต้องให้ยาขนาด ๒๐-๔๐ มิลลิกรัมต่อน้ำหนักตัว ๑ กิโลกรัม สัปดาห์ละ ๕ วัน จึงจะขับธาตุเหล็กออกได้เต็มที่จนมีเหล็กเป็นปกติ จะต้องสอนให้ผู้ป่วยครองหรือผู้ป่วยฉีดยาเอง มักจะฉีดก่อนนอน และถอดเข็มออกตอนตื่นนอนเช้า

๔. การตัดม้ามจะตัดในรายที่ม้ามโตมากและทำลายเม็ดเลือดทุกชนิดเร็ว (Hypersplenism) ทำให้ซีดเร็ว และต้องให้เลือดบ่อยขึ้น ผลดีจะทำให้การให้เลือดน้อยลงจะต้องพิจารณาเป็นรายๆ ไป เพราะมีผลเสียหลายอย่างเช่นกันคืออาจมีภาวะติดเชื้อง่าย อาจจะให้ยาปฏิชีวนะ Penicillin V กินเป็นการป้องกันติดต่อกัน

๕. การปลูกถ่ายไขกระดูก เป็นการรักษาอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้ป่วยธาลัสซีเมียหายขาด เปลี่ยนไขกระดูกโดยกำจัดเซลล์เม็ดเลือดแดง และเซลล์ต้นกำเนิดในไขกระดูกผิดปกติของผู้ป่วยธาลัสซีเมียโดยการให้ยาเคมีบำบัดขนาดสูง และให้เซลล์ต้นกำเนิดที่ได้จากไขกระดูกที่ปกติเข้าไปแทนในผู้ป่วยจะต้องใช้ไขกระดูกจากพี่น้องท้องเดียวกันที่ HLA เข้ากันได้จึงจะได้ผล แต่มีข้อจำกัดมาก ทำได้น้อย ทำยาก ใช้เงินสิ้นเปลืองมาก ไม่สามารถจะทำได้โดยทั่วไป

๖. รักษาโดยการเปลี่ยนยีน เนื่องจากธาลัสซีเมียเป็นโรคทางพันธุกรรมจึงมีการศึกษาวิจัยที่จะนำวิศวกรรมพันธุศาสตร์มาใช้ โดยมีการตัดต่อยีน การเชื่อมยีน นำยีนที่ปกติเข้าไปแทนที่ยีนธาลัสซีเมียในเม็ดเลือด หรือตัวอ่อนของเม็ดเลือด คาดว่าในอนาคตอันใกล้จะมีการใช้วิธีเปลี่ยนยีนนี้รักษาโรคธาลัสซีเมีย และโรคทางพันธุกรรมอื่นได้อีกหลายโรค

การตรวจวินิจฉัยโรคธาลัสซีเมีย

๑. เจาะเลือดดูลักษณะเม็ดเลือดแดงโดยไรท์สแตน จะพบลักษณะเฉพาะความผิดปกติของเม็ดเลือดแดงในโรคธาลัสซีเมีย คือพบขนาดเม็ดเลือดแดงใหญ่เล็กไม่เท่ากัน (anisocytosis) เม็ดเลือดแดงรูปร่างเบี้ยวบิด Poikilocytosis พบเซลล์ดาว (Target cell) จุดเล็กกระจายทั่วเซลล์ (paraphilic stippling) และพบเม็ดเลือดแดงตัวอ่อน Nucleated red cell

๒. ค่าดัชนีเม็ดเลือดแดง Red cell indices เล็กกว่าปกติในโรคธาลัสซีเมีย

๓. การวินิจฉัยฮิโมโกลบินเอช อาจทำได้ง่าย ๆ โดยการตรวจหา Inclusion body ในเม็ดเลือดแดง โดย Incubate เลือดกับสี Brilliant cresyl blue-1% หรือสี methylene blue 1%

ซึ่งจะตรวจโดยกล้องจุลทัศน์พบเม็ดกลมติดสีน้ำเงิน หรือดำคล้ำเล็ก ๆ จำนวนหลาย ๆ เม็ด กระจายอยู่ภายในเม็ดเลือดแดงเกือบ ๕๐% ของจำนวนเม็ดเลือดแดงทั้งหมด

๔. การหาปริมาณ Fetal Hemoglobin ด้วยวิธี Alkali denaturation และตรวจหา F-cell ด้วยวิธี Acide-elution จะช่วยในการวินิจฉัยโรค B-ธาลัสซีเมียได้

๕. เทคนิคต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นจะช่วยวินิจฉัยแยกโรคธาลัสซีเมียได้คร่าว ๆ การตรวจวินิจฉัยเพื่อแยกชนิดของโรคธาลัสซีเมียให้ถูกต้องจะต้องใช้วิธีมาตรฐาน โดยดูตำแหน่งการเคลื่อนที่ของฮีโมโกลบินแต่ละชนิดในสนามไฟฟ้า (Electrophoresis) โดยทั่วไปชนิดของฮีโมโกลบิน (Hy type) จะช่วยบอกถึงชนิดของยีนที่ผิดปกติในผู้ป่วยธาลัสซีเมียได้

การควบคุมป้องกันโรคธาลัสซีเมีย

โรคธาลัสซีเมียเป็นโรคพันธุกรรม ยังไม่มีวิธีการรักษาให้หายขาดจะเรื้อรังตลอดชีวิต พบผู้ป่วยด้วยโรคนี้มากในประเทศไทย ทำให้เกิดทรพยากรมนุษย์ที่ไม่มีคุณภาพ เป็นปัญหาต่อครอบครัว ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม ผู้ป่วยและครอบครัวจะมีสุขภาพจิตไม่ดี เกิดความเครียด วิตกกังวลเรื้อรัง

หลักการป้องกันโรคธาลัสซีเมีย เพื่อลดจำนวนการเกิดโรคธาลัสซีเมียในประชากรให้น้อยลงซึ่งทำได้ผลสำเร็จแล้วในบางประเทศ

๑. ตรวจหาผู้มียีนแฝง (Heterozygote) ในหญิงชายวัยเจริญพันธุ์ ในคู่สมรส และในญาติพี่น้องของผู้ป่วยธาลัสซีเมีย

๒. ให้คำแนะนำทางพันธุกรรมแก่ผู้มียีนแฝงอย่างแจ่มแจ้ง

๓. เมื่อคู่สมรสที่มียีนแฝง กำลังจะมีบุตรตรวจวินิจฉัยทารกในครรภ์

๔. ยุติการตั้งครรภ์ (ทำแท้งถ้าเด็กเป็นธาลัสซีเมีย)

นี่คือผลงานที่ท่านได้ค้นคว้า-เผยแพร่ สอนและบรรยายตลอดจนตรวจและรักษาผู้ป่วยด้วยโรคพันธุกรรมอันร้ายแรงนี้ ตลอดระยะเวลาที่ท่านรับราชการอยู่ในวงการแพทย์ตลอดระยะเวลา ๔๕ ปี

กิจกรรมด้านสังคมและสาธารณกุศล

ศาสตราจารย์แพทย์หญิงสุดสาคร ตูจินดา ได้รับเลือกเป็นประธานสภาสตรีแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๓๐ องค์การการกุศลแห่งนี้มีบทบาทแข็งขันในการดำเนินงานพัฒนาสตรี เพื่อให้มีสถานภาพ มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบันที่ดีขึ้น ที่สำคัญที่สุดก็คือ สภาสตรีแห่งชาติแห่งนี้ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางเป็นแม่ข่าย ในอันที่จะรวมกันวางแผนเป้าหมายนโยบายกลวิธี และสนับสนุนให้องค์กรสมาชิกเป็นผู้ปฏิบัติพัฒนาสตรีในพื้นที่ทั้งในต่างจังหวัดและกรุงเทพฯ ได้มีการจัดประชุมสัมมนาในภูมิภาคต่างๆ และส่วนกลาง ทำให้เกิดความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เกิดการร่วมมือร่วมใจทำอย่างดียิ่ง

ภาระหน้าที่ของสภาสตรีแห่งชาติฯ ในการพัฒนาสตรีนั้น เป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่ง จะต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชนอื่นๆ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งขณะนี้แผนนี้คือ แผนที่ ๖ ซึ่งจะใช้อยู่ในช่วง พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๔ แนวความคิดในการพัฒนาสตรีในแผนนี้ คือ

- เน้นการพัฒนาศักยภาพของสตรีอย่างเต็มที่ ให้มีความรู้ ความสามารถ พัฒนาตัวเองเต็มความถนัด และให้มีความสามารถเท่าเทียมบุรุษ

- เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้พึ่งตนเอง และมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้สตรีได้รับความเป็นธรรม และความเสมอภาคในสิทธิและหน้าที่อย่างจริงจัง

ในปัจจุบันนี้ สภาสตรีแห่งชาติฯ ได้ประสานงานกับองค์การพัฒนสตรีจากนานาประเทศอย่างกว้างขวาง ทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาค เราเป็นสมาชิกของสภาสตรีโลกตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๓ และเป็นสมาชิกของสมาพันธ์องค์การสตรีอาเซียนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีความสัมพันธ์ติดต่อกับสถานทูตต่างชาติในประเทศไทย เกี่ยวข้องกับข้อคิดเห็นในด้านพัฒนาสตรีต่าง ๆ

สภาสตรีแห่งชาติฯ ได้ส่งผู้แทนไปร่วมบรรยาย และร่วมประชุมต่างประเทศในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสตรีอยู่เสมอตลอดมาและมีการแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนสตรีเดินทางไปเยี่ยมเยียน กระชับความสัมพันธ์และดูงานพัฒนาสตรีระหว่างประเทศ อาทิเช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน สหภาพโซเวียต สหราชอาณาจักร อิสราเอล อิรัก อินเดีย มาเลเซีย และบรูไน เป็นต้น

งานที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพอย่างยิ่งอีกงานหนึ่งคือ ศูนย์ข้อมูลซึ่งสภาสตรีแห่งชาติฯ ได้เริ่มตั้งขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๒๒ จนถึงปัจจุบัน ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูล แหล่งเก็บข้อมูลอ้างอิง และจัดทำจดหมายข่าว “ข่าวสตรี” เป็นการเผยแพร่ข่าวสารสาระสำคัญด้านต่างๆ เกี่ยวกับสตรีอันเป็นประโยชน์แก่สตรีโดยทั่วไป เป็นเอนกประการต่อมา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ ยังได้รับมอบหมายจากรัฐบาล โดยมติของคณะรัฐมนตรีให้สภาสตรีแห่งชาติฯ ดำเนินการเป็นแหล่งกลางเกี่ยวกับข้อมูลต่างๆ ของสตรี เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะนำไปพัฒนาสตรี และพัฒนาประเทศชาติต่อไป และกำลังมีโครงการที่จะปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นขั้นตอนให้สะดวก และเทียบเคียงต่างประเทศ เมื่อได้รับงบประมาณ สนับสนุนจากรัฐบาลเพียงพอ โดยใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ

งานด้านสาธารณสุข

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ แพทย์หญิง คุณหญิงสุดศราถ์ ตั้งจินดา เป็นผู้ที่มีจิตกุศลอย่างยิ่ง ได้บริจาคทรัพย์สิน เงินทองเพื่อสาธารณสุขมีมูลค่ามหาศาล ทั้งนี้เพื่อเห็นแก่ประโยชน์สุขของเพื่อนมนุษย์ และเป็นมหากุศลเพื่อประโยชน์ในภายหน้า ดังจะเห็นได้จากกรณการบริจาคสิ่งต่างๆ ดังนี้

๑. ได้บริจาคที่ดินสิบสามไร่ ให้กระทรวงศึกษาธิการสร้างโรงเรียนศึกษานารีวิทยา ที่ถนนเอกชัย ตำบลบางบอน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ ปัจจุบันมีนักเรียน

๒,๔๐๐ คน

๒. ได้บริจาคที่ดินติดถนนพัฒนาการตัดกับถนนศรีนครินทร์เพื่อใช้สร้างศูนย์บริการสาธารณสุข-
สุข ๓๗ แก่กรุงเทพมหานคร ให้บริการสาธารณสุขประชาชนทั่วไป เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕-ปัจจุบัน

๓. บริจาคเงินหนึ่งล้านบาท ร่วมในการก่อสร้างตึกอานันทมหิดล โรงพยาบาลศิริราช
พ.ศ. ๒๕๓๑

๔. บริจาคเงินสี่แสนบาท สมทบทุนสร้างตึกสยามมินทร์ โรงพยาบาลศิริราช พ.ศ. ๒๕๓๒

๕. บริจาคเงินร่วมสร้างศาลา ในสวนรมณีฯ สวนหลวง ร.๙ สามแสนห้าหมื่นบาท
(ศาลาชื่นชลี)

๖. บริจาคเงินสองแสนบาท ให้สำนักพระราชวัง เพื่อนำไปย้ายที่สร้างกระเช้าข้ามฟาก
จากพระราชวังบางปะอิน ไปวัดนิเวศธรรมประวัติ พ.ศ. ๒๕๓๑

๗. บริจาคที่ดินพร้อมกับบริจาคเงินสร้างตึกสามชั้นเพื่อเป็นศูนย์กายภาพบำบัดคนชรา
และศูนย์เลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน ติดกับถนนเอกชน เขตบางขุนเทียน แก่กรมประชาสงเคราะห์ คิด
เป็นจำนวนเงิน เก้าล้านสามแสนบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓

งานชิ้นสำคัญและเร่งด่วนอย่างยิ่งของศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิง คุณหญิงสุดศรา
ตุ้จินดา คือการเป็นประธานโครงการโรคเอดส์ของสภาสตรีแห่งชาติและสมาคมแพทย์สตรีแห่ง
ประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการฝึกอบรมให้ความรู้ ตลอดจนกลวิธีในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและ
การป้องกันโรคเอดส์ให้แก่นักเรียน นักศึกษา และสตรีทั่วประเทศ ในการรณรงค์โครงการ “ครอบ-
ครัวต้านภัยเอดส์” อย่างต่อเนื่อง

ด้วยความคิดริเริ่ม ความแน่วแน่ในปณิธาน การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
เนืองยาวนาน ด้วยจิตใจที่โอบอ้อมอารีดุจดั่งแม่พระที่เอื้ออาทรต่อผู้เจ็บป่วยทุกข์ยาก ทั้งยังมีผล
งานทางวิชาการเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ผลงานเหล่านี้ล้วนแต่มีคุณ
ประโยชน์อันเอนกประการต่อวงการแพทย์ และวงการสาธารณสุข

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นแห่งชาติในคณะกรรมการเอกลักษณ์
ของชาติสำนักนายกรัฐมนตรี จึงขอยกย่องให้

ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิง คุณหญิงสุดศรา ตุ้จินดา

เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์

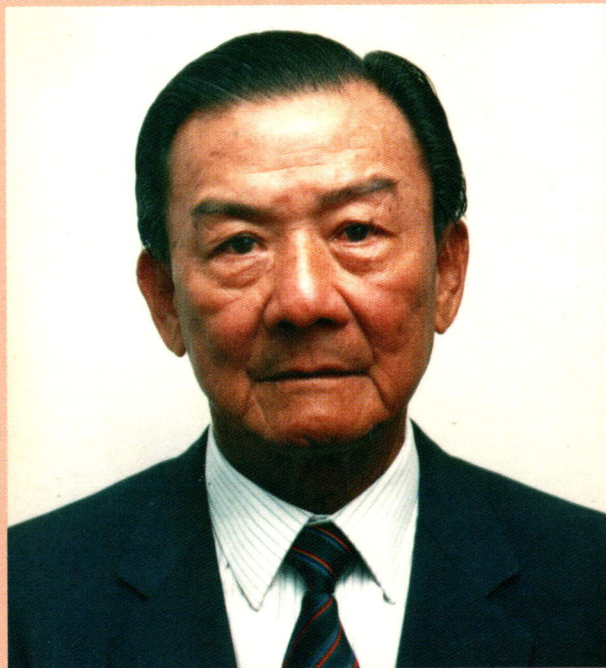
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

นายกฤษ ปันยารชุน

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมใหญ่ที่สุดในโลก อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงเป็นแหล่งจ้างงานที่ใหญ่ที่สุดในโลก ประมาณกันว่าในโลกนี้ มีผู้ทำงานด้านการท่องเที่ยวเป็นจำนวนถึง ๑๐๑ ล้านคน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีองค์ประกอบที่ส่งเสริมเศรษฐกิจรายได้ที่หลากหลายที่เห็นเด่นชัดได้แก่ การขนส่ง ที่พัก บริการด้านอาหารการกิน การซื้อสิ่งของเครื่องใช้และของที่ระลึก การจัดการด้านการเดินทาง และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การผจญภัย การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ การบันเทิง เริงรมย์ กิจกรรมที่ดำเนินงานในด้านต่างๆ เหล่านี้ จำเป็นที่จะต้องมีความรู้เข้ามาดำเนินงาน ซึ่งนับว่าเป็นความโชคดีของประเทศไทย นอกจากธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม อันงดงามเป็นเครื่องเกื้อหนุนแล้ว อุปนิสัยใจคอ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของคนไทยเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย ก้าวรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่ผ่านมานี้ มี

แรงงานทำงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีประมาณ ๔๕๘,๘๒๕ คน และหน่วยงาน The Economist Intelligence Unit แห่งประเทศอังกฤษได้พยากรณ์ไว้ว่าในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ประเทศไทยจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยือน ๑๒ ล้านคน และจะต้องใช้แรงงานเพื่อบริการนักท่องเที่ยวทุกสาขาไม่ต่ำกว่า ๑.๓ ล้านคน

ความเติบโตทางด้านกายภาพดังกล่าวนี้ ผู้ที่จุดชนวนเร่งเร้าให้เกิดความนิยมในอาชีพในการขายบริการ เป็นนักเศรษฐศาสตร์การเงินภาคเอกชน จากสถาบันการศึกษาที่มีชื่อที่สุดแห่งหนึ่งของโลก คือ

นายกุตะ ปันยารชุน

ประวัติความเป็นมาและการศึกษา

นายกุตะ ปันยารชุน เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๑ เป็นบุตรของพระยาปริชานุสาสน์ และคุณหญิงปฤกษ์ ปริชานุสาสน์ สมรสกับคุณนฤพร ปันยารชุน มีทายาทสืบสกุลเป็นชาย ๓ คน

นายกุตะ ปันยารชุน ได้รับการศึกษาเบื้องต้นจากโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย และโรงเรียนเทพศิรินทร์ อันเป็นโรงเรียนมีชื่อเป็นที่นิยมของขุนนางและบุคคลชั้นสูงในสมัยนั้น จะได้ส่งบุตรหลานเข้าศึกษา จวบจนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๘๑ บิดาประสงค์ที่จะให้ไปศึกษาต่อในต่างประเทศ จึงได้ส่งให้ไปศึกษาต่อ ณ โรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศฟิลิปปินส์ เพื่อให้เกิดความชำนาญในการ

ใช้ภาษาสื่อสาร ก่อนที่จะไปศึกษายังประเทศสหภาพรัฐอเมริกา ในหลักสูตรในระดับมหาวิทยาลัย ท่านได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนเตรียมอุดมชั้นดี ชื่อ Willington Academy ณ รัฐแมสซาชูเซต เป็นเวลา ๒ ปี หลังจากนั้นได้เข้าศึกษาต่อใน Wharton School of Finance and Commerce

แห่งมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย อันเป็นสถาบันสอนเศรษฐศาสตร์และการเงินชั้นยอดแห่งหนึ่งของโลก ท่านได้ศึกษาอยู่ ๔ ปี ได้รับปริญญาตรีทางเศรษฐศาสตร์เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ในช่วงที่กำลังศึกษาอยู่ เกิดสงครามโลกครั้งที่สอง นายกุตะ ปันยารชุน ได้สมัครเป็นอาสาสมัครในกองทัพสหรัฐอเมริกาและได้ถูกส่งไปร่วมขบวนการเสรีไทย ภายใต้การควบคุมของกองทัพพันธมิตร จนสงครามเลิก ได้รับยศเป็นร้อยเอกในกองทัพไทย

ประวัติการทำงาน

เมื่อกลับจากประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว นายกุตะได้เข้ารับราชการที่กรมการค้าต่างประเทศ อยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่งจึงได้ลาออกจากราชการ เพื่อรับตำแหน่งรองผู้จัดการบริษัทบางกอกแควร์เฮาส์ จำกัด นายกุตะ ปันยารชุน ได้ก้าวเข้าสู่โลกของธุรกิจด้านการท่องเที่ยว โดยเข้ารับตำแหน่งรองผู้จัดการบริษัท เวล แทรเวล เซอร์วิส เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๙๒ ซึ่งเดิมทีนั้น บริษัทดังกล่าวเป็นเพียงแผนกงานท่องเที่ยวของบริษัท ฮักซ์ เดอริค แอนด์ เดวิส ซึ่งก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๙

ด้วยความกว้างขวางในหมู่เพื่อนฝูงในต่างประเทศและการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในอีก ๒ ปีต่อมา ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการบริษัท เวล แทรเวล เซอร์วิส จำกัด บริหารงานมีอำนาจในการตัดสินใจเด็ดขาด

ช่วงเวลานั้น เป็นช่วงเวลาที่เศรษฐกิจของประเทศไทย กำลังมีการพัฒนา มีการติดต่อค้าขายกับต่างชาติ มีการส่งเสริมให้ดำเนินธุรกิจแขนงต่างๆ มากมาย แม้กระทั่งธุรกิจการพาชาวต่างประเทศท่องเที่ยวดูวัดวาอาราม โบราณสถานต่างๆ จึงต่อมากลายเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวที่ทำรายได้เข้าประเทศมีจำนวนมากเป็นอันดับต้นๆ ในปัจจุบัน

บริษัท เวล แทรเวล เซอร์วิส เป็นหน่วยงานเอกชนแรกที่เห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมประเภทนี้

นายกุตะ ปันยารชุน ใช้ความกว้างขวางในหมู่เพื่อนฝูงในต่างประเทศ ใช้ความคล่องแคล่วทางด้านการใช้ภาษา และใช้ประสบการณ์ตลอดจนความกระตือรือร้นในการศึกษารูปแบบการนำเที่ยว ฝึกอบรมบุคลากร จัดรวบรวมทำบัญชีสถานที่อันควรพาชาวต่างประเทศไปชมทั้งแหล่งความงามตามธรรมชาติ ประเพณี วัฒนธรรม โบราณสถาน ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่แบบดั้งเดิมของคนไทยในชนบท เช่น ตลาดน้ำ เป็นต้น

นับเป็นหน่วยงานเอกชนแห่งแรกที่ดำเนินกิจการอย่างเป็นระบบ และเป็นที่ไว้วางใจและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักดีในต่างประเทศ

ชื่อเสียงของประเทศไทยเริ่มขจรขจายด้วยการเล่าปากต่อปาก ของผู้ที่ได้มาสัมผัสกับแหล่งท่องเที่ยวมากมายหลายประเภท ไม่มีใครตระหนักมาก่อนเลยว่า “ยิมสยาม” จะเป็นจุดขายอันดับต้นของการส่งเสริมการนำเที่ยว ความเป็นมิตรไมตรีของคนไทย ความเมตตาต่อคนต่างถิ่น

ความกระตือรือร้นในการช่วยทำธุระ “ใครมาถึงเรือนชานต้องต้อนรับ” เป็นสิ่งประหลาดมหัศจรรย์ของชาวต่างชาติ เป็นสิ่งที่เขาพบเห็นได้ยาก สิ่งเหล่านี้พนักงานของเวล แทรเวล เซอร์วิส ใช้เป็นจุดขายมาตั้งแต่เด็กด้าบรรพ์ เป็นผลให้การท่องเที่ยวเริ่มหันมาสู่ประเทศไทยมากขึ้น

รัฐบาลโดย ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ตระหนักและได้เห็นความสำคัญของการเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศไทย ด้วยอาศัยการท่องเที่ยว ได้ทำพิธีเปิดสำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยขึ้นเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๐๓ เป็นสัญญาณของการเริ่มต้นภารกิจใหม่ๆ ที่สนับสนุนโดยรัฐบาล ดังจะเห็นได้จาก คำปราศรัยของท่านตอนหนึ่งว่า

“...ผลประโยชน์ที่รัฐจะพึงได้จากการท่องเที่ยว นั้น หาเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นแก่รัฐบาลโดยตรงเป็นส่วนใหญ่ไม่ แต่จะเป็นรายได้ที่มองไม่เห็น แต่ที่สำคัญที่สุด กิจกรรมอันนี้จะเผยแพร่วัฒนธรรมและคุณธรรมของประชาชนชาวไทยให้ปรากฏแก่ชาวโลก อันจะยังความนิยมยกย่องให้บังเกิดสืบเนื่องอีกด้วย สิ่งเหล่านี้ ข้าพเจ้าถือว่ามีความคุ้มค่าเงินตรา...”

เมื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นที่ยอมรับจากภาครัฐบาลและได้มีการจัดระเบียบให้เข้าสู่ระบบสากล เป็นผลให้ภาคเอกชนเกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น มีบริษัทนำเที่ยวผุดขึ้นมากมาย

นายกุตะ บันยารชุน จึงได้ร่วมกับนักธุรกิจการท่องเที่ยวจากหลายๆ บริษัทในประเทศเพื่อรวมตัวกันเป็นสมาคม เรียกชื่อว่า “สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว” เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว พัฒนาบุคลากร ด้านการนำเที่ยว ค้นคว้าและจัดฝึกอบรมให้มีความรู้ความชำนาญ และมีคุณธรรมในการประกอบวิชาชีพ โดยที่ท่านได้รับเกียรติให้เป็นนายกสมาคมอยู่หลายสมัย

ด้วยเจตนารมณ์ที่ต้องการให้กิจการด้านการท่องเที่ยวของไทยมีศักยภาพ ได้ก้าวไกลไปสู่การรับรู้ของนานาชาติ จึงได้ร่วมก่อตั้งสมัคมนานาชาติด้านการท่องเที่ยวขึ้นในประเทศไทย (SKAL) เป็นสมาคมที่มุ่งเผยแพร่ทรัพยากร และแหล่งการท่องเที่ยวที่มีอยู่อย่างสมบูรณ์ ให้นานาชาติได้รับรู้ เป็นผลให้ในระยะต่อๆ มา ปริมาณนักท่องเที่ยวจากต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทย เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จากตัวเลขสถิตินักท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาพักผ่อนในประเทศ ๘๑,๓๔๐ คน ทำรายได้เข้าประเทศ ๑๙๕ ล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ มีจำนวนนักท่องเที่ยว ๑,๐๙๘,๔๔๒ คน ทำรายได้เข้าประเทศ ๓,๙๙๐ ล้านบาท

ด้วยความต้องการที่จะเห็นความก้าวหน้าด้านการท่องเที่ยวของไทยก้าวเข้าสู่ระดับภูมิภาคและระดับโลก ในที่สุด นายกุตะได้เข้าไปมีบทบาทอย่างกระตือรือร้นในด้านการจัดองค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้ร่วมก่อตั้งสมาคม ASEANTA เพื่อจุดประสงค์ในความร่วมมือด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยยอมเข้ารับตำแหน่งรองประธานสมาคม ASEANTA หลายสมัย

ในระดับนานาชาติ เมื่อสมาคม PATA (Pacific Asian Travel Association) อันเป็นสมาคมนานาชาติที่มีบทบาทด้านการท่องเที่ยวอย่างสูงในปัจจุบันถือกำเนิดขึ้น นายกุตะ ปันยารชุน ก็ได้รับเกียรติให้ดำรงตำแหน่ง ประธานพาท้าไทยชั่วคราวระยะเวลานึง ทั้งยังเคยได้รับรางวัล Pioneer of the Pacific ของสมาคม PATA และรางวัล Pata Life Membership อันเป็นรางวัลสมาชิกกิตติมศักดิ์ ตลอดชีพ ของสมาคม PATA ซึ่งมีผู้ได้รับเกียรติ เฉพาะผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่วงการอย่างสูงสุด ซึ่งมีไม่มากนัก

บริษัท เวล แทรเวล เซอร์วิส

บริษัท เวล แทรเวล เซอร์วิส ภายใต้การบริหารงานของนายกุตะ ปันยารชุน จัดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ดำเนินธุรกิจด้านการท่องเที่ยว นับเป็นบริษัทแรกสุดที่จัดการบริหารอย่างเป็นระบบและประสบความสำเร็จสูงสุด เป็นบริษัทเก่าแก่ที่สุด และมีพนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมให้บริการมากกว่า ๘๐๐ คน มียานพาหนะที่จะพานักท่องเที่ยวไปชมโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทุกประเภท เรือ รถปรับอากาศ มากกว่า ๑๕๐ คัน ประกอบด้วย รถลีมูซีน มินิบัส ไมโครบัส รถใหญ่ขนาดซูเปอร์เดอลักส์ และรถโมโตโคช มีภาคีเครือข่ายที่ผ่านการอบรมอย่างได้มาตรฐาน สามารถใช้ภาษาสื่อสารพื้นฐานอันเป็นภาษาสากล เป็นที่ยอมรับของชาวโลก ได้อย่างคล่องแคล่ว ได้แก่ ภาษาอังกฤษ, ฝรั่งเศส, สเปน, อิตาลี, เยอรมัน, ญี่ปุ่นและจีน

การให้บริการเป็นไปอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ ทั้งเหนือใต้ ออก-ตก มีเครือข่ายการให้บริการทุกภาคและทุกสถานที่ท่องเที่ยว มีทั้งให้บริการเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยว ให้บริการเป็นส่วนตัว เพื่อศึกษาเรื่องที่สนใจเป็นพิเศษโดยเฉพาะ

เวล แทรเวล เซอร์วิส ตระหนักถึงเสน่ห์ดึงดูดชาวต่างประเทศที่เข้ามาเยือนประเทศไทย ทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการเสนอขาย คืออุปนิสัยใจคอของคนไทย คนไทยเกิดมาพร้อมกับพรสวรรค์ประจำตัว คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี และยิ้มแย้มแจ่มใส ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมาย ประเทศอื่นเขาก็มี เรามีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวพร้อมมูล ไม่ว่าจะเป็นโรงแรมที่พักที่เป็นตัวอาคารทันสมัย อุปกรณ์พร้อม มีรถบัสปรับอากาศนำพานักท่องเที่ยวด้วยความสะดวกสบาย มีการคมนาคมขนส่งที่ดี ประเทศอื่นเขาก็มีเหมือนเราและอาจจะดีหรือเหนือกว่าเราเสียอีก แต่สิ่งที่มี เราไม่มีก็คือ คนที่มีจิตใจกว้างขวาง เต็มไปด้วยอัธยาศัยไมตรี ยิ้มแย้มแจ่มใส ใครมาถึงเรือนชานก็ต้อนรับ คนไทยนี่เองที่ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยได้เปรียบกว่าประเทศอื่น ดังนั้นการสร้างบุคลากรของเวล แทรเวล เซอร์วิส จึงพากเพียรและปลูกฝังให้เกิดขึ้นเป็นหลักการทำงานของพนักงาน เจ้าหน้าที่และสามารถสนองตอบความต้องการของบริษัทได้อย่างดี ทุกคนตระหนักว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการ สิ่งที่ถูกค่าได้รับกลับไปเป็นเพียงนามธรรมคือความพอใจ ความประทับใจ มีคุณธรรมสำนึก

อันเป็นผลให้บริษัท เวล แทรเวล เซอร์วิส ภายใต้การบริหารของนายकुสะ ปันยารชุน ก้าวหน้าเป็นบริษัทชั้นนำที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ

เกียรติประวัติ-และรางวัลแห่งความภาคภูมิใจ

เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๒๙ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้เป็นประธาน และมอบรางวัล “ท่องเที่ยวแผ่นดินทอง” และ ประกาศนียบัตรของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้แก่ นายकुสะ ปันยารชุน ในฐานะเป็นผู้ที่มีคุณค่า เสียสละปฏิบัติงานดีเด่น ในการให้ความร่วมมือ และริเริ่มกิจกรรมอันเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ และเป็นผู้ที่พัฒนากิจการการท่องเที่ยวของไทยให้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ อันเป็นรางวัลเกียรติยศที่นายकुสะ ปันยารชุน มีความภาคภูมิใจมาก

นายकुสะ ปันยารชุน แม้จะเป็นผู้ทำประโยชน์กว้างขวางให้แก่สาธารณชนและวงการวิชาชีพอย่างมาก แต่โดยอุปนิสัยไม่ชอบแสดงออก ไม่ชอบการโอ้อวด และไม่ชอบแสดงตัวดีเด่นให้ปรากฏ ถึงกระนั้นก็มีผู้รวบรวมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติไว้หลากหลาย คือ

- เป็นผู้ร่วมก่อตั้ง สมาคม SKAL ในประเทศไทยและเป็นอดีตรองประธานสมาคม SKAL
- เป็นผู้ร่วมก่อตั้ง สมาคมไทย-ฝรั่งเศส และเป็นกรรมการหลายสมัย
- เป็นกรรมการในคณะกรรมการสภาหอการค้าไทย พ.ศ. ๒๕๑๔-๒๕๑๕
- อดีตประธาน PATA ไทย (Pata Thailand Chapter)
- ได้รับเหรียญตราอิสรภาพ (Medal of Freedom) จากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๔๐ ระหว่างปฏิบัติการในสงครามโลกครั้งที่ ๒
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือกชั้นที่ ๔ ชื่อ จตุรธารภรณ์ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๖
- ได้รับรางวัล Pioneer of Pacific ของ PATA เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๙
- ได้รับรางวัล Pata Life Membership ในการประชุม PATA ประจำปี ครั้งที่ ๓๔ โอ๊คแลนด์ ประเทศนิวซีแลนด์ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๒๘
- ได้รับรางวัลท่องเที่ยวแผ่นดินทอง และประกาศนียบัตร ในฐานะผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๙
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎไทยชั้นที่ ๓ ชื่อ ตริตรารภรณ์ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐
- รองประธานสโมสรธุรกิจไทย-แคนาเดียน เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๓๓
- ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นกรรมการอำนวยการวชิราวุธวิทยาลัย ตั้งแต่

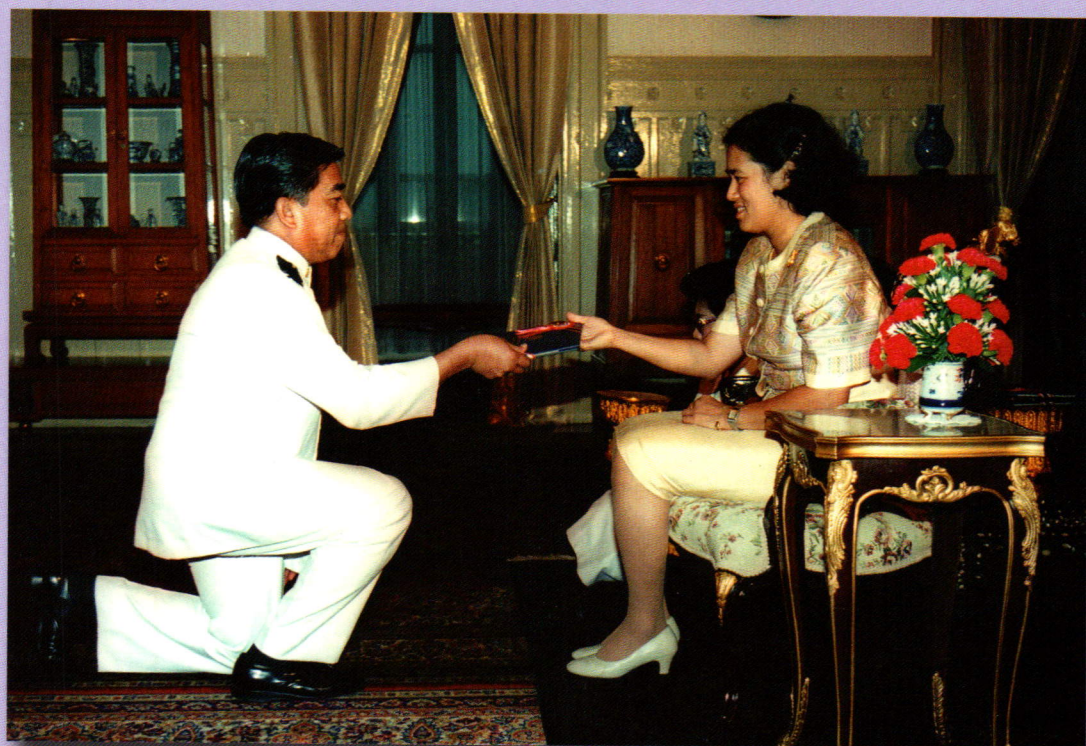
ปี ๒๕๒๔ และต่อมาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริหารอีกตำแหน่งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๑ จนถึงปัจจุบัน

- เป็นประธาน International Congress and Convention Association (ICCA) สาขาประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๒ จนถึงปัจจุบัน

ด้วยความคิดริเริ่ม ความเสียสละ เพื่อจุดประสงค์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นระยะเวลาหลายสิบปี ทำให้กิจการการท่องเที่ยวของชาติเจริญก้าวหน้า เป็นที่ยอมรับในอารยะประเทศ เป็นการเพิ่มพูนรายได้ และยังเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณของประเทศทั้งในแง่ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและชีวิตชุมชน ล้วนเป็นคุณประโยชน์อันนอเนกนาคต่อการพัฒนาประเทศชาติ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ จึงคัดเลือกให้

นายกุสะ บันยารชุน

เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

นายปราโมทย์ ไวกุล

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านชลประทาน)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จแปรพระราชฐานไปประทับ ณ พระตำหนักในภาคต่างๆ ได้เสด็จออกเยี่ยมราษฎร ได้ทรงทราบถึงสาเหตุแห่งความลำบากยากจนของราษฎร เฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการทำมาหากินในท้องถิ่นทุรกันดารหรือตามหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลความเจริญว่า ราษฎรส่วนใหญ่เป็นชาวไร่ชาวนามักประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนน้ำ ทั้งน้ำใช้อุปโภคและน้ำเพื่อการเกษตร ในบางท้องที่ราษฎรได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากน้ำเป็นมูลเหตุ เช่นในภาคใต้มีฝนตกชุกมีน้ำท่วมขังมากเกินไป ทรงมีความเชื่อมั่นว่า เมื่อใดที่สามารถแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนในเรื่องน้ำให้กับราษฎร หรือราษฎรมีน้ำกินน้ำใช้เพื่อการเพาะปลูกแล้ว เมื่อนั้นราษฎรย่อมมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิม จึงปรากฏต่อมาว่าทรงเสด็จออกเยี่ยมราษฎรอยู่เนืองๆ และมีโครงการพระราชดำริมากมาย ผู้ที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้รับผิดชอบทำงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ทำงานรับใช้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาทไปในท้องที่ต่างๆ

ทั่วประเทศ จนถึงทุกวันนี้ เป็นเวลากว่า ๑๕ ปีแล้ว เป็นความปิติซาบซึ้งและมงคลแก่ชีวิตหาที่สุดมิได้ ท่านที่กล่าวถึงนั้นคือ

นายปราโมทย์ ไ้มักลัด

ผู้ได้รับยกย่องเป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านชลประทาน)

ภูมิหลังและการศึกษา

นายปราโมทย์ ไ้มักลัด เกิดเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๔๘๓ ที่อำเภอรามบุรีบุรีระ จังหวัดธนบุรี เป็นบุตรนายกฤษณา-นางปิ่น ไ้มักลัด ผู้มีอาชีพเกษตรกรรมทำสวนไม้ล้มลุก ไม้ยืนต้น เลี้ยงชีพ สืบทอดสกุลมาตั้งแต่โบราณ นับเป็นครอบครัวที่พ่อแม่มีอันจะกินครอบครัวหนึ่ง เป็นผู้โชคดีที่บุพการีทั้งสองเป็นผู้มองการณ์ไกล จึงสนับสนุนลูกๆ อย่างเต็มที่ให้ศึกษาเล่าเรียน ได้เข้าศึกษาระดับชั้นประถมที่โรงเรียนโรจนนิมิต ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านไปกลับถึง ๖ กิโลเมตร การเรียนในสมัยนั้นลำบากมาก ต้องเดินลัดเลาะไปตามคันดินและร่องสวน เมื่อจบการศึกษาระดับชั้นประถมแล้ว บิดาได้สนับสนุนให้ได้เรียนสูงขึ้นอีก โดยเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนอำนวยการ จังหวัดสมุทรปราการ โรงเรียนอำนวยการศิลปธนบุรี และโรงเรียนอำนวยการศิลปพระนคร โดยลำดับ หลังจากนั้นสอบเข้าศึกษาต่อชั้นอุดมศึกษาที่คณะวิศวกรรมชลประทาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยที่สอบเข้าได้ทั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วย เหตุแห่งการเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยเกษตรก็เพราะชีวิตอยู่กับสวนอยู่กับปามาตลอด แม้แต่เมื่อเรียนเตรียมอุดมศึกษา

หรือชั้นมัธยม ๗-๘ ในสมัยนั้น นายปราโมทย์ ไม่กล้า ก็ต้องใช้ความพากเพียรเดินจากบ้าน ตากแดดตากฝนมาขึ้นรถเมล์ที่ตำบลดาวคะนอง ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเดินทางและการ ขึ้นรถเมล์เป็นอย่างยิ่ง แม้เงื่อนไขการจบบัณฑิต จุฬา จะได้รับการบรรจุเงินเดือนมากกว่า และเข้า รับราชการได้ทันที นายปราโมทย์ ไม่กล้า ก็เลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้วยเหตุผล ง่ายๆ คือได้อยู่หอพักปีละ ๖๐๐ บาท ไม่ต้องขึ้นรถเมล์ให้ทางยาวไกล และไม่ต้องเดินมาก มี ผู้ดำเนินคดีเรียนมากกว่า สติไม่สมประกอบที่ไม่เลือกเรียนจุฬาฯ สถาบันนั้น เมื่อจบออกมาก็จะได้รับ ยกย่องเป็นเจ้าของมูลนายทันที เป็นความเข้าใจและประเมินคุณค่าสถาบันการศึกษาของคนสมัยนั้น

นายปราโมทย์ ไหม้กลัด เป็นนักศึกษาเรียนดี เป็นนิสิตคณะวิศวกรรมชลประทานรุ่น ๑๘ จบการศึกษาได้รับปริญญาช่างชลประทานบัณฑิต (เกียรตินิยม) ตามกำหนดเวลา และได้สมัครเข้ารับราชการครั้งแรกตำแหน่งนายช่างโทที่กองก่อสร้าง กรมชลประทาน และไปทำงานอยู่ที่เขื่อนแก่งกระจาน

นายช่างปราโมทย์ ไหม้กลัด ทำงานเป็นนายช่างเคลียร์ร่องน้ำ ถมดิน บดอัดดิน ถมตัวเขื่อน มีอายุงานได้ ๗-๘ เดือน มีวิทยุจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่าให้กลับกรุงเทพด่วน เพื่อมาเข้าเฝ้ารับพระราชทานทุนมูลนิธิอานันทมหิดลให้ไปศึกษาต่อทางด้านวิศวกรรมชลประทานที่ University of California เมืองเดวิส ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งการได้รับเลือกให้ได้รับพระราชทานทุนดังกล่าว นั้น มีกระบวนการกลั่นกรองที่สำคัญคือสมัยนั้นมีศาสตราจารย์อินทรีย์ จันทรสติชัย เป็นประธานมูลนิธิ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำรงตำแหน่งนายกสภาทิตติมศักดิ์ พิจารณาประวัติการศึกษา พื้นเพวงศ์สกุล มีการสืบประวัติความประพฤติ-การเรียน ภูมิหลังต่างๆ แม้กระทั่งประวัติการเรียนด้วยความทุกข์ยากในเยาว์ มูลนิธิมีวัตถุประสงค์ที่เป็นหลักการเพียงแต่ว่า ส่งไปแล้วเมื่อจบการศึกษาขอให้กลับมาทำประโยชน์ให้กับบ้านเมือง พระราชกระแสที่นายปราโมทย์ ไหม้กลัด รับใส่เกล้าฯ ในวันที่มีโอกาสเข้าเฝ้ากราบถวายบังคมลา ก็คือ “ส่งไปเรียนเป็นการให้ไปศึกษาไปรู้ไปเห็นว่า ด้านนี้เข้าทำอย่างไรกัน จะได้เอาประสบการณ์มาใช้ในประเทศ การเรียนหนังสือเป็นการศึกษาตามตำรา ต้องมีประสบการณ์ประกอบ จึงจะรู้จักดัดแปลงให้ผลงานสมบูรณ์ได้”

นายปราโมทย์ ไหม้กลัด ขอรับพระราชทานทุนเดินทางไปศึกษา Master of Engineering สาขาวิศวกรรมชลประทาน จาก University of California ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๙ เมื่อจบการศึกษา ได้ฝึกงานหาประสบการณ์ ด้านการจัดสรรน้ำและส่งน้ำ ชลประทาน งานระบบระบายน้ำของโครงการชลประทาน และงานพัฒนาน้ำใต้ดิน เพื่อการชลประทาน ณ สถาบัน Bureau of Reclamation Denver City Colorado State รวมทั้งได้ฝึกหาความชำนาญที่โครงการชลประทานต่างๆ ในรัฐ Oregon, Washington, Arizona, Tennessee และรัฐ Kentucky ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้วิชาความรู้ ได้รู้ได้เห็นเทคนิควิธี ด้านการออกแบบ-การสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำ เขาทำกันอย่างไร ได้มีโอกาสฝึกงานสนาม การจัดระบบ การนำน้ำ การจัดสรรน้ำ เพื่อประโยชน์เป็นเอนกประการ นำมาใช้กับพื้นที่ประเทศของเราได้มาก

เมื่อสำเร็จการศึกษาดูงานฝึกงานในต่างประเทศแล้ว ได้กลับมารับราชการตามเดิม มีโอกาสได้เข้าเฝ้าถวายรายงานการศึกษา นายปราโมทย์ ยังจำได้ถึงพระมหากรุณาธิคุณ อนุญาตให้เฝ้าพระราชมารดาใส่เกล้าฯไว้จนบัดนี้ เมื่อทรงรับสั่งว่า “ฉันไม่มีสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรกับใคร แต่กับบอกว่าไปเรียนมาแล้ว มีความรู้มากมายแล้ว ให้มาช่วยสังคม ให้ใช้วิชาความรู้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม ไม่จำกัดว่าจะต้องรับราชการจึงจะเกิดประโยชน์แก่สังคม” นายปราโมทย์รับใส่เกล้าฯและตัดสินใจเด็ดขาดที่จะทำประโยชน์ให้กับทางราชการ ได้เข้ารับราชการที่กองวิชาการ กรมชลประทานตามเดิม การปฏิบัติงานตลอดในช่วง ๒๐ ปีแรก เป็นนักวิชาการรับผิดชอบต่องาน

ออกแบบเขื่อนและอาคารประกอบตลอดจนระบบส่งน้ำและระบายน้ำของโครงการชลประทานต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจนมีโอกาสดำเนินการได้รับพระมหากรุณาธิคุณและความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาให้รับผิดชอบทำงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริควบคู่ไปด้วย จึงได้ทำงานรับใช้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาทไปในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศ จนถึงทุกวันนี้

น้ำธรรมชาติปัญหาพื้นฐานของประเทศ

ประชากรของประเทศไทยอยู่กับน้ำในธรรมชาติมาโดยตลอด ใช้น้ำเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การยังชีพ เพื่อการเกษตร เพื่อการประมง เพื่อการสาธารณสุข เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมให้อื้อต่อการดำรงชีวิต เพื่อการอุตสาหกรรม เช่น การผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

ประเทศของเราตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น มีฝนตกชุกเป็นฤดูกาล เป็นธรรมชาติของประเทศ ถ้าพูดถึงปริมาณน้ำฝนแต่ละปีแล้ว พื้นดินของเราได้รับปริมาณน้ำฝนมากกว่าประเทศในยุโรป ออสเตรเลีย ซึ่งมีปริมาณน้ำฝนตามอัตราการวัดปริมาณน้ำฝนปีละประมาณ ๘๐๐ มิลลิเมตร ประเทศไทยมีปริมาณน้ำฝนทั่วประเทศถึง ๑,๖๐๐ มิลลิเมตร มากกว่ากันครึ่งต่อครึ่ง แต่ก็ยังปรากฏปัญหาขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรงตามมาทุกปี เหตุที่เป็นดังนั้นก็เพราะเป็นธรรมชาติของประเทศ คือ ประเทศไทยมีฝนตกมากประมาณ ๔ เดือนเศษ คือประมาณเดือน มิถุนายน กรกฎาคม สิงหาคม กันยายน และตุลาคม เป็นที่สุด ฝนตกมีปริมาณเฉพาะพื้นที่ การกระจายปริมาณน้ำฝนนับว่าไม่ดี ตกมากน้ำท่วมขังและไหลป่าเกิดอุทกภัยเฉพาะท้องที่ แทนที่จะเป็นคุณประโยชน์ต่อการเกษตรกรรมกลับทำความเสียหายให้กับเกษตรกรแต่ละท้องที่ ดังคำทำนายปริมาณน้ำฝนในวันสงกรานต์ของไทยติดต่อกันมานานร้อยปี คือ ฝนตกนับเป็นแสน ๆ ห่า ตกในมหาสมุทร ตกในป่า ตกในทวีป นาคให้น้ำ ๔ ตัว ๕ ตัว น้ำมาก นาดอนได้ผลดี นาหล่มก็จะเสียหาย ส่วนถ้าปีใดนาคให้น้ำน้อยตัว ๑-๒ ตัว น้ำก็น้อย นาดอนก็จะเสียหาย นาหล่มก็จะได้ผลดี เป็นต้น แต่ถ้าหากเปรียบเทียบกับปริมาณน้ำฝนในประเทศยุโรปหรือออสเตรเลีย หรือปริมาณน้ำฝนเขตเมดิเตอร์เรเนียน จะพบว่าปริมาณของเข้าน้อยมาก เพียง ๘๐๐ มิลลิเมตร แต่การกระจายของเม็ดฝนดี คือมีความชื้นตั้งแต่ต้นปียันปลายปี ฝนตกไม่มาก แต่ตกบ่อยตกพร่ำเพรื่อ การเพาะปลูกของเขาจึงไม่เป็นปัญหา เป็นประโยชน์ต่อการปลูกพืช ทำไร่นา ปลูกข้าวสาลี ข้าวบาเลย์ ข้าวโพด มันฝรั่ง รวมทั้งปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ สามารถทำได้ตลอดปี คล่องตัวกว่าเกษตรกรของไทย

พฤติกรรมของฝนในประเทศไทยจึงกำหนดรูปแบบให้เกษตรกรของเราต้องทำนา ทำนาปี ทำนาฝางลอย ในที่ลุ่มบริเวณน้ำท่วมขัง เฉพาะฤดูกาลทำนาปรังในที่ดอน ก่อนที่น้ำจะซึมหายไป เป็นลักษณะนี้ซ้ำวนตาปี และเมื่อถึงฤดูแล้งน้ำก็จะขาดหายไป สร้างความลำบากให้กับทุกคน ทั้งสัตว์เลี้ยงถ้วนหน้าเป็นเวลายาวนานกว่าครึ่งปี

การเก็บกักน้ำตามธรรมชาติและการใช้น้ำ

ป่าไม้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำตามธรรมชาติ เป็นระบบกักน้ำให้เกิดความชื้น เกิดการควบแน่น ละอองน้ำในอากาศ เป็นก้อนเมฆและตกลงมาเก็บกักน้ำไว้ใต้ดิน เก็บกักไว้ตามห้วยหนองคลองบึง สกตให้น้ำไหลช้าลง เพิ่มออกซิเจนในน้ำเมื่อรวมตัวไหลลงสู่ที่ราบ แทรกซึมลงสู่แม่น้ำลำธาร ก็เกิดประโยชน์แก่สัตว์น้ำและมนุษย์ อาศัยทั้งน้ำประกอบเป็นอาชีพ และอาศัยสัตว์น้ำมากมายเป็น อาหารยังชีพสืบต่อกันมาช้านานตาปี มีความสุขและมีสำนึกถึงซึ่งต่อคุณค่าของแหล่งน้ำจนกลายเป็นเคารพยกย่องและรำลึกคุณอยู่ตลอดมา

ครั้นความเจริญทางด้านวัตถุตามแบบตะวันตกเพิ่มมากขึ้น ประชากรเพิ่มขึ้น ทัดชนต่อ ทรัพยากรดินและความเคารพต่อธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไป มีความต้องการใช้ที่ดินมาก การจะซื้อหา เปลี่ยนมือจากผู้ครอบครองเดิมต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด มีขั้นตอนยุ่งยาก การบุกรุกป่า อันเป็นสมบัติกลางของชาติจึงเริ่มขึ้น ป่าต้นน้ำถูกรบกวนถูกรบกวนหรือถูกทำลาย การเก็บกัก น้ำตามธรรมชาติจึงล้มเหลว จึงต้องมีการกเก็บกักน้ำโดยการจัดการขึ้น

ปู่ย่าตายายก็เรียนรู้วิธีการจัดการน้ำโดยธรรมชาติ มีการสร้างเขื่อนสร้างฝายไว้เก็บกักน้ำไว้ใช้ เฉพาะแหล่งเฉพาะพื้นที่ อำนวยประโยชน์เฉพาะกลุ่มเฉพาะท้องถิ่นและไม่ถาวร ปัจจุบันจึงต้องดู ทั้งระบบเพื่อให้เกื้อหนุนกัน มีการพิจารณาใช้แหล่งเก็บกักน้ำอย่างฉลาด กระจายแหล่งเก็บกักน้ำ ให้ครบถ้วนทุกลุ่มน้ำ เพื่อเก็บน้ำที่มีมากในฤดูน้ำ เก็บไว้ใช้ในฤดูแล้ง

นอกจากวิธีเก็บกักน้ำไว้ใช้เพื่อประโยชน์ เอนกประสงค์ทุกฤดูกาลแล้วการสร้างพฤติกรรม การใช้น้ำกำลังมีความจำเป็นอย่างยิ่ง จะต้องพิจารณาวิธีการใช้น้ำกันแล้ว เพราะน้ำที่เคยอุดม สมบูรณ์ในอดีตนั้นหมดไปแล้ว ปัจจุบันประชากรร่วมกันใช้น้ำเริ่มที่ ๖๐ ล้านคนเศษ ถ้าไม่รู้คุณค่าของน้ำ ทำลายแหล่งน้ำทำให้น้ำเน่าเสีย นับเป็นการตัดวงจรชีวิตของน้ำของธรรมชาติ ซึ่งในที่สุดก็คือตัดวงจรชีวิตของมนุษย์ชาติด้วย จึงมีความจำเป็นต้องมีการบอกกล่าวประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้ผู้คนซึ่งจะต้องอาศัยน้ำรู้จักใช้น้ำอย่างฉลาดอย่างเอื้ออาทรต่อผู้อื่นและต่อธรรมชาติ ซึ่งก็คืออาทรต่อตนเองในระยะยาวนั่นเอง

เขื่อนเครื่องมือการพัฒนาแหล่งน้ำ

นายปราโมทย์ ไหมกล้า เข้ารับราชการที่กรมชลประทานมาตั้งแต่สำเร็จการศึกษา ได้ปฏิบัติงาน เกี่ยวข้องกับวิชาการวิศวกรรมชลประทานตั้งแต่เข้ารับราชการ เป็นกำลังสำคัญของกรมชลประทาน ทำงานด้านออกแบบเขื่อนและอาคารประกอบ ระบบส่งน้ำชลประทานของโครงการชลประทาน ต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นานเกือบ ๒๐ ปี มีผลงานเขื่อนและ ระบบส่งน้ำโครงการต่างๆ ที่ออกแบบไว้เป็นจำนวนมาก ด้วยความเป็นนักวิชาการและมี ประสิทธิภาพสูง จึงได้รับพระมหากรุณาธิคุณ และความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาให้เป็นผู้รับผิดชอบงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริในการจัดหาความช่วยเหลือประชาชน ตามภาคต่างๆ ให้มีน้ำใช้เพาะปลูกพืช เพื่อการอุปโภคบริโภคและอื่นๆ โดยเฉพาะงานสร้างเขื่อน

เหมืองฝาย และแหล่งเก็บกักน้ำลักษณะต่าง ๆ

สำหรับการพัฒนาแหล่งน้ำ เชื่อนคือสิ่งก่อสร้างที่เราสร้างปิดกั้นลำน้ำธรรมชาติ เช่น ห้วย ลำธาร หรือแม่น้ำ เพื่อประโยชน์

- ทดน้ำที่ไหลมาในลำน้ำ ให้มีระดับสูงขึ้น จนสามารถส่งเข้าคลองส่งน้ำไปให้พื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการได้อย่างทั่วถึง ทำให้พื้นที่เพาะปลูกมีน้ำช่วยเสริมให้พืชที่ปลูกเจริญงอกงาม เมื่อฝนไม่ตก หรือตอนช่วงฤดูแล้ง

- เก็บกักน้ำที่ไหลมามากในฤดูฝน เก็บไว้ทางด้านเหนือเขื่อน ซึ่งเราเรียกแหล่งเก็บน้ำเหนือเขื่อนนี้ว่า “อ่างเก็บน้ำ” น้ำที่เก็บไว้นี้ ส่งออกมาทางท่อส่งน้ำที่ตัวเขื่อนได้ตลอดเวลาที่ต้องการ เพื่อส่งไปตามคลองส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการ หรือปล่อยน้ำไปหมุนเครื่องกังหันน้ำผลิตไฟฟ้า ตลอดจนส่งไปใช้ด้านอื่น ๆ อีก

เขื่อนที่สร้างเพื่อจัดหาน้ำสำหรับการเพาะปลูกเป็นหลักนี้คือ เขื่อนเพื่อการชลประทาน

ผลงานดีเด่นที่น่ายกย่อง

นายปราโมทย์ ไ้มักลัด รัชการการที่กรมชลประทานมาตั้งแต่เริ่มจนถึงปัจจุบัน ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับวิชาการวิศวกรรมชลประทานนับตั้งแต่เข้ารับราชการ เป็นกำลังสำคัญของกรมชลประทานที่ทำงานด้านออกแบบเขื่อนและอาคารประกอบ ระบบส่งน้ำชลประทานของโครงการชลประทานต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นานเกือบ ๒๐ ปี มีผลงานเขื่อนและระบบส่งน้ำโครงการต่าง ๆ ที่ออกแบบไว้เป็นจำนวนมาก ด้วยความเป็นนักวิชาการและมีประสบการณ์สูง จึงได้รับพระมหากรุณาธิคุณ และความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาให้เป็นผู้รับผิดชอบงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในการจัดหาน้ำช่วยเหลือประชาชนตามภาคต่าง ๆ ให้มีน้ำใช้เพาะปลูกพืช เพื่อการอุปโภคบริโภค และอื่น ๆ ได้ ทำงานรับใช้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาทไปตามท้องที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ จนถึงทุกวันนี้ เป็นเวลานานกว่า ๑๕ ปี มีผลงานต่าง ๆ มากมายที่เกิดประโยชน์กับประชาชน จนเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัย

ในด้านวิชาการ นายปราโมทย์ ไ้มักลัด เป็นผู้ได้รับการยกย่องจากนายช่างและวิศวกร ทั้งในกรมชลประทานและหน่วยงานต่าง ๆ ว่าเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์สูงในการออกแบบเขื่อนดินขนาดต่าง ๆ รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงเขื่อนดินที่มีปัญหา ให้กลับมีสภาพมั่นคง ปลอดภัย ดั้งเดิม เช่น เขื่อนน้ำอูน จังหวัดสกลนคร เขื่อนห้วยหลวง จังหวัดอุดรธานี เขื่อนดอกกราย จังหวัดระยอง เขื่อนแม่สลอด จังหวัดตาก เขื่อนลำนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เขื่อนห้วยเดียก จังหวัดสกลนคร เขื่อนทดน้ำน้ำเขิน จังหวัดขอนแก่น และเขื่อนดินขนาดกลาง ขนาดเล็กอีกนับร้อยแห่ง ซึ่งนอกจากงานออกแบบเขื่อนที่สร้างขึ้นใหม่ดังกล่าวแล้ว ยังได้รับมอบหมายให้แก้ไขปัญหเขื่อนดินในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออีกหลายแห่งที่ชำรุดเสียหาย ดินตัวเขื่อนถูกน้ำกัดเซาะละลายออกไปโดยไม่ทราบสาเหตุ แม้ว่าจะทำการซ่อมปรับปรุงอย่างถูกต้องตามหลักวิศวกรรมอย่างดีแล้วก็ชำรุดเสียหายอีก จึงได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชานั้นให้หาวิธีการแก้ไข

หลังจากทำการศึกษาอย่างละเอียดจากเอกสารวิชาการแล้วนับว่าเป็นเรื่องใหม่ที่นักวิชาการ
เพื่อนดินในประเทศไทยยังไม่เคยทราบมาก่อนว่าดินที่ใช้สร้างเขื่อนเหล่านั้นเป็น Dispersive Soil
มีคุณสมบัติที่อนุภาคดินเหนียวจะกระจายตัวหลุดจากก้อนดินเมื่อเปียกน้ำ เมื่อศึกษาจากเอกสาร
ต่างประเทศอย่างละเอียด จึงตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขได้ถูกต้อง สามารถซ่อมปรับปรุงเขื่อนดินที่
ชำรุด ตัวเขื่อนเป็นรูปทรงมากมายไม่สามารถเก็บน้ำได้ให้มีสภาพติดเดิม คือ เขื่อนลำสำลาย
จังหวัดนครราชสีมา เขื่อนอำปิล จังหวัดสุรินทร์ เขื่อนห้วยสวาย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งแต่ละเขื่อน
สามารถเก็บน้ำได้อย่างมั่นคงแข็งแรงมานานกว่า ๑๐ ปี และวิธีการแก้ไขปัญหาดิน “Dispersive
Soil” เมื่อใช้ทำเขื่อนดินเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง และนักวิชาการได้ยึดถือเป็นหลักเกณฑ์
ทางวิชาการที่ปฏิบัติแล้วได้ผลดีอยู่ในปัจจุบัน

ปัจจุบัน เมื่อมีวิกฤตการณ์ขาดแคลนน้ำขึ้นตามภาคต่างๆ นายปราโมทย์ ไหม้กลัด เป็นผู้
ส่วนสำคัญในการศึกษา วางแผนการจัดสรรน้ำและเผยแพร่ทำความเข้าใจกับกลุ่มบุคคลต่างๆ
และประชาชนในทุกกลุ่มน้ำ ผ่านทางสื่อมวลชนทุกแขนง ถึงสถานการณ์และข้อควรปฏิบัติในเรื่อง
การใช้น้ำ ได้ผลเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง จนสถานการณ์ขาดแคลนน้ำได้พ้นระยะวิกฤตมาด้วยดี
นอกจากนั้น ยังเป็นผู้ศึกษากำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาแบบถาวรยั่งยืนในทุกรูปแบบอย่างเป็น
รูปธรรม ซึ่งรัฐบาลให้ความเห็นชอบดำเนินการอยู่ในขณะนี้

ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ประเภทใดบ้าง เมื่อใด

นายปราโมทย์ ไหม้กลัด นอกจากจะปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการด้วยความวิริยะอุตสาหะ
ทุ่มเทสติปัญญาและกำลังกาย ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอย่างจริงจังและจริงใจมาโดยตลอด
แล้ว ยังได้ใช้เวลา สติปัญญา กำลังกาย กำลังทรัพย์ และเสียสละเพื่อส่วนรวมในด้านอื่นๆ ที่
เป็นสาธารณประโยชน์ที่สำคัญ ได้แก่

๑) เป็นผู้ริเริ่มและมีส่วนสำคัญในการจัดตั้งมูลนิธิ ม.ล.ชูชาติ กำภู โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อส่งเสริมและให้ทุนการศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ ส่งเสริมการค้นคว้า
วิจัยทางวิทยาศาสตร์ และทางวิศวกรรมศาสตร์ ฯลฯ ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม
พ.ศ. ๒๕๒๕ มูลนิธินี้มีคุณหญิงโคมศรี กำภู เป็นประธานมูลนิธิ นายปราโมทย์ ไหม้กลัด เป็น
กรรมการและผู้ช่วยเหรัญญิกตั้งแต่เริ่มจัดตั้งจนปัจจุบัน

ในการจัดตั้งมูลนิธิ ม.ล.ชูชาติ กำภู ครั้งนี้ นายปราโมทย์ ไหม้กลัด ได้เขียนหนังสือวิชาการ
“คู่มืองานเขื่อนดินขนาดเล็กและฝอย” จัดพิมพ์จำหน่ายโดยพิมพ์ขึ้นรวม ๓ ครั้งด้วยกันใน พ.ศ.
๒๕๒๔ และ ๒๕๒๕ จำนวน ๘,๐๐๐ เล่ม จำหน่ายหมด แล้วมอบรายได้ทั้งหมดจำนวน
๕๐๐,๐๐๐ บาทเศษ เป็นเงินกองทุนเริ่มแรกในการจัดตั้งมูลนิธิ เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งคุณความดี
ของหม่อมหลวงชูชาติ กำภู ที่มีต่องานชลประทานของประเทศและการศึกษาด้านวิศวกรรม
ชลประทานในสมัยที่ท่านมีชีวิตอยู่

มูลนิธิ ม.ล.ชูชาติ กำภู นับตั้งแต่จัดตั้งจนถึงปัจจุบันได้ให้ทุนสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาโรงเรียนการชลประทาน (วิทยาลัยการชลประทาน) และนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เรียนดี รวม ๒๕ ทุน ทุกปี ถึงปัจจุบันรวม ๒๕๐ ทุน เป็นเงินเกือบ ๑ ล้านบาท

๒) ร่วมจัดตั้งชมรมอนุรักษ์น้ำธรรมชาติขึ้นเมื่อต้นปี ๒๕๓๖ เพื่อเผยแพร่เรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งน้ำธรรมชาติและการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืน มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติที่ควรดำเนินการตามภูมิภาคต่างๆ ให้เยาวชนและประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้อง

ปัจจุบันเป็นประธานชมรม ผลงานเมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้แก่ การเผยแพร่ลงบทความ “ก้าวอย่างปีที่ ๓๐ เชื้อนภูมิพล” ในหนังสือพิมพ์รายวันที่มีชื่อเสียงฉบับหนึ่ง และจะร่วมกับสมาชิกชมรมเผยแพร่เรื่องราวเกี่ยวกับน้ำที่เป็นสาระประโยชน์และสร้างสรรค์แก่ประชาชนต่อไปเป็นระยะ ๆ

เป็นสมาชิกหรือกรรมการสมาคมอะไรบ้าง เมื่อใด

- ๑) กรรมการมูลนิธิชัยพัฒนา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๑ เป็นต้นไป
- ๒) กรรมการแผนกเกษตรศาสตร์ มูลนิธิ “อานันทมหิดล” ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๑ ถึงปัจจุบัน
- ๓) กรรมการด้านการชลประทานและการระบายน้ำแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๓ ถึงปัจจุบัน
- ๔) กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๕
- ๕) เลขานุการในคณะกรรมการการวิสามัญศึกษา ปัญหาภัยแล้งของสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๓ ถึงปัจจุบัน
- ๖) ประธานชมรมนักเรียนทุนมูลนิธิ “อานันทมหิดล” สองสมัย พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๕
- ๗) กรรมการและผู้ช่วยเหรัญญิกมูลนิธิ ม.ล.ชูชาติ กำภู ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๕ ถึงปัจจุบัน
- ๘) นายกสมาคมศิษย์เก่าวิศวกรรมชลประทานในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. ๒๕๓๓ ถึงปัจจุบัน
- ๙) ประธานชมรมอนุรักษ์น้ำธรรมชาติ พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นต้นไป

การเสียสละเพื่อส่วนรวมและคุณความดีอื่นๆ มีอย่างไรบ้าง

การเสียสละเพื่อส่วนรวมและคุณความดีอื่นๆ ที่สำคัญคือการเสียสละเวลาค้นคว้างานด้านวิชาการ การเขียนเอกสารตำราด้านวิศวกรรมชลประทานเป็นวิทยาทานเผยแพร่แก่ผู้ปฏิบัติงานพัฒนาแหล่งน้ำ และสำหรับนักศึกษาสถาบันต่างๆ และเยาวชนทั่วไปได้เรียนรู้ มีดังนี้

- ๑) เขียน “คู่มืองานทำนบกั้นน้ำขนาดเล็กสำหรับชาวบ้านตามพระราชดำริ” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้สำนักนายกรัฐมนตรี จัดพิมพ์เผยแพร่แจกจ่ายไปยังตำบลและ

หมู่บ้านต่างๆ ทั่วประเทศ เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๒๓ เพื่อใช้ประโยชน์ประกอบการสร้างแหล่งน้ำตามโครงการ กสช. ของรัฐบาลในสมัยนั้น

๒) เขียน “คู่มืองานเชื่อมดินขนาดเล็กและฝาย” พิมพ์เผยแพร่ ๓ ครั้ง ใน พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๒๕ ดังที่ได้กล่าวในข้อ ๙ แล้ว นายช่างและวิศวกรที่ทำงานพัฒนาแหล่งน้ำของหน่วยงานต่างๆ ใช้เอกสารคู่มือนี้เป็นประโยชน์อย่างกว้างขวาง

๓) เขียน “คู่มือการทำงานแหล่งน้ำ” ให้คณะกรรมการสร้างงานในชนบท (กสช.) จัดพิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ เพื่อให้สภาตำบลและผู้ทำงานแหล่งน้ำตามโครงการ กสช. ใช้เป็นหลักในการทำงานให้ถูกต้องตามเกณฑ์วิชาการ ช่วยให้ผู้คุมงานพัฒนาแหล่งน้ำซึ่งเป็นผู้ไม่มีพื้นความรู้ด้านช่างทำงานได้ถูกต้อง สิ่งก่อสร้างมีความมั่นคงแข็งแรง

๔) เขียนเรื่อง “กรมชลประทาน” พิมพ์ในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม ๗

๕) เขียนเรื่อง “การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร” พิมพ์ในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม ๑๒

๖) เขียนเรื่อง “การอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร” พิมพ์ในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม ๑๒

๗) เขียนเรื่อง “การป้องกันและบรรเทาน้ำท่วม” พิมพ์ในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม ๑๒

๘) เขียนเรื่อง “การบำรุงรักษาเขื่อนดินและอาคารประกอบ” พิมพ์เผยแพร่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ สำหรับนายช่าง วิศวกร กรมชลประทาน และหน่วยราชการต่างๆ ใช้เป็นคู่มือประกอบการทำงาน

๙) เขียนเรื่อง “การชลประทาน” และ “งานพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก” พิมพ์ในเอกสารการสอนชุดวิชาเกษตรทั่วไป ๔ : ดิน น้ำ และปุ๋ย ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์หลักสูตรปริญญาตรี พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๒๘

๑๐) เขียนและเป็นบรรณาธิการจัดทำหนังสือ “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับงานพัฒนาแหล่งน้ำ” จำนวน ๓๓๐ หน้า พิมพ์ในโอกาสสมโภชฉลองพระชนมพรรษา ๕ รอบ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ เพื่อเป็นการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ ที่ทรงประกอบพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อประโยชน์สุขของปวงพสกนิกร เฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ซึ่งทรงสนพระราชหฤทัยมาโดยตลอด

หนังสือชุดนี้ได้แปลเป็นภาษาอังกฤษชื่อเรื่อง “His Majesty the King and Water Resources Development” ซึ่งได้จัดพิมพ์และส่งไปเผยแพร่ยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก

๑๑) เขียน “คู่มือการวางแผนส่งน้ำชลประทานของโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง” พิมพ์เผยแพร่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ สำหรับเจ้าหน้าที่โครงการชลประทานจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศที่มีโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง

๑๒) เป็นวิทยากรฝึกอบรมข้าราชการจากหน่วยราชการต่างๆ ที่ทำงานพัฒนาแหล่งน้ำ และทีมมหาวิทยาลัย ปีละหลายรุ่น เป็นเวลานานกว่า ๑๐ ปี จนถึงปัจจุบัน วิชาที่ฝึกอบรมได้แก่

- การเลือกประเภทและวางโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ
- การออกแบบเขื่อนดินและฝาย
- เทคโนโลยีงานเขื่อนดิน
- ปัญหาการก่อสร้างงานแหล่งน้ำและวิธีการแก้ไข
- การบำรุงรักษาเขื่อนดินและอาคารประกอบ
- ฯลฯ

นอกจากนั้น ในปัจจุบันยังเป็นวิทยากรเกี่ยวกับเรื่องการจัดสรรน้ำ ที่องค์กรต่างๆ จัดประชุมสัมมนาอยู่เป็นประจำอีกด้วย

ความคิดริเริ่มและความพยายามพัฒนาฝายอุประกรรมอย่างไรบ้าง

นายปราโมทย์ ไม่กล้า เป็นผู้มีความคิดริเริ่มด้านวิชาการ และพยายามพัฒนาฝายอุประกรรม คิดค้นหาเหตุผลเกี่ยวกับงานวิชาการด้านชลประทานเพื่อปรับปรุงวิธีการออกแบบสิ่งก่อสร้างเช่น เขื่อนดินและอาคารชลประทานต่างๆ ให้มีความมั่นคงแข็งแรงและทันสมัยยิ่งขึ้น อยู่เสมอและวิธีการที่นายปราโมทย์ ไม่กล้า คิดค้นดำเนินการได้ใช้เป็นบรรทัดฐานสำหรับวิศวกรรุ่นหลังอยู่ในปัจจุบันนี้ เป็นผู้ริเริ่มและเป็นผู้ดำเนินการเผยแพร่ทางวิชาการ เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการทำงานพัฒนาแหล่งน้ำอยู่เสมอ เช่น

ครั้งแรกเป็นผู้จัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการทำงานชลประทาน” ในนามกรมชลประทาน เมื่อ ๑๔-๑๖ ธันวาคม ๒๕๒๖ การสัมมนามี ๓ กลุ่ม กลุ่ม ๑ เป็นกลุ่มวางโครงการ สำรวจ ออกแบบ ธรณีสัณฐานรากและปฏิกิริยา วิจัยทดลองและอุทกวิทยา กลุ่ม ๒ เป็นกลุ่มก่อสร้าง และกลุ่ม ๓ เป็นกลุ่มส่งน้ำและบำรุงรักษา มีนายช่างวิศวกรรมชลประทานทั่วประเทศเข้าร่วมการสัมมนามากกว่า ๕๐๐ คน นายปราโมทย์ ไม่กล้า เป็นวิทยากรบรรยาย เรื่อง เทคโนโลยีงานเขื่อนและเรื่อง การบำรุงรักษาเขื่อนดิน ฝาย และเขื่อนระบายน้ำ ด้วย การสัมมนาครั้งนั้นได้จัดทำเอกสารวิชาการรวมเรื่องราวเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการทำงานชลประทาน รวม ๓๕ เรื่อง หนา ๖๔๐ หน้า นับว่าได้ประโยชน์อย่างยิ่งกับกรมชลประทาน

ครั้งที่สอง เป็นผู้จัดสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “ทิศทางการพัฒนาแหล่งน้ำในทศวรรษหน้า” ในนามสมาคมศิษย์เก่าวิศวกรรมชลประทานในพระบรมราชูปถัมภ์เมื่อ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๓๔ ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร เป็นการอภิปรายของผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน มี ดร.อาณัติ อาภาภิรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สมัยนั้น ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ดร.ธวัช วิชัยดิษฐ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ศ.ดร.เกษม จันทร์แก้ว ดร.อภิชาติ อนุกูลอำไพ รวมทั้ง นายปราโมทย์ ไม่กล้า ผู้จัดการสัมมนาด้วย มีนายช่าง วิศวกร และผู้สนใจงานพัฒนาแหล่งน้ำจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และบริษัทที่ปรึกษาต่างๆ เข้า

พึงการอภิปรายประมาณ ๘๐๐ คน

ปัจจุบัน เมื่อเกิดวิกฤตการณ์น้ำขึ้น ในฐานะผู้รับผิดชอบและทำงานด้านนี้ จึงริเริ่มวางแผนการจัดสรรน้ำที่เป็นรูปธรรมสำหรับลุ่มน้ำที่ขาดแคลนให้กับกิจกรรมต่าง ๆ ตามความจำเป็น ก่อนหลังอย่างยุติธรรม พร้อมกับเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการเผยแพร่ออกสู่ประชาชนในเมืองหลวง และตามชนบทอย่างเข้มแข็ง แม้จะได้รับการต่อต้านวิพากษ์วิจารณ์จากกลุ่มบุคคลที่ยังไม่เข้าใจถึงภาพรวม ซึ่งต้องดำเนินการแก้ไขวิกฤตการณ์ดังกล่าว ก็ได้ยื้อท้อ พยายามฟันฝ่าอุปสรรค ชี้แจงกับสื่อมวลชนและที่ประชุมต่างๆ อยู่ตลอดเวลา จนเป็นที่ยอมรับกว้างขวางมากกว่าแต่ก่อน นับเป็นผลดีต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม ส่วนการแก้ไขในภาครัฐบาล ก็มีส่วนสำคัญในการวางแผนแก้ไขเร่งด่วนเฉพาะหน้าและแผนแก้ไขถาวร เสนอรัฐบาลและได้รับอนุมัติให้ดำเนินการอยู่ในขณะนี้

ปริมาณและคุณภาพของประโยชน์ที่บุคคลนี้ได้กระทำให้เกิดขึ้น ความเดือดร้อนและความจำเป็นของผู้ได้รับประโยชน์ รวมทั้งจำนวนคนที่ได้รับประโยชน์

ประโยชน์จากผลงานที่ได้กระทำได้แก่โครงการชลประทานขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีอยู่หลายสิบโครงการในทุกภาคของประเทศ หากคิดเป็นพื้นที่ในเขตชลประทานที่พัฒนาขึ้นใหม่ มีน้ำเพื่อการเพาะปลูกทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง ไม่น้อยกว่า ๑ ล้านไร่ ประมาณผู้ได้รับประโยชน์ทั้งเพื่อการเพาะปลูก เพื่อการอุปโภคบริโภค และอื่นๆ รวมหลายล้านคนต่อปี

ส่วนงานด้านวิทยาการในรอบสิบปีที่ผ่านมา นายช่าง วิศวกร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ จากหลายหน่วยงาน และสถาบันการศึกษาที่เข้าอบรมได้รับความรู้และประสบการณ์เป็นประโยชน์นำไปทำงานพัฒนาแหล่งน้ำ รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า ๙,๖๐๐ คน

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานดีเด่น และโอกาสที่จะปฏิบัติงานต่อไป มีอย่างไรบ้าง

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานดีเด่น ทางด้านงานราชการ เริ่มอย่างชัดเจนตั้งแต่ดำรงตำแหน่ง นายช่างเอก กองวิชาการ พ.ศ. ๒๕๑๗ ส่วนงานด้านสาธารณประโยชน์เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ รวมระยะเวลาที่ปฏิบัติงานดีเด่นเป็นเวลานานเกือบ ๒๐ ปี

โอกาสที่จะปฏิบัติงานดีเด่นต่อไป เชื่อได้ว่า นายปราโมทย์ ไม่กลัว คงจะมีภาระหน้าที่ทางราชการที่ต้องปฏิบัติงานด้านการแก้ไขปัญหาน้ำขาดแคลนน้ำ และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศต่อไปจนถึงเวลาเกษียณอายุราชการ และหลังจากเกษียณอายุราชการแล้ว คงต้องทำงานในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนี้ให้กับประเทศชาติต่อไปอีกเป็นเวลานาน

ผลตอบแทน

ความปรารถนาสูงสุดในชีวิตของข้าราชการก็คือ ขอให้บุญกุศลที่ได้ประพฤติปฏิบัติมาโดยตลอดส่งผลให้ได้มีโอกาสได้เป็นข้าทูลละอองพระบาทรับใช้ใกล้ชิดในพระราชภารกิจที่ทรงห่วงใยประชาราษฎร์ ซึ่งนายปราโมทย์ ไม่กลัว บรรลุความปรารถนาเกินกว่าที่เคยฝันไว้ นับตั้งแต่เข้าเฝ้า

ขอรับพระราชทานทุนอาณานันทมหิดล ไปศึกษาในต่างประเทศ กลับมาแล้วได้มีโอกาสรับราชการมีความเจริญก้าวหน้ามีผลงานมาโดยตลอด ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปดมาภรณ์มงกุฎไทย พ.ศ. ๒๕๓๕ และทุติยจุลจอมเกล้าตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับการคัดเลือกให้เป็นนิสิตเก่าดีเด่นคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปี ๒๕๓๖ ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมชลประทาน ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ และปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือในปี พ.ศ. ๒๕๓๗

ด้วยบุญด้วยกุศลเจตนานี้เอง ส่งผลให้ทายาทของเขาทั้ง ๓ คน มีความประพฤติและมีวิธีปฏิบัติตนในสังคมเป็นที่ชื่นชมใจของบิดามารดา บุตรชายคนโตนายกิตตินันท์ ไหม้กัลด ศึกษาจบพันิชยศาสตร์และการบัญชีเกียรตินิยมจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจบบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันมีอาชีพเป็นหลักฐาน บุตรสาวคนที่ ๒ นางสาวรังสี ไหม้กัลด จบปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกำลังศึกษาปริญญาโท ที่ประเทศนิวซีแลนด์ ส่วนบุตรสาวคนสุดท้องนางสาวชไมภักตร์ ไหม้กัลด กำลังศึกษาและใกล้จบคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปัจจุบันนี้อยู่แล้ว

นายปราโมทย์ ไหม้กัลด มีผลงานหลากหลายดังได้เสนอเฉพาะบางส่วนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ คณะอนุกรรมการคัดเลือกบุคคลดีเด่นของชาติในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้

นายปราโมทย์ ไหม้กัลด

เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สาขาชลประทาน)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

นายเอกพันธ์ บรลือฤทธิ์

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

เป็นผู้ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยมาเป็นเวลาติดต่อกันมายาวนาน ไม่
ว่าจะเกิดโศกนาฏกรรมรถบรรทุกแก๊สระเบิดที่ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ โศกนาฏกรรมที่ตำบลกระทู้มล้ม
อำเภอสามพราน ส่งผลให้คนงานโรงงานผลิตตุ๊กตาเคเดอร์ ถูกไฟครอกเสียชีวิตกว่า ๑๕๐ คน
หรือกรณีเครื่องบินเลาด้าตกที่อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี และล่าสุดกรณีตึกถล่มของโรง
แรมรอยัลพลาซ่า จังหวัดนครราชสีมา ในทุกกรณีดังกล่าวบุคคลที่อุทิศตนเข้าร่วมมือช่วยเหลือ
ช่วยชีวิตผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์ต่างๆ ได้เป็นจำนวนมาก และแม้ผู้ที่เสียชีวิตไปแล้วก็ฝากความ
ยากลำบากเข้าไปช่วยบรรเทาญาติผู้เสียชีวิตนำศพออกมาเพื่อนำไปบำเพ็ญกุศลตามประเพณี ผู้ที่
อุทิศตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไปในการแสดงออกถึงความเอื้ออาทรต่อ
เพื่อนมนุษย์ ท่านที่กล่าวถึงนี้คือ

นายเอกพันธ์ บรลือฤทธิ์

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร)

ภูมิหลังการศึกษา

นายเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์ มีชื่อตามทะเบียนประวัติว่า นายไต้ บรรลือฤทธิ์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๐๕ เป็นบุตรของนายชูชาติ นางปรางทิพย์ บรรลือฤทธิ์ มีภูมิลำเนาอยู่ อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ทั้งบิดาและมารดาของนายเอกพันธ์ เป็นผู้อยู่ในศีลในธรรม เป็นกัลยาณมิตรของเพื่อนบ้านอยู่เสมอ จึงได้รับยกย่องเป็นพ่อดีเด่นและแม่ดีเด่นของชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

ด้วยความที่ฐานะทางบ้านไม่สู้จะดีนัก อันเกิดจากบิดามีบุตรหลายคน และมีอาชีพรับราชการเป็นหัวหน้าไปรษณีย์ การสื่อสารแห่งประเทศไทย อำเภอวัฒนานคร ส่วนมารดานั้น มีอาชีพเป็นแม่บ้านเอาใจใส่เลี้ยงดูสั่งสอนอบรมลูกๆ ให้เป็นผู้ประพฤติดี ไม่เป็นปัญหาแก่สังคม และสนับสนุนให้ลูกๆ ได้ศึกษาเล่าเรียนเมื่อมีโอกาส และโดยที่ได้สร้างกุศลมาด้วยดีตลอด ลูกๆ จึงมีความรักใคร่กลมเกลียวช่วยเหลือกันและกันมาโดยตลอด แม้ชีวิตในวัยเยาว์จะขาดโอกาสในการศึกษาเล่าเรียนในชั้นสูงๆ แต่เมื่อภายหลังเมื่อพี่คนโตค่อยมีอาชีพการงาน ก็ค่อยๆ ช่วยพ่อแม่ส่งเสียน้องๆ ให้ได้เรียนกันครบทุกคน

นายไต้ บรรลือฤทธิ์ มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนชั้นประถม และมัธยมยังโรงเรียนประจำ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เมื่อจบแล้วก็กระเสือกกระสนเข้ามาเรียนต่อหลักสูตร อาชีวศึกษาที่โรงเรียนผดุงศิษ្តพิทยานาขณะศึกษาเล่าเรียนก็รับจ้างทำงานหาเงินเลี้ยงตัวเองไปด้วยโดยไม่เลือกงานและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก เขารับจ้างซักรีดเสื้อผ้าให้กับพนักงานต้อนรับ

บนเครื่องบินที่เรียกว่า “สจ๊วต” ได้ค่าตอบแทนอาทิตย์ละ ๒๐๐ บาท ต่อมาได้มีผู้มาจ้างเพิ่มเป็น ๓ คน ทำให้มีรายได้พอจะเลี้ยงตัวระหว่างเรียนได้โดยไม่เดือดร้อนนัก และเมื่อจบการศึกษาพอจะมีงานทำ มีรายได้ พี่น้องตระกูล “บรรลือฤทธิ์” ก็หันเข้าช่วยเหลือซึ่งกันและกันหารายได้ผลัดกัน

ส่งเสียให้ได้เล่าเรียน บรรลุล่วงวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ คือ พี่ชายคนโต นายแจ๊ค บรรลือฤทธิ์ ปัจจุบันสำเร็จการศึกษาปริญญาโทมหาบัณฑิตจากวิทยาลัยครุธนบุรี มีอาชีพการงานมั่นคงแล้ว นางสาวเกศรา บรรลือฤทธิ์ น้องคนสุดท้อง พี่ๆ ก็สนับสนุนให้ได้รับการศึกษา จนจบชั้นระดับ ปวส. ได้เข้าทำงานที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด มหาชน และกำลังชวนขวายเป็นเล่าเรียน มีโอกาสจบการศึกษาปริญญาตรี ด้านบริหารธุรกิจในปีหน้า

อาชีพการงาน

นายไต้ บรรลือฤทธิ์ มีอาชีพเป็นนักแสดง เขามีความภาคภูมิใจในบิดาของเขามากที่มอบสมบัติอันล้ำค่าให้เป็นเครื่องมือหาเลี้ยงชีพ คือการมีตาดี หูดี มีอาการครบ ๓๒ มีสมองดี มีความกตัญญูกตเวที และมีความกระตือรือร้น ที่สำคัญที่สุดคือ มีรูปร่างหน้าตาและผิวพรรณดีพอที่จะใช้เป็นเครื่องมือประกอบอาชีพการแสดงได้

ก่อนเข้าสู่การแสดง เขาได้ฟันฝ่าอุปสรรคความยากลำบากเป็นอย่างมาก เริ่มตั้งแต่ รับจ้างติดโปสเตอร์โฆษณาภาพยนตร์ ตามความนิยมของสมัยนั้น ต้องแอบติดในตอนกลางคืน ตามกำแพงสาธารณะต่าง ๆ เสไฟฟ้า ที่ว่างทุกแห่งพอจะปิดโฆษณาและตั้งป้ายได้เป็นต้องทำ ทำให้มีรายได้ คินละ ๗๐ บาท ซึ่งก็นับว่าไม่เลวเกินไปนักในสมัยนั้น

นอกจากงานก๊อปปี้แล้ว นายไต้ บรรลือฤทธิ์ เริ่มมีโอกาสใกล้ชิดวงการแสดงขึ้น โดยติดตามกองถ่ายต่าง ๆ ไปทุกหนทุกแห่งด้วยความสนใจ และด้วยความปรารถนาจะมีรายได้ ครั้นเมื่อกองถ่ายขาดตัวประกอบ นายไต้ก็รีบจ้างเป็นตัวประกอบ เริ่มตั้งแต่เดินผ่านหน้ากล้องบ้าง ยกฉาก ยกไฟบ้าง เหมาะ ๆ ก็ได้แสดงเป็นตัวเสนา ตามตัวพระบ้าง ตัวนางบ้าง ได้ค่าจ้างวันละ ๑๐๐ บาท เรียกว่าพอจะหารายได้ไม่ว่าทางไหน ขอให้สุจริตกับไว้ทั้งหมด โดยไม่เกี่ยงนอน เป็นที่เมตตาเอ็นดูแก่ผู้ใหญ่ในกองถ่ายทั่วไป

ผู้มีความและผู้ชอบชีวิตนายไต้ บรรลือฤทธิ์ โดยผลักดันเข้าสู่การเต็มตัว คือ คุณสมนึก เอียวเจริญ ซึ่งเป็นผู้จัดการส่วนตัวของ คุณสรพงษ์ ชาตรี ดาราชั้นนำในวงการแสดงทั้งภาพยนตร์ ที.วี. ตลอดจนละครเวทีต่าง ๆ มีชื่อเสียงมาก เป็นผู้ให้นามใหม่ในการแสดง คือเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์ และให้ผู้แสดงนำในภาพยนตร์วัยรุ่นของศรีบุญเรืองฟิล์ม เรื่องวัยเรียนเพียรรัก นับว่าประสบความสำเร็จดีพอสมควร ต่อจากนั้น งานของเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์ ก็มีมามิได้ขาด อันเป็นผลมาจากความประพฤติส่วนตัวและส่วนหนึ่งมาจากการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบอุบัติเหตุต่าง ๆ ได้กระทำติดต่อกันมายาวนาน เมื่อว่างจากการแสดงก็ร่วมงานกับมูลนิธิร่วมกตัญญูช่วยเก็บศพ และช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ เมื่อมีข่าวแพร่สะพัดออกไป เป็นที่ที่น่าสนใจและเรียกร้องความเอื้อเอ็นดูแก่เจ้าของบริษัทผู้สร้างภาพยนตร์และผู้กำกับเป็นจำนวนมาก เป็นผลให้งานของเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์ มีผู้มาจ้างแสดงมิได้ขาด มีรายได้อยู่ในขั้นดี สามารถเลี้ยงครอบครัวและบิดามารดา ตลอดจนซื้อบ้านให้แม่อยู่อย่างสบาย เงินทองที่หามาได้แม่เก็บออมไว้หมด เพื่อจัดหาหลักทรัพย์ไว้เป็นหลักประกันในอนาคต และด้วยอานิสงส์ของความกตัญญูนี้เอง เอกพันธ์มีงานแสดงตลอด

เดือนไม่มีขาด มีรายได้จากการแสดงเดือนละไม่ต่ำกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท และทั้งผู้กำกับและเจ้าของผู้สร้างภาพยนตร์ หรือ ที.วี. ต่างก็เต็มใจอนุญาตให้ เอกพันธ์ สามารถออกไปทำงานได้ หากมีอุปสรรคต่าง ๆ เกิดขึ้นในปัจจุบันทันด่วน

เหตุบันดาลใจให้เข้าร่วมมูลนิธิร่วมกตัญญู

เป็นความประทับใจในกุศลเจตนาของมูลนิธิมาตั้งแต่เด็ก ๆ ขณะที่เรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ ๑-๔ มูลนิธิร่วมกตัญญูได้นำสมุดดินสอ ไปแจกเด็กยากจนท้องถิ่นชายแดนไทย-กัมพูชา นายเอกพันธ์ขณะนั้นก็ได้รับกับเขาเสมอ ๆ ด้วย ก่อให้เกิดความเลื่อมใสอยากจะทำอย่างเขาบ้าง แม้ไม่สามารถบริจาคเป็นทรัพย์สินเงินทองได้ ก็คิดว่ามีแรงความตั้งใจ สองสิ่งนี้ คงใช้บริจาคได้บุญได้กุศลบ้าง ประกอบกับบิดามารดาพาเข้าวัดฟังเทศน์ฟังธรรมอยู่เสมอ ได้รับคำสั่งสอนจากพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ให้เชื่อเรื่องกรรม เชื่อในผลของการทำดี ต้องได้รับผลดีตอบแทน ประกอบกับสภาพแวดล้อมตนอยู่มีแต่ความทุกข์ยาก อดอยากและยากจนใจจึงโน้มไปในทางอยากช่วยเหลือสังคม เมื่อเข้ามาอยู่กรุงเทพ มีเวลาก็ได้หาโอกาสติดตามการทำงานของมูลนิธิร่วมกตัญญู และในโอกาสต่อมาได้สมัครเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมกับมูลนิธิร่วมช่วยเขียนชุดศพล้างป่าช้า ศพไม่มีญาติในทีต่าง ๆ ซึ่งในตอนนั้น เอกพันธ์ ยังมิได้เข้าสู่วงการ มีอายุเพียง ๑๙ ปี อยู่ในวัยรุ่นซึ่งควรแสวงหาความสนุกสนาน แต่เอกพันธ์ มิได้เลือกเดินในทางนั้น

ความเป็นมาของมูลนิธิร่วมกตัญญู

มูลนิธิร่วมกตัญญูก่อตั้งอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๑๓ โดยคุณสมเกียรติ สมสกุลรุ่งเรืองเป็นประธานกรรมการ ได้มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย มีวัตถุประสงค์ช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัยต่าง ๆ ตลอดจนร่วมมือกับทางราชการในการประกอบการกุศลสาธารณประโยชน์ทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะการเก็บศพไม่มีญาติและศพอันเกิดจากอุบัติเหตุต่าง ๆ โดยร่วมมือกับราชการตำรวจ มูลนิธิมีรายได้จากการบริจาคของผู้มีจิตเป็นกุศล

มูลนิธิเกิดขึ้นเพราะเหตุสะเทือนใจของประธานมูลนิธิ ซึ่งได้พบเห็นคนตายอันเกิดจากแรงระเบิดในสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีคนตายเพราะถูกเครื่องบินทิ้งระเบิดมากมาย ไม่มีใครช่วยเก็บมีแต่ญาติ ๆ ของผู้ตาย จึงเกิดความสลดสังเวชใจ เข้าไปช่วยเขาเก็บตั้งแต่บัดนั้นทั้ง ๆ ที่มีวัยเพียง ๑๓-๑๔ ปี และประพาศิตมาตลอด ต่อมาเมื่ออาชีพค้าขายมีรายได้บ้าง ก็พบว่าบรรดากรรมกรเพื่อนบ้านแถวท่าเรือคลองเตย เมื่อมีสมาชิกในครอบครัวล้มตายลง เงินจะซื้อโลง บรรจุศพก็ไม่มีจึงเกิดความคิด ซื้อโลงศพทำบุญร่วมกุศลบริจาคให้กับผู้ยากไร้เหล่านั้น และปรากฏว่ายิ่งทำก็ยิ่งมีความสุข มีความพอใจ ค้าขายก็เจริญก้าวหน้า มีผู้ยกย่องนับหน้าถือตา และพากันมาสมทบทุนบริจาคซื้อโลงศพและอุปกรณ์อื่น ๆ จึงเกิดความคิดชักชวนกันตั้งเป็นมูลนิธิขึ้น สงเคราะห์ผู้ยากไร้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การช่วยเก็บศพ ทำฌาปนกิจ แจกสิ่งของจำเป็นแก่การยังชีพ

ปัจจุบันมูลนิธิมีพนักงานประจำการ ๘๐ คน รถกู้ภัยจำนวน ๔๐ คัน มีอาสาสมัครทั่วประเทศประมาณ ๕,๐๐๐ คน มีการจัดเวรยามเตรียมพร้อมในการออกกู้ภัย ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

อาสาสมัครมูลนิธิรวมกตัญญู

เอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์ ร่วมงานโดยเป็นอาสาสมัครมูลนิธิรวมกตัญญู ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๕ ขณะที่มีอายุไม่ถึง ๑๙ ปี และได้ร่วมงานอาสาสมัครตั้งแต่นั้น นับเวลาได้ถึง ๑๒ ปีแล้ว ไม่ว่าจะเดินทางไปปฏิบัติงานแสดง ณ ที่ใด จะมีรูปแบบอาสาสมัครและอุปกรณ์กู้ชีพประจำภายในรถของเขาซึ่งเป็นรถปิคอัพ มีเปลสำหรับหามคนป่วย เครื่องมือจัดรถ มีตะแลง ขวาน วิทยุติดต่อกันภายในทำให้ทราบอุบัติเหตุบนท้องถนนบ่อยครั้ง และคุณเอกพันธ์ มีโอกาสช่วยชีวิตผู้ประสบภัยเหล่านั้นได้ทันทั่วทั้ง

เฉพาะเหตุการณ์ใหญ่ ที่คุณไต่ หรือ นายเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์ เข้าไปช่วยเหลือก็เมื่อได้ทราบข่าวเครื่องบินโบอิง ๗๖๗-๔๐๐ ของสายการบินเลาด้าแอร์ ประเทศออสเตรเลีย ต้นทางจากฮ่องกง และกรุงเทพฯ จะเดินทางไปยังกรุงเวียนนา บรรทุกผู้โดยสาร ๒๒๓ ชีวิต ระเบิดกลางอากาศเหนือ่านฟ้าบ้านป่าซาง ต.กบบริเวณเขาพุเตย อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ในคืนวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๓๖ เข้าตรูของวันรุ่งขึ้น เสียชีวิต ๒๓ คน รถมอเตอร์ไซด์ ๒ คัน รถมูลนิธิรวมกตัญญูและรถของนักข่าวหนังสือพิมพ์ ต่างก็มุ่งหน้าไปยังจุดเดียวกัน ทุกคนต้องลงเดินเป็นระยะทางไม่ต่ำกว่า ๑๕ กิโลเมตร ในจำนวนบุคคลดังกล่าว นายเอกพันธ์ อยู่ในจำนวนนั้นด้วย ได้เข้าช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจรวบรวมซากศพ บ้างก็หิ้วขาด แขนหลุด บ้างก็แขวนอยู่บนต้นไม้ บางศพวางเปลือยเปล่าได้พุ่งทะลักปะปนกับเศษกระเป๋าสีเสื้อผ้า ในจำนวนนั้นมีคนไทยอยู่ด้วย ๓๙ คน หลายท่านเป็นข้าราชการระดับสูง การค้นหาซากศพในครั้งนั้นได้กระทำติดต่อกันเป็นเวลาถึง ๔ วัน จึงเสร็จสิ้นภารกิจ

ในอีกเหตุการณ์หนึ่ง ที่นายเอกพันธ์ ได้เข้าไปช่วยเหลือ คือกรณีโรงงานทำตุ๊กตาของบริษัทเคเดอร์ อินดัสเทรียล (ไทยแลนด์) ตั้งอยู่ที่ตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดนครปฐม ได้เกิดเพลิงไหม้และตึกถล่ม ภายในโรงงานมีคนงานมากกว่า ๑,๐๐๐ คน ทำให้มีผู้เสียชีวิต ๑๔๓ คน และบาดเจ็บมากกว่า ๕๐๐ คน นายเอกพันธ์ได้รับรายงานจากวิทยุตำรวจเขาพร้อมด้วยพี่ชายไปถึงบริเวณที่เกิดเหตุในเวลาไม่นานนัก ได้เข้าช่วยดับไฟ ในขณะที่ถือหัวฉีดสายยางดับเพลิง หลังคาอาคารจากชั้น ๓ ถล่มลงมาโดนถึงแก๊สไม่ได้รับอันตรายใดๆ ในครั้งนั้นเช่นกัน นายเอกพันธ์ได้ช่วยเหลือให้มีผู้รอดชีวิตออกมาได้มาก ช่วยผู้บาดเจ็บ และช่วยเก็บรวบรวมศพผู้เสียชีวิตมอบให้กับทางราชการและมอบให้กับญาติมิตรของเขานำไปบำเพ็ญกุศลต่อไป

เหตุการณ์สำคัญอีกเหตุการณ์หนึ่งก็คือ เหตุการณ์โรงแรมรอยัลพลาซ่า จังหวัดนครราชสีมา ถล่ม มีผู้เสียชีวิต บาดเจ็บ และติดอยู่ใต้ซากอาคารคอนกรีตเป็นจำนวนมาก

นายเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์ ก็เป็นอาสาสมัครอีกผู้หนึ่ง ที่ร่วมอยู่ในเหตุการณ์วางแผนช่วยเหลือชุดกู้ภัยซากอาคารที่เต็มไปด้วยอันตรายอันเกิดจากการถล่มซ้ำ และการยุบตัวของแผ่นคอนกรีต ได้ช่วยชีวิตผู้เจ็บป่วยรอดออกมาได้มากตลอด ๓ วัน ของการปฏิบัติหน้าที่อันยากลำบาก โดยเฉพาะได้เป็นกำลังใจและช่วยจัดพื้นที่ใต้ซากอาคารให้คณะแพทย์บุกลงไปทำการผ่าตัดช่วยชีวิตนางมณีวัล กิตติศักดิ์โสภณ ซึ่งถูกคานคอนกรีตทับขาทั้ง ๒ ข้างรอดชีวิตขึ้นมาได้

นอกจากนายเอกพันธ์ นามซึ่งใช้ในการแสดง หรือนายไต้ บรรลือฤทธิ์ ซึ่งเป็นนามจริง จะอุทิศตนให้กับงานสงเคราะห์ประเภทอุบัติภัยดังกล่าวแล้ว เป็นที่นิยมยกย่องแก่เพื่อนดาราร่วมอาชีพด้วยกัน มีดารานักแสดงทั้งชายหญิงหลายคนได้ร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยงานการกุศลประเภทเดียวกัน ทั้งที่ คุณเอกพันธ์ช้วนก็มี และสมัครใจก็มาก ดังเช่น คุณภัทรา ทิวานนท์ ดาราสาวชื่อดังคนหนึ่งก็ร่วมทำงาน ทั้งแจกของและช่วยเก็บศพกับเขาด้วย ซึ่งบางครั้งเธอก็พบเหตุการณ์สดๆ คือคนไล่ฆ่ากัน ไล่ยิงกัน ให้มีงานทำต่อหน้าต่อตาก็มี หรืออย่างดารานักท่านหนึ่ง คุณกันดา ดานาว หรือคุณวิกกี และคุณอิริวัฒน์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ก็เป็นอีกท่านหนึ่ง ก็อยู่ในทีมงานดาราสมาชิกทำงานมาแล้วเป็นเวลาหลายปีสำหรับกลุ่มดาราสมาชิกปัจจุบันมีมากกว่า ๒๕ ท่านแล้ว ยกตัวอย่างเช่น คุณสมบัติ เมทะนี คุณกมลชนก โกมลฐิติ เป็นต้น ซึ่งดูไปแล้ว อาจจะเหลือเชื่อที่นักแสดงหนุ่มสาวรักสวयรักงามเหล่านี้จะอุทิศตนเพื่อสังคม โดยรับอาสาทำงานที่หลายคนไม่อาจจะปลงใจยอมรับได้

ด้วยอานิสงส์ของความเสียสละและอุทิศตนปฏิบัติงานสงเคราะห์อันหาได้นี้เอง ส่งผลให้คุณไต้หรือคุณเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์ มีร่างกายแข็งแรงแม้จะสมบุกสมบันเสี่ยงภัยทำงานอย่างไรก็ไม่เคยมีบาดเจ็บ ไม่เคยเข้าโรงพยาบาลรักษาตัวเอง ไม่เคยฉีดยารักษาอาการป่วยไข้หรืออาจจะพูดได้ว่าไม่เคยปวดหัวตัวร้อนเสียด้วยซ้ำ

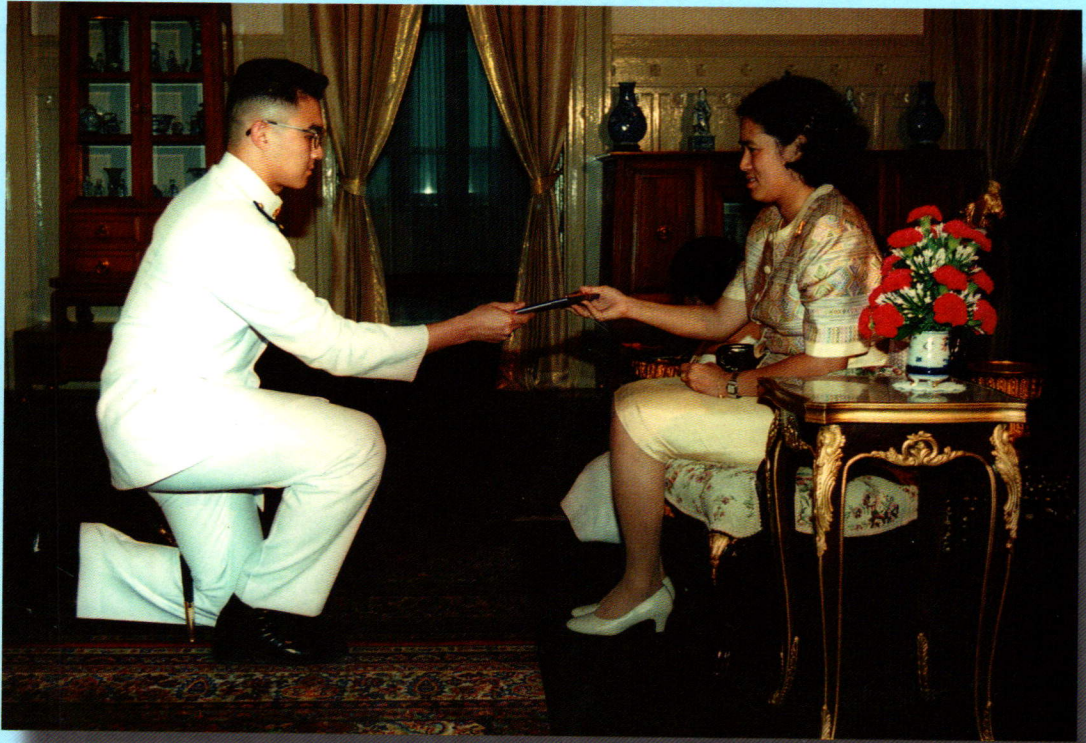
และสำหรับอาชีพการแสดง เพื่อนร่วมงานต่างก็ให้เกียรติรักใคร่ ผู้กำกับการแสดงและบริษัทผู้สร้างภาพยนตร์ละครต่าง ๆ เมื่อมีละครเรื่องใหม่ เขาจะได้รับการเสนอชื่อทุกครั้งทำให้ไม่เคยขาดรายการแสดงเลยตลอดระยะเวลา ๑๒ ปีนี้ นายเอกพันธ์ มีความเชื่อว่านี่คืออานิสงส์แห่งการเสียสละ ผู้ที่อุทิศตนเสียสละจะต้องได้รับผลตอบแทนในทางที่ดีเสมอ

จากความเสียสละทุ่มเทร่างกายแรงใจอย่างเต็มความสามารถโดยมิได้หวังสิ่งตอบแทนเป็นคุณสมบัติอันยากที่จะหาได้ในสภาพสังคมปัจจุบันนับเป็นแบบอย่างอันดีงามในความเอื้ออาทรที่มีต่อสังคม และต่อเพื่อนมนุษย์ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นควรยกย่องให้

นายเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์

เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

นักเรียนนายเรืออากาศจักรกฤษณ์ ธรรมวิชัย

บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการศึกษา)
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

เมื่อเดือนมิถุนายนปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ที่ผ่านมานี้ ชาวไทยได้ทราบข่าวที่น่าชื่นชมจากสื่อมวลชนทั่วไปว่า มีนักเรียนนายเรืออากาศไทยที่ไปศึกษาที่โรงเรียนนายเรืออากาศสหรัฐ ได้มีผลการเรียนดีเด่นเป็นที่หนึ่งของนักเรียนนายเรืออากาศรุ่นเดียวกัน ซึ่งมีจำนวนกว่าหนึ่งพันคน จึงได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของโรงเรียนเรืออากาศสหรัฐอเมริกา ประจำปี ค.ศ. ๑๙๙๓-๑๙๙๔ ซึ่งไม่เคยมีนักเรียนนายเรืออากาศต่างชาติได้รับรางวัลนี้มาก่อน

นักเรียนนายเรืออากาศคนนั้นคือ จักรกฤษณ์ ธรรมวิชัย อายุ ๒๓ ปี เป็นผู้มีการเรียนยอดเยี่ยมใน ๓ สาขาวิชา คือ ภาควิชาการ ภาควิชาการทหารและการกีฬา โดยในภาควิชาการได้คะแนนเฉลี่ย ๓.๙๕ ภาควิชาทหารได้คะแนนเฉลี่ย ๓.๘๒ รวมคะแนนแล้วสอบได้เป็นที่หนึ่งของนักเรียนนายเรืออากาศสหรัฐ และนักเรียนนายเรืออากาศจากประเทศต่างๆ จำนวน ๑,๐๐๘ คน

และในโอกาสเดียวกันนี้ยังได้รับรางวัลยอดเยี่ยมอีกสองรางวัลคือรางวัลยอดเยี่ยม สาขาวิศวกรรมอากาศยาน และรางวัลยอดเยี่ยมสาขาวิศวกรรมรวม ประจำปี ค.ศ. ๑๙๙๔ ด้วย

อันที่จริงนักเรียนนายเรืออากาศจักรกฤษณ์ ได้ทำชื่อเสียงในด้านการเรียนมาตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ที่ประเทศนั้นจักรกฤษณ์เก่งทั้งกีฬาและการเรียนเคยได้รับโล่ลักษณะทหารดีเด่นและโล่กีฬา นอกจากนั้นจึงได้รับเกียรติบัตรสอบได้ที่ ๑ ในสาขาวิชาพื้นฐานทั่วไป ๒๕ วิชา และเกียรติบัตรสอบได้ที่หนึ่งในสาขาวิศวกรรมอากาศยานอันเป็นวิชาหลักอีก ๑๔ วิชา หลายวิชาได้คะแนนเฉลี่ยเต็ม ๔ นอกจากนั้นยังเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นที่รักใคร่ของเพื่อนนักเรียนและคณาจารย์ด้วย

ในช่วงปลายเดือนมิถุนายน นักเรียนนายเรืออากาศจักรกฤษณ์ ได้เดินทางกลับมายังประเทศไทยหลังสำเร็จการศึกษา เพื่อเข้าร่วมในพิธีรับมอบโล่และเข็มเชิดชูเกียรติจาก พล.อ.อ.ม.ร.ว.ศิริพงษ์ ทองใหญ่ ผู้บัญชาการทหารอากาศ กรุงเทพมหานคร

นักเรียนนายเรืออากาศจักรกฤษณ์ ธรรมวิชัย เป็นบุตรของนายสุธรรม นางดารารัตน์ ธรรมวิชัย เกิดเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๓ ปัจจุบันอายุ ๒๔ ปี จบการศึกษาระดับมัธยมปลายจากรั้วลูกแม่รำเพย โรงเรียนเทพศิรินทร์ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๑ เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาที่โรงเรียนนายเรืออากาศ โดยสามารถสอบเข้าได้เป็นที่ ๑ ทั้งที่โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนเตรียมทหาร

เป็นนักเรียนนายเรืออากาศรุ่นที่ ๓๖ และนักเรียนเตรียมทหารรุ่นที่ ๒๙ ปรากฏว่าในระหว่างศึกษาที่โรงเรียนนายเรืออากาศชั้นปีที่ ๑ นั้น ผลการเรียนโดดเด่นเป็นอย่างมาก ได้เกรดเฉลี่ยถึง ๓.๘๗ ในปีการศึกษา ๒๕๓๑ จึงได้จารึกชื่อลงใน “โล่รณนภากาศ” ณ บก.ร.ร.นอ. เพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่ตัวเองและวงศ์ตระกูล

กระทั่งได้รับเลือกเป็นนักเรียนทุนทหารอากาศไปศึกษาต่อต่างประเทศในเดือนสิงหาคม ๒๕๓๒ จึงมุ่งสู่ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นแหล่งค้นคว้า โดยเลือกเรียนที่ Virginia Military Institute เมือง Lexington มลรัฐ Virginia สาขา Civil Engineering ในระหว่างศึกษาก็แสดงความสามารถด้วยการสอบเข้าโรงเรียนนายเรืออากาศของสหรัฐอเมริกา (USAF Academy) ที่เมือง Colorado Spring มลรัฐ Colorado ได้สำเร็จ โดยเข้าเรียนในสาขา Civil Engineering ก่อนจะเปลี่ยนสาขาวิชามาเป็น Aeronautical Engineering ในเดือนสิงหาคม ๒๕๓๕ ขณะเดียวกันก็เรียนวิชา Engineering Sciences ซึ่งเป็นการศึกษาลักษณะ Double Majorควบคู่กันไปด้วย

จนกระทั่งสร้างชื่อเสียงให้กับตัวเองพร้อมทั้งครอบครัวและประเทศชาติอย่างยิ่ง เมื่อเป็นนักเรียนไทยคนแรกที่ได้รับเลือกให้ขึ้นรับรางวัลเป็นนักเรียนยอดเยี่ยมแห่งปีของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยในประเทศสหรัฐ หรือ Who's Who Among Students in American Universities & Colleges ประจำปี ๑๙๙๓-๑๙๙๔ ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๓.๙๑๖ ในเทอม Fall'๙๓ และจบการศึกษาอย่างบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๗

พร้อมกับรอกการอนุมัติศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ณ Massachusetts Institute of Technology เมือง Cambridge มลรัฐ Massachusetts สาขาวิชา Aeronautical Engineering

คุณจักรกฤษณ์กล่าวว่า “ในการที่เป็นนักเรียนต่างชาติในโรงเรียนนายเรืออากาศสหรัฐตอนแรก ค่อนข้างลำบาก เพื่อนๆ ยังไม่ค่อยยอมรับผมมากนักในฐานะที่ผมเป็นคนต่างชาติ อาจคิดว่าผมมีความสามารถจริงหรือเปล่า เพราะผมสอบเข้าไปโดยอาศัยโควต้าช่วย ซึ่งก็อาจจะมีส่วนจริง เพราะผมสอบแข่งขันในคนกลุ่มน้อย คือในบรรดานักศึกษาต่างชาติด้วยกัน ไม่ได้แข่งขันกับนักเรียนอเมริกันทั้งหมด

นอกจากนั้นก็มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม เพราะเด็กไทยเราจะมีความนอบน้อมต่ออาจารย์มากกว่า ที่จริงเพื่อนๆ ชาวอเมริกันก็ไม่มีอะไร แต่เขามักจะไม่เข้าใจระบบการปกครองของเรา ผมก็มีหน้าที่อธิบายว่าทำไมเมืองไทยจึงเป็นอย่างนี้ ผมจึงกลายเป็นคล้ายๆ ทูตวัฒนธรรมไปในตัว

ในปีแรกผมสอบได้คะแนนเฉลี่ย ๓.๗๘ ซึ่งนับว่ายังไม่ดีนักเพราะภาษาอังกฤษของผมยังไม่เก่ง ปีต่อๆ มาก็ดีขึ้นเรื่อย ๆ จนปีสุดท้ายได้คะแนนสูงสุด วิชาที่โรงเรียนนายเรืออากาศสหรัฐสอนจะเป็นการศึกษาที่กว้างมาก เช่นพื้นฐานของวิศวกรรมทุกสาขา รวมทั้งสังคมศาสตร์ ปรัชญา จิตวิทยา วิทยาศาสตร์ทั่วไป รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ต้องเรียนหมด ส่วนจะเลือกเรียนวิชาใดเป็นวิชาเอกก็ขึ้นอยู่กับตัวนักเรียนเอง ถ้าเลือกเรียนสาขาการบินก็ต้องเรียนวิชาเกี่ยวกับการบินเพิ่ม

ผมว่าเป็นการเรียนที่ขบยาก ผมต้องเรียนมากถึงสองร้อยกว่าหน่วยกิตจึงจะจบการศึกษาโรงเรียนทั่วไปร้อยสี่สิบสี่ ร้อยสี่สิบห้าหน่วยกิตก็จบการศึกษาได้แล้ว ผมไม่เคยสอบตก แต่เคยได้ซี

ในช่วงเทอมแรกๆ ถ้าถามผมว่า การปรับตัวเข้ากับชีวิตในอเมริกามีปัญหาไหม? ผมขอตอบว่า ยากตอนแรก เพราะผมเคยแต่ไปเที่ยวต่างประเทศ แต่ไม่เคยไปศึกษาในต่างประเทศเลย ช่วงที่ไปใหม่ ๆ มีปัญหามากหน่อยเพราะอาหารก็ไม่คุ้น พุดกับใครก็ไม่รู้เรื่อง ก็ยิ่งแย่ไปใหญ่ แล้วยังคิดถึงบ้าน ก็ท้อเหมือนกัน แต่อาศัยที่ทางบ้านคอยให้กำลังใจ พอเทอมหลังรู้จักเพื่อนแล้วพอพุดกันรู้เรื่องอะไรต่าง ๆ ก็ดีขึ้น

เมื่อผมศึกษาจบแล้วมีสัญญาว่าต้องกลับมารับราชการในกองทัพอากาศไทย คาดว่าในเดือนสิงหาคมจะได้รับการแต่งตั้งเป็นว่าที่นายเรืออากาศตรี แล้วกลับไปศึกษาต่อวิชาวิศวกรรมอากาศยานที่เอ็มไอทีอีกในระดับปริญญาโท

เมื่อถามว่ามีวิธีการเรียนอย่างไร คุณจักรกฤษณ์ตอบว่า “ผมจะเตรียมตัวก่อนเข้าห้องเรียนหนึ่งวันเสมอ เวลาเข้าเรียนจะจดเลคเชอร์เฉพาะที่สำคัญเท่านั้น ไว้สำหรับอ่านตอนจะสอบ ช่วงเย็นจะมีเวลาส่วนตัวซึ่งผมจะคลายเครียดด้วยการเล่นกีฬา ออกกำลังกาย ฟังเพลง เสาร์อาทิตย์ถ้าไม่มีงานเร่งมากก็จะออกไปเที่ยวข้างนอก มีเที่ยวกลางคืนกับเพื่อน ๆ บ้าง แต่ไม่บ่อย ที่นั่นมีสิ่งล่อใจให้เที่ยวน้อยกว่าที่เมืองไทย”

ในด้านความกตัญญูทวดเวท

คุณจักรกฤษณ์ ยกย่องบิดาของเขา คือคุณสุธรรม ธรรมวิชัย ว่าอยู่เบื้องหลังความสำเร็จของเขา จักรกฤษณ์มีความเห็นว่าคนรวยในเมืองไทยโดยเฉพาะในกรุงเทพฯ มีมาก พ่อแม่ก็มุ่งแต่ทำงาน และให้เงินลูกมากไป “คุณพ่อผมก็ให้ เป็นการที่ผมขอมากกว่า คุณแม่ ผมเสียตั้งแต่ผมยังเล็ก ก็นับว่าคุณพ่อผมโชคดี ที่ผมกับน้องสาวมีพี่เลี้ยงที่ดีมากคนหนึ่งช่วยดูแลผมมาตั้งแต่เล็กจนถึงบัดนี้ พวกผมไม่เคยออกนอกบ้านนอกทางเกินป้านัก คุณพ่อไม่เคยดุเลย ไม่เคยตีลูก ใช้วิธีพูดคุยกันมากกว่า

คุณพ่อตีกรอบกว้างให้เดิน ถ้าเราเดินไปชนกรอบท่านก็จะรู้ ท่านก็จะถามว่ามีปัญหาอะไร กรอบที่ท่านตีไว้ให้ก็กว้าง เพราะว่าเราโตแล้ว ท่านไม่ได้ให้เราเดินเป็นเส้นตรง เพราะท่านก็ทราบอยู่แล้วว่าทำไม่ได้ เมื่อไรท่านรู้ว่าเราติดขอบแล้ว ท่านก็จะมาคุยกับเรา ท่านเข้าใจลูกและมีความคิดแบบคนสมัยใหม่” สำหรับความเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนนายเรืออากาศสหรัฐนั้น คุณจักรกฤษณ์มีความเห็นว่า อาจารย์ที่นั่นให้ความสนใจนักเรียนมาก เพราะชั้นหนึ่งจะมีนักเรียนเพียง ๒๐ คนเท่านั้น อย่างที่ทราบกันอยู่ว่า กองทัพอากาศสหรัฐนั้นสนับสนุนด้านเทคโนโลยีมาก อุปกรณ์ทุกอย่างจึงทันสมัย อะไรที่ออกมาใหม่ก็จะหามาให้นักเรียนใช้ทันที ได้มีโอกาสทดลองวิจัยในด้านวิศวกรรม ฟิสิกส์ เคมี อย่างเต็มที่ ให้นักเรียนได้พัฒนาสมองของตนเองด้วย ซึ่งผมคิดว่าดีมาก มีความใกล้ชิดกับอาจารย์มาก ในมหาวิทยาลัยทั่วไป เวลาจะขอปรึกษาอาจารย์ที่หนึ่ง อาจจะต้องนัดล่วงหน้าสามสี่สัปดาห์ แต่ที่นั่นไม่เข้าใจเรื่องใดก็ไปหาอาจารย์ได้ทันที

นักเรียนต่างชาติรุ่นหนึ่งจะมีประมาณ ๑๐ คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมดในแต่ละรุ่น ประมาณพันคน นักเรียนต่างชาติส่วนมากจะมาจากยุโรป แอฟริกา อเมริกาใต้และเอเชีย สำหรับนักเรียนจากเอเชียก็มีมาจากเกาหลี ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินเดีย ศรีลังกา ปากีสถาน สหรัฐ จะเปิดกว้างให้ทุกชาติส่งนักเรียนของตนเข้ามาสอบแข่งขัน ซึ่งในอนาคตการทำงานร่วมกัน ระหว่างกองทัพอากาศสหรัฐกับกองทัพอากาศของชาติต่างๆ ที่มีนายทหารที่เรียนจบจากสถาบัน ของเขาอยู่ ย่อมจะง่ายขึ้น อย่างประเทศไทย เขาถือว่าเป็นประเทศกำลังพัฒนา ทางกองทัพอากาศ สหรัฐจะให้ทุนทั้งหมด รวมทั้งค่าใช้จ่ายระหว่างเรียนอยู่ที่นั่นทุกอย่าง ถ้ามาจากประเทศที่พัฒนา แล้วอย่างสเปนนักเรียนจะต้องออกตนเอง

สำหรับการคัดเลือกจากโรงเรียนนายเรืออากาศไทยนั้น จะคัดเลือกจากผลการเรียนปีหนึ่งใน ลำดับ ๒๐ คนแรก ให้สอบแข่งขันกันอีกครั้งหนึ่ง ตอนสอบก็จะให้เลือกว่าจะไปประเทศไหน เช่น สหรัฐ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย อังกฤษ และเยอรมัน เราต้องเลือกเป็นลำดับหนึ่งสองสามสี่ห้าตามลำดับ ผมสอบได้ที่หนึ่งจึงมีโอกาสเลือกลำดับหนึ่งที่ผมเลือกเอาไว้คือที่สหรัฐสอบเสร็จก็มีการตรวจร่างกาย ตรวจสุขภาพจิต ว่าจะทนสภาพที่แตกต่างกันในต่างประเทศได้ไหม เพื่อให้เห็นใจว่าส่งไปแล้วจะจบ การศึกษา

สำหรับโรงเรียนนายเรืออากาศสหรัฐซึ่งนักเรียนนายเรืออากาศจักรกฤษณ์ ศึกษาอยู่นั้น ได้รับการก่อตั้งโดยประธานาธิบดี ดไวท์ ดี. ไอเซนฮาวร์ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ค.ศ. ๑๙๕๔ และได้เปิดรับนักเรียนนายเรืออากาศรุ่นแรกเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๕ โดยในช่วงแรกใช้ สถานที่ในฐานะทัพอากาศลาร์รีย์ ในเมืองเดนเวอร์ รัฐโคโลราโด เป็นสถานที่ตั้งโรงเรียนชั่วคราว ต่อมาในเดือนสิงหาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ จึงได้ย้ายไปอยู่ที่สถานที่ตั้งปัจจุบัน คือ บริเวณที่ลาดเชิงเขา ด้านตะวันออกของเทือกเขาแรมพอร์ท ทางทิศเหนือของเมืองโคโลราโด สปริงส์ มีเนื้อที่ทั้งหมด ประมาณ ๑๙,๐๐๐ เอเคอร์ หรือประมาณห้าหมื่นไร่ ภูมิประเทศโดยรอบของสถานที่แห่งนี้ นับว่า เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับใช้เป็นที่ตั้งของโรงเรียนนายเรืออากาศสหรัฐ เพราะมีภูเขาทอดยาว ตลอดแนวไปทางตะวันออกไปสู่หุบเขาอีกหลายแห่ง ซึ่งเหมาะสมสำหรับกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียนนายเรืออากาศ และใช้เป็นห้องเรียน ตลอดจนหอพักสถานพยาบาล หน่วยบริการ และ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจต่างๆ

ตามหลักสูตรของนักเรียนนายเรืออากาศสหรัฐจะแบ่งออกเป็น ๔ ปี มุ่งให้การศึกษาอบรมแก่นักเรียนทั้งในด้านการทหารความรู้พื้นฐานทั้งมีการพัฒนาร่างกายและจิตใจพร้อมกันไปด้วย ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์และได้รับยศนายเรืออากาศตรีแห่งกองทัพ อากาศสหรัฐ (สำหรับคุณจักรกฤษณ์ ธรรมวิชัย ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า มีสัญญาว่าจะต้องกลับ มารับราชการในกองทัพอากาศไทย และคงจะได้รับพระราชทานยศเป็นนายเรืออากาศตรี แห่ง กองทัพอากาศไทยในไม่ช้า)

เป้าหมายประการหนึ่งของโรงเรียนนายเรืออากาศสหรัฐ คือการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของร่างกาย ความอดทนและการทำงานร่วมกัน ในปีแรกของการศึกษานักเรียนนายเรืออากาศสหรัฐจะต้องผ่านการฝึกดำรงชีพในป่าที่เชิงเขาร็อคกี้ นอกจากนั้นนักเรียนทุกคนจะต้องเล่นกีฬาอย่างหนึ่งใน ๑๙ ประเภทที่จัดขึ้น เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล มวยปล้ำ ยิมนาสติก ว่ายน้ำ พันดาบ เป็นต้น

ผู้ที่จะเข้าศึกษาในโรงเรียนนายเรืออากาศสหรัฐได้ จะต้องมียุระหว่าง ๑๗ ถึง ๒๒ ปี ในวันที่ ๑ กรกฎาคมของปีที่จะเข้าศึกษา ต้องเป็นโสด เป็นผู้มีความประพฤติดี มีจริยธรรม ทั้งต้องมีร่างกายแข็งแรง และต้องสอบผ่านการสอบคัดเลือก โรงเรียนนายเรืออากาศสหรัฐเริ่มรับสตรีเข้าเป็นนักเรียนของสถาบันนี้ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๗๖

คำขวัญของนักเรียนนายเรืออากาศสหรัฐทุกคน คือ “เราจะไม่พุดบด ไม่ลักขโมย หรือไม่คดโกง และเราจะไม่ยอมให้ใครในหมู่พวกเราทำเช่นนั้น”

นักเรียนนายเรืออากาศจักรกฤษณ์ ธรรมวิชัย ซึ่งปัจจุบันได้รับพระราชทานเป็นเรืออากาศตรี ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ให้เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการศึกษา) ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ นับเป็นเกียรติประวัติอันน่าทึ่งให้เป็นที่ประจักษ์แก่ทั้งชาวไทย และต่างชาติ นับว่าเป็นคนไทยคนเก่งที่สมควรแก่การยกย่องให้เป็นแบบอย่างของเยาวชนไทยคนหนึ่ง

โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสาธารณสุข)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๒๔ รัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุขได้พิจารณาที่จะปรับปรุงโรงพยาบาลขนาดใหญ่ตามภาคต่างๆ ของประเทศให้เป็นโรงพยาบาลมหาราช เพื่อเป็นการเทอดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และร่วมสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี โดยขอพระราชทานชื่อโรงพยาบาลมหาราชจำนวน ๓ แห่ง คือ โรงพยาบาลพระพุทธชินราชพิษณุโลก โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช และโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

ในวันที่ ๒๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๖ จึงได้มีพระราชพิธีเปิดโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธาน

โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมาเป็นโรงพยาบาลเก่าแก่ที่มีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า ๘๐ ปี เป็นโรงพยาบาลใหญ่ที่สุดของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ชีดความ

สามารถในการรักษาผู้ป่วยเทียบเท่าโรงพยาบาลขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร มีเครื่องมือตรวจรักษาผู้ป่วยที่ทันสมัย ทำให้โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา มีขีดความสามารถในการรักษาผู้ป่วยได้ทุก ๆ โรค

ด้านบุคลากร โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ กว่า ๑๐๐ คน บุคลากรในด้านต่างๆ อีกกว่า ๒,๑๐๐ คน จึงทำให้โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา เป็นโรงพยาบาลที่สำคัญยิ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ช่วยให้ผู้ป่วยไม่ต้องเดินทางไปรักษาที่โรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ยังเป็นโรงพยาบาลที่มีส่วนช่วยในการผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุขที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของไทย มีแพทย์ฝึกหัดทั้งของไทยและต่างประเทศ เดินทางมาฝึกอบรม ที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา เป็นจำนวนมาก

ด้วยความห่วงใยในสุขอนามัยของประชาชน โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ยังให้บริการส่งเสริมสุขภาพการอบรมด้านสาธารณสุขด้านงานฝึกอบรมบุคลากรในสาขาต่างๆ ทั้งยังจัดทำโครงการพิเศษที่ให้บริการนอกเหนือไปจากงานประจำ อันได้แก่ งานสาธารณสุขมูลฐานในเขตเมือง เพื่อให้มาตรฐานด้านสุขอนามัยของประชาชนในเขตเมืองดีขึ้น

อีกทั้งยังมีโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ เนื่องจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร

กล่าวได้ว่า โรงพยาบาลมหาชนครราชสีมามีประชาชนเดินทางมารับการรักษามากที่สุดในบรรดาโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความเอาใจใส่ในการตรวจรักษา การให้บริการและความไว้วางใจจากประชาชนที่มีต่อบุคลากรของโรงพยาบาล

แนวทางการวางแผนการรับอุบัติเหตุกลุ่มชน

จากการที่เป็นโรงพยาบาลใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นโรงพยาบาลซึ่งมีผู้ป่วยอุบัติเหตุ มารับบริการมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ ในแต่ละปีจะมีผู้ป่วยอุบัติเหตุมารับบริการประมาณ ๑๘,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ ราย หรือวันละ ๕๐-๖๐ ราย ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยอุบัติเหตุจากการจราจรทางบก และผู้ป่วยจากอุบัติเหตุจากการจราจรทางบกที่พบบ่อยที่สุด คือ อุบัติเหตุจากจักรยานยนต์

สำหรับอุบัติเหตุหมู่ หรืออุบัติเหตุกลุ่มชนหรือวินาศภัยนั้นโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ก็ได้รับผู้ป่วยประเภทนี้เป็นประจำ ปีละหลายครั้ง ครั้งที่รุนแรงมากจนถูกบันทึกจดจำเป็นประวัติศาสตร์ของโรงพยาบาลก็คือ วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๒๑ มีการขว้างระเบิดใส่ฝูงชนในงานประจำปีของโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ครั้งนั้นมีผู้บาดเจ็บกว่า ๑๐๐ ราย และต้องทำการผ่าตัดฉุกเฉิน ๓๐ ราย ต่อมาในเดือนมิถุนายน ๒๕๒๒ ได้เกิดกรณีอัฒจันทร์ถล่มในการแข่งขันชมมวยชิงแชมป์โลก ระหว่างสก๊อต พรทวิ และวิลเฟรดโก โกลเมซ ในครั้งนั้นมีผู้บาดเจ็บทั้งหมดกว่า ๓๐๐ ราย

จากเหตุการณ์ดังกล่าว จึงมีการคิดทำแผนรับอุบัติเหตุกลุ่มชนขึ้นในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมาเมื่อปี ๒๕๒๑ โดยอาศัยอาจารย์จากคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล และคณะแพทยศาสตร์ รามาธิบดี ซึ่งมีประสบการณ์จากกรณี ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ มาเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำปรึกษา และเมื่อโรงพยาบาลได้เปลี่ยนสถานที่มายังโรงพยาบาลใหม่ในปี ๒๕๒๕ ก็ได้มีการทำแผนรับอุบัติเหตุกลุ่มชนใหม่ โดยเปลี่ยนแปลงแผนไปตามสถานที่ที่เปลี่ยนไป และได้มีการแก้ไขแผนในปี ๒๕๒๗, ๒๕๒๙, ๒๕๓๑, ๒๕๓๓, ๒๕๓๕ จนเป็นแผนปฏิบัติการที่ใช้อยู่ปัจจุบัน

กล่าวโดยทั่วไปแล้ว แผนรับอุบัติเหตุกลุ่มชนของโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมาเป็นแผนปฏิบัติงานภายในโรงพยาบาลส่วนใหญ่ สำหรับแผนปฏิบัติการ ที่เกิดเหตุขึ้นยังไม่มีการใช้ ยกเว้นในบางกรณี เช่น กรณีขว้างระเบิดในงานประจำปี ๒๕๒๑ ซึ่งมีการปฏิบัติงาน ณ ที่เกิดเหตุเนื่องจากมีศัลยแพทย์และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลอยู่ตรงบริเวณที่เกิดเหตุด้วย

รอยัลพลาซ่าถล่ม

โศกนาฏกรรม อันเนื่องจากกรณี “เคเดอร์ฯ” โรงงานผลิตตุ๊กตาที่เกิดไฟไหม้และตึกถล่มลงมาจนทำให้มีผู้เสียชีวิต ๑๘๗ ศพและบาดเจ็บเกือบ ๕๐๐ คน เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ยังไม่ทันจะลบลือเลือนไปจากจิตใจของคนไทย

โศกนาฏกรรมอันมีรสชาติขมขึ้นเดียวกัน ก็ได้บังเกิดขึ้นมาเขย่าขวัญคนไทยอีกครั้ง เมื่อโรงแรม รอยัล พลาซ่า โรงแรมชั้น ๑ ระดับ ๕ ดาว ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนจอมสุรางค์ยาตร เขตเทศบาลเมืองนครราชสีมา ซึ่งมีทั้งหมด ๖ ชั้น พังทลายลงมาเป็นกองอิฐอย่างน่าตะลึงพิงพิไร

๑๐.๑๐ น. ศุกร์ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๓๖

รอยัลพลาซ่าถล่ม

บรรยากาศโรงแรมรอยัล พลาซ่า เมื่อเช้าวันศุกร์ที่ ๑๓ สิงหาคม คึกคักเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกเหนือจากแขกที่มาเข้าพักประมาณ ๑๐๐ กว่าคนแล้ว ที่บริเวณชั้นสองอันเป็นที่ตั้งของ ห้องประชุมสัมมนาชื่อ “เบญจมาศ” ข้าราชการครูของสำนักงานสามัญศึกษาเขต ๑๑ อัน ประกอบด้วยจังหวัดสุรินทร์ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และนครราชสีมา กว่า ๑๐๐ คน กำลัง ประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรอยู่

ขณะที่บริเวณชั้น ๔ ซึ่งเป็นห้องสัมมนาย่อยบริษัทเซลล์แห่งประเทศไทยก็ได้จัดอบรม ผู้ประกอบธุรกิจปั้มน้ำมันจำนวนประมาณ ๔๐ คน อยู่เช่นกัน

ส่วนที่ห้องอาหารของโรงแรมซึ่งอยู่ชั้นที่ ๑ มีผู้เข้ามาใช้บริการเกือบ ๑๐๐ คน เช่นกัน โดยมีพนักงานของโรงแรมปฏิบัติหน้าที่ของตัวเองอย่างแข็งขันอีกไม่น้อย

รวมแล้วมีผู้อยู่ในโรงแรมเกือบ ๕๐๐ คน ซึ่งในนั้นมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน หนึ่งรวมอยู่ด้วย

ความมีชีวิตชีวาของโรงแรมรอยัล พลาซ่า มีอันอับเฉาลงอย่างทันทีทันใด ขณะเริ่ม นาฬิกาเคลื่อนไปถึงเวลา ๑๐.๑๐ น. เมื่อเกิดเสียงดังสนั่นหวั่นไหวเหมือนเสียงระเบิดกัมปนาทขึ้น

จากนั้นไม่กี่วินาที โรงแรมทั้ง ๖ ชั้น ยุบตัวลงมาอย่างรวดเร็ว-รวดเร็วขนาดที่คนในโรง แรมไม่ทันได้เคลื่อนไหวหลบหนีไปไหน!

หลายร้อยชีวิตจมฮวบอยู่กับกองคอนกรีตอย่างน่าสังเวชใจ

หลังจากเสียงกัมปนาทประหนึ่งเสียงระเบิดสงบเงียบลง บริเวณดังกล่าวก็มีเสียงร้องขอ ความช่วยเหลือดังระงมไปทั่ว ขณะที่หลาย ๆ ส่วนเจ็บเสียงไปอย่างน่าหวั่นใจ เพราะนั่นมัน หมายถึงชีวิตหลายชีวิตได้ถูกซากคอนกรีตพรากเอาไปเสียแล้ว

บันทึกการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

โรงแรมรอยัลพลาซ่าถล่ม เมื่อเวลาประมาณ ๑๐.๑๐ น. วันศุกร์ที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ นายแพทย์สุบิน ศิริสังข์ไชย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ทราบเหตุก็ได้ประเมิน สถานการณ์ว่ามีผู้ป่วยเป็นจำนวนมาก ส่งแพทย์ไปในที่เกิดเหตุ และเริ่มประกาศใช้แผนการรับ อุบัติภัยภายในโรงพยาบาล หลังจากที่ได้สั่งการและมอบหมายให้ แพทย์หญิงพยอม บุรณสิน รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ให้เป็นผู้ดำเนินการศูนย์รับอุบัติเหตุในโรงพยาบาลแล้ว ก็เดินทาง ไปในที่เกิดเหตุ ทราบว่ายังมีผู้ประสบภัยที่อยู่ในตึกที่พังอีกกว่า ๒๐๐ คน ก็ได้สั่งให้จัดหน่วย แพทย์พยาบาลเคลื่อนที่ไปช่วยในที่เกิดเหตุ

วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๖

ช่วงแรก ๑๐.๓๐-๑๓.๐๐ น.

เป็นช่วงที่ฉุกเฉินที่สุด เพราะว่ามีผู้บาดเจ็บจำนวนมากทั้งที่ออกมาจากตึกได้เอง และ คนช่วยออกมาจากซากตึกถล่ม ซึ่งมีทั้งบาดเจ็บเล็กน้อย, ปานกลางและเจ็บหนัก บางคนก็ตกใจ มากควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้ ทุกคนก็กำลังตื่นเต้น ยังไม่มีที่ตั้งหน่วยปฐมพยาบาล ไม่มีพื้นที่ สำหรับปฏิบัติการช่วยชีวิตผู้ป่วย (Resuscitation area) แพทย์ก็ได้ตัดสินใจให้นำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลเลย ซึ่งใช้เวลาไม่มากนักคือประมาณ ๕-๗ นาที แพทย์และพยาบาลในที่เกิดเหตุจะมากันเองเป็นส่วนใหญ่ในตอนต้น ต่อมาเริ่มมีหน่วยพยาบาลตามมาในที่เกิดเหตุ ทุกหน่วยจะอยู่กระจายบริเวณสวนอาหารร่มเย็น ทางด้านหน้าโรงแรมยังไม่มีหน่วยปฐมพยาบาลมาบริเวณใกล้ ตึกตึกมีฝุ่นและแก๊สกระจายอยู่ทั่วไป

หน่วยปฐมพยาบาล โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมาตั้งที่ด้านตรงข้ามกับศูนย์ร่มเย็นที่มีเต็นท์อยู่ ใช้ แก้วอีกั้นและปูเสื่อ มีไทยมุงมากมาย ผู้ป่วยที่มาที่นี้ส่วนใหญ่จะมีอาการวิตกกังวล ตกใจร้องไห้ เคล็ดขัดยอก ก็ให้ยาตาม ยานวด ยาแก้ปวด และพูดคุยให้กำลังใจ ปลอบใจ มีรถส่งผู้ป่วยคือ รถพยาบาล รถมูลนิธิช่วยผู้ประสบภัย รถผู้ประสบเหตุ

สถานที่นำส่งผู้ป่วย ยังไม่มีการกำหนดแน่นอนในตอนแรกว่าจะไปส่งที่โรงพยาบาลไหน ทำให้มีผู้ป่วยกระจายไปยังโรงพยาบาลต่าง ๆ หลายแห่ง ตามความคุ้นเคยของผู้ป่วยบ้าง ของคน ขับรถบ้าง ต่อมามีการกำหนดว่าให้ส่งโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา จึงมีการส่งผู้ป่วยไปที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมาแห่งเดียว ในช่วงท้าย ๆ มีการขอออกซิเจนไปที่ตึก

งานที่ทำ

๑. รับผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล (ผู้ป่วยที่ไปโรงพยาบาลในช่วงแรกประมาณร้อยคนเศษ)
๒. ปฐมพยาบาลได้น้อยมาก แค่เพียงแนะนำการดูแลเล็กน้อยก่อนขึ้นรถ
๓. ฝ่ายวิสัญญีส่งถึง ออกซิเจน ๑๐ ถึง พร้อมวิสัญญีพยาบาล และเจ้าหน้าที่ออกซิเจน ส่งออกซิเจนไปที่พบผู้ป่วย

ปัญหา เป็นช่วงฉุกเฉิน ไม่มีแผนการช่วยเหลืออย่างมีระบบ

๑. ยังไม่มีศูนย์ประสานงาน
๒. ยังไม่มีที่ตั้งหน่วยปฐมพยาบาลในที่เกิดเหตุด้านหน้าตึก เจ้าหน้าที่ต้องยืนรอดูว่าจะทำอะไรได้บ้างหาทำเอง
๓. ยังไม่มีผู้สั่งการในการปฏิบัติงาน (ต่างคนต่างทำ)
๔. ยังไม่มีการกำหนดหน้าที่ผู้มาช่วยให้ชัดเจน
๕. เจ้าหน้าที่ที่มาช่วยไม่มีที่รายงานตัว (ไม่ทราบหน้าที่ก็ดูเฉย ๆ กลับโรงพยาบาล)
๖. การติดต่อสื่อสารในการขอคน ขอเครื่องมือ ทำได้ยากมาก

๗. ขาดอุปกรณ์

- ไม่มีเตียงของโรงพยาบาล มีหน่วยแพทย์หลายหน่วยกระจายกันอยู่
- ไม่มีป้ายบอกที่ตั้งหน่วยปฐมพยาบาล
- เครื่องมือแพทย์ และยา มีน้อยมากในตอนแรกกว่าจะได้มายากมากเพราะขาดเครื่องมือสื่อสารที่ดี
- เครื่องมือสื่อสารขาดมาก ๆ วิทย์มือถือ โทรศัพทมือถือ ไม่มี
- รถพยาบาลเรียกใช้ยากมากเพราะที่รถก็ไม่มีความวิทย์

๘. การควบคุมออกซิเจนควบคุมไม่ได้ เพราะเมื่อมีการขอออกซิเจน ก็จะมีคนมาแบ่งไปที่หลุมและเอาถังออกซิเจนเข้าไปในหลุมด้วย (ไม่มีท่อยาว ๆ ต่อไปในหลุมผู้ป่วย)

๙. มีการแย่งผู้ป่วยกัน หน่วยกู้ภัย รถพยาบาล

๑๐. มีข่าวลือมากมาย ทำให้สับสน (ข่าวลือมีอยู่ตลอดมาแต่ถึงปัจจุบัน)

ช่วงที่สอง ๑๓.๐๐-๑๘.๐๐ น.

ผู้ป่วยส่วนใหญ่ได้รับการส่งต่อไปที่โรงพยาบาลเรียบร้อยแล้ว เหลือผู้ป่วยที่ทยอยช่วยเหลือออกมาจากซากตึกเป็นระยะ ๆ ในช่วงนี้ช่วยผู้ป่วยออกมาได้ประมาณ ๒๐ คน เมื่อพบผู้ป่วยแล้วจะใช้เวลาเป็นชั่วโมงจึงจะสามารถช่วยผู้ป่วยออกมาได้ การทำงานยังคงเหมือนเดิม คือมีการขอเครื่องมือและขอออกซิเจนเป็นระยะ ๆ ซึ่งเมื่อมีขอที่จุดหนึ่งจะมีการตะโกนต่อ ๆ กันมา ทำให้เหมือนกับว่าต้องการหลายๆ ที่ และมีการขอยาหลายครั้ง แพทย์ได้ขึ้นไปดูว่าเอายาไปทำอะไร พบว่าจะเอาไปฉีดผู้ป่วยเพราะผู้ป่วยปวดมาก เวลาชุดกระดิกตัวจะปวดมากขึ้น ก็เลยบอกว่าไม่ต้องใช้ยาฯ จึงฉีดยาแก้ปวดให้ หน่วยกู้ภัยก็ทำงานได้สะดวกขึ้น มีการขอยาฯ (Xylocain) จากโรงพยาบาลซึ่งกว่าจะประสานงานได้ก็ทงโมงเย็น มีการขอออกซิเจนบ่อยแพทย์ไปดูว่าเอาออกซิเจนไปทำอะไร หน่วยกู้ภัยก็นำถังออกซิเจนไปให้คนไข้ซึ่งต้องการใช้หัวปรับความดันด้วยจึงจะเปิดใช้ได้ และหัวปรับความดันบางครั้งก็ขนาดไม่เท่ากัน ใส่กันไม่ได้ แพทย์แนะนำว่าออกซิเจนไม่จำเป็นมากนัก เพราะว่าเปิดออกมาปนกับอากาศ และท่อก็เล็กมากเปิดแล้วได้ปริมาณไม่พอเพียงนัก จึงได้ปรึกษากันเรื่องอากาศหายใจ

แพทย์ธัญญาได้ไปดูเครื่องปั๊มอากาศ ที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ตั้งแต่ตอนบ่ายและให้จัดเครื่องซึ่งติดอยู่กับพื้นเตรียมไว้

งานที่ทำ

๑. ให้นำเกลือผู้ป่วยที่ช่วยออกมาได้และนำส่งโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา
๒. ฉีดยาแก้ปวดให้ผู้ป่วยที่ยังติดอยู่ที่ซากตึกและให้เจ้าหน้าที่กู้ภัยชุดค้นหาต่อไป
๓. ตั้งหน่วยปฐมพยาบาลที่บริเวณเตียงเจ้าหน้าที่กู้ภัย ข้าง ๆ ตึกที่เหลืออยู่เวลาประมาณ

๑๖.๓๐ น. (เดิมอยู่ด้านนอกตรงข้ามสวนอาหารร่มเย็น และอยู่ด้านในสวนอาหารร่มเย็น ซึ่งมีหน่วยปฐมพยาบาลของหลายแห่งก็ไม่มีเดินที่เหมือนกัน ของที่วางระเกะระกะตามพื้น ไม่มีโต๊ะเก้าอี้เลย)

๔. โรงพยาบาลค่ายสุรนารีได้นำเปลมาช่วยในการขนส่งผู้ป่วย ๒๐๐ เปล

๕. การประสานงานต้องใช้วิธียินยอมกันและตกลงกันเองว่าจะทำอะไรอย่างไร แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ แต่ก็รู้กันเฉพาะผู้ที่คุยกัน และเจอกันจึงบอกกันได้

๖. ผสมน้ำเกลือดื่ม โดยใช้สูตรของอาจารย์ นายแพทย์ศรีวงศ์NSS ๐.๙% ๓๐๐ cc. น้ำ ๕๐๐ cc. + ๕๐% glucose ๒๐๐ cc. น้ำ ๕๐๐ cc. ไว้ให้ผู้ป่วยดื่ม (ซึ่งครั้งแรกหน่วยกู้ภัยไม่ยอมให้ผู้ป่วยดื่มน้ำ ต้องบอกว่าใช้น้ำเกลือสูตรพิเศษ)

๗. ให้น้ำเกลือผู้ป่วยที่ติดอยู่ที่ตึกบางราย

๘. ให้กำลังใจผู้ป่วยโดยอธิบาย และให้ลูกอม อมให้ชุ่มคอระหว่างที่หน่วยกู้ภัยกำลังชุด

๙. ส่งแท่งค็อกซิเจน ๗๐ ถัง จากโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

๑๐. โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ส่ง mask และ laryngoscope ไปประจำรพพยาบาลของโรงพยาบาลชุมชน ในการช่วยเหลือผู้ป่วยในรถ (resuscitation) ส่ง pethidine ที่หน่วยปฐมพยาบาล

ปัญหาที่ต้องบันทึกไว้เป็นตัวอย่าง

๑. การนำส่งส่วนมากโดยเฉพาะด้านหน้าของตึกถล่มไม่ได้ Resuscitate ผู้ป่วยก่อน

๒. รถนำส่งวิ่งเร็วเกินไปต้องคอยบอกอยู่เสมอ

๓. ไม่มีแกนนำในการสั่งการ (ไม่มีศูนย์สั่งการ)

๔. การประสานงานกับหน่วยกู้ภัยช่วงแรก ไม่ค่อยเชื่อแพทย์ ตอนหลังดีขึ้น

๕. การขออุปกรณ์, ออกซิเจน, ยาฉีด ขาดค่อนข้างมาก

๖. ขาดอุปกรณ์ เครื่องพ่นอากาศ ติดต่อดสื่อสารยากมาก กว่าจะได้ใช้เครื่องเป่าลม ต้องวิ่งหาซื้อท่อ สองท่มจึงจะเสร็จ ทำให้ผู้ป่วยที่อยู่ในตึกได้ลมเข้าไปช่วยช้ามากกว่าที่ควรจะเป็น

๗. ที่เดินที่ปฐมพยาบาลไม่มีเก้าอี้เลย ไม่มีเตียง ต้องใช้ผ้าขาว ผ้าพลาสติก ปูนั่งกัน

๘. การแต่งตัวพยาบาล ควรนุ่งกางเกงออกปฏิบัติการณ์นอกสถานที่

๙. ออกซิเจน มีเจ้าหน้าที่คุมไม่พอ ถึงออกซิเจน กระจายไปในที่ต่างๆ หลายจุด บางทีอยู่นอกพื้นที่ต้องไปหาคนช่วยยกกลับมา

การแก้ไข ต้องมีแผนการช่วยเหลือผู้ประสบภัยเตรียมไว้ให้พร้อมก่อน รวมทั้งการซ้อมแผน

ช่วงที่สาม ๑๘.๐๐ น. วันที่ ๑๓ - ๑๘.๐๐ น. ของวันที่ ๑๔ (ช่วยผู้ป่วยได้ประมาณ ๒๐)

การทำงานเหมือนๆ กัน คือเมื่อพบผู้ป่วยแล้วก็จะใช้เวลาชุดเพื่อนำผู้ป่วยออกมาต้องใช้

เวลานานมาก ประมาณ ๓-๔ ชั่วโมง ประมาณสองทุ่ม นำเครื่องปั๊มลมจาก โรงพยาบาล มหาราชนครราชสีมา เปิดเครื่องได้ประมาณ ๕ นาที เครื่องก็ไหม้ พอดีมีเครื่องปั๊มลมของทหาร อยู่ใกล้ๆ แพทย์ก็ได้ไปหาซื้อท่อลมมาก็ใช้ได้ดี นำท่อลมไปเป่าเข้าที่หลุมต่างๆ แต่ถ้ามีท่อมากกว่านี้ก็จะดีมาก ๆ

การทำงาน

- ก็เหมือนเดิมแต่ก็ทำงานสะดวกขึ้นมากเพราะจำนวนผู้ป่วยน้อยลงและคนทำงานเริ่มว่าง และคุยกันประสานงานแบ่งงานกันได้สะดวกขึ้น
- อุปกรณ์ เช่น mask ถุงมือ เสื้อกางเกงเขียว นำมาจาก โรงพยาบาลจำนวนมาก

ปัญหา

- เหมือนตอนบ่าย แต่ไม่มากนัก
- รถพยาบาลตอนแรกๆ เหมือนกับแย่งกันนำส่งผู้ป่วย แต่ตอนดึกๆ ก็เข้าคิวกันดีขึ้น กว่าตอนกลางวัน
- ไม่มีที่ resuscitate จึงมีวิสัญญีและแพทย์อยู่ประจำรถโดยอัตโนมัติ เพื่อจะได้ช่วยเหลือผู้ป่วยได้ทันทั่วทั้งที่
- การส่งต่อจากตึกเกิดเหตุขึ้นรถ และจากรถขึ้นตึกอุบัติเหตุ ควรมีการส่งต่อ คือบอกให้รู้ว่าควรระวังอะไร เช่น กระดูกสันหลังหัก ฯลฯ (มีทำเพียงบางราย)
- ตอนดึกคืนนี้ไม่มี น้ำ อาหาร เลย
- ที่เตียงปฐมพยาบาลยังไม่มีเก้าอี้ นั่ง ต้องใช้ผ้าที่เตรียมไว้ห่อศพ ปูนั่งกับพื้น (ใส่กระโปรง ก็นั่งกันยาก)

วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๘.๐๐ น. ถึง ๘.๐๐ น. วันที่ ๑๕ (ช่วยผู้ป่วยได้ประมาณ ๒๐ คน)

๘.๐๐ น. ประชุมเตรียมแผน ที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา มีผู้ใหญ่จากกระทรวง สาธารณสุข สสจ. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา และแพทย์พยาบาล เมื่อเตรียม แผนทั้งในที่เกิดเหตุ และในโรงพยาบาล เพื่อแก้ปัญหาแล้วก็ออกปฏิบัติการ แต่เนื่องจากไม่ได้มี การเรียกผู้ปฏิบัติทั้งหมดมาชี้แจง และไม่มีวิทยุสื่อสารที่ดี แผนก็ทำงานได้เพียงบางส่วนแต่งานก็ น้อยลง ทำให้ทุกอย่างดูเหมือนมีปัญหาไม่มากนักพอจะแก้ไขได้ แต่ก็ล่าช้าอยู่

การทำงานก็เหมือนๆ กับคืนวันที่ ๑๓ แต่ก็มีอุปกรณ์ พร้อมมากขึ้น รู้งานมากขึ้น แต่ ทุกคนก็ยังมีความกระตือรือร้นในการทำงานอย่างมาก เพราะมีการพบผู้รอดชีวิตอยู่เป็นระยะๆ ต้องรอการขุดประมาณ ๔-๘ ชั่วโมง ต่อราย มีบางรายกำลังช่วยอยู่ แต่ผู้ป่วยอยู่ลึกมากก็เสียชีวิต ก่อน

คืนวันที่ ๑๔ เจ้าหน้าที่หน่วยกู้ภัยปิดเครื่องปั๊มอากาศอยู่หลายครั้งเพราะไม่เห็นความสำคัญ ต้องคอยอธิบายให้เข้าใจ

ตัดขาช่วยชีวิต ได้ซากตึกถล่ม

เช้าวันที่ ๑๕ สิงหาคม เวลาประมาณ ๘.๐๐ น. เจ้าหน้าที่หน่วยกู้ภัยจากมูลนิธิร่วมกตัญญู ได้ค้นพบว่ายังมีผู้บาดเจ็บติดอยู่ในซากอาคารอีกหนึ่งคน เป็นหญิงชื่อ นางมณีวัล กิตติศักดิ์โสภณ อายุ ๒๘ ปี

หน่วยกู้ภัยได้เจาะโพรงจากด้านบนลงไปประมาณ ๒ เมตร แล้วคืบเข้าไปในช่องแคบๆ กว้างประมาณ ๘๐ ซม. สูงประมาณ ๔๐ ซม. ลึกเข้าไปประมาณ ๒ เมตร จึงถึงตัวผู้บาดเจ็บ ซึ่งอยู่ในสภาพนอนคว่ำ สามารถขยับแขนได้ทั้ง ๒ ข้าง แต่ขาทั้ง ๒ ข้างถูกคานขนาดใหญ่ทับตังแต่ระดับเหนือเข่าลงไป มีส่วนของไหล่และมือศพของศพอีกคนหนึ่งทับบนต้นขาขวา

เวลาประมาณ ๑๒.๐๐ น. คณะแพทย์ที่ศูนย์ประสานงานที่เกิดเหตุได้แก่ นายแพทย์ทองถม ชลอรกุล นายแพทย์ธัญญา เทเพนทร์ และนายแพทย์สมบุรณ์ หอมศักดิ์มิ่งคล ได้มุดเข้าไปในโพรงเพื่อตรวจผู้บาดเจ็บ ได้ฉีดยาแก้ปวด ยาแก้อักเสบ และให้ผู้บาดเจ็บดื่มน้ำเกลือผสมกลูโคสและนมกล่อง

เวลาประมาณ ๑๖.๐๐ น. นายเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์ จากมูลนิธิร่วมกตัญญูแจ้งว่า อาจไม่สามารถนำผู้บาดเจ็บรายนี้ออกมาได้ จึงนำความมาปรึกษาที่ศูนย์อำนวยการ ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการพร้อมหน้า ร่วมด้วย นายแพทย์สุทัศน์ เวชโช รองอธิบดีกรมการแพทย์ นายแพทย์พงศ์ศักดิ์ วัฒนนา นายแพทย์ฉลอง ควรหา นายแพทย์สุบิน ศิริสังข์ไชย และ พ.อ.นายแพทย์เอกจิต ช่างหล่อ เพื่อหาวิธีการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บรายนี้ ได้ข้อสรุปนี้เบื้องต้นว่า อาจต้องตัดขาซึ่งถูกทับทั้ง ๒ ข้าง เพื่อนำตัวผู้บาดเจ็บออกมาและได้ให้นายแพทย์สุรัชย์ ปัญญาพฤทธิ์พงศ์ และแพทย์หญิงพวงเพ็ญ อ่ำบัว มุดเข้าไปในโพรง เพื่อประเมินสภาพผู้บาดเจ็บ และได้รีบให้น้ำเกลือเข้าเส้น ต่อมาได้เจาะเลือดตรวจหมู่เลือดและสารละลายในเลือด รวมทั้งให้ช่างภาพถ่ายภาพสภาพผู้บาดเจ็บและสภาพภายในโพรง เพื่อนำมาปรึกษาและวางแผนที่ศูนย์อำนวยการ

คณะแพทย์ได้จัดเตรียมทีมงาน ๔ ทีม ที่จะทำงานประสานกันเพื่อทำการผ่าตัดในครั้งนี้ ได้กำหนดตัวบุคคลและวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยรอบคอบทุกขั้นตอน โดยจัดเตรียมและดัดแปลงอุปกรณ์การผ่าตัดและให้ยาสลบให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และภาวะวิกฤต

ในขณะเดียวกัน เจ้าหน้าที่หน่วยกู้ภัยได้เจาะพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กเป็นโพรงจากด้านบนลงไปตรงตัวผู้บาดเจ็บอีก ๑ โพรง เพื่อช่วยให้มีพื้นที่ในการผ่าตัดเพิ่มขึ้น

เวลาประมาณ ๒๒.๐๐ น. ทุกฝ่ายได้ปรึกษาหารือขั้นสุดท้ายและมีมติว่า วิธีที่จะช่วยชีวิตนางมณีวัล ต้องใช้วิธีผ่าตัดขาทั้ง ๒ ข้าง ได้ซากอาคารเท่านั้น

ข้อบ่งชี้ในการตัดขาครั้งนี้ ได้แก่

๑. ขาของผู้บาดเจ็บที่ถูกทับในระดับเหนือเข่าทั้ง ๒ ข้างเน่าตาย โดยเฉพาะขาข้างซ้ายมีกลิ่นเน่าเน่าตายลามขึ้นไปถึงระดับข้อสะโพก

๒. ผู้บาดเจ็บมีไข้ขึ้น และเริ่มเกิดภาวะโลหิตเป็นพิษ

๓. จากการตรวจเลือดพบว่า ระดับโปรแตสตีเนียมสูง แสดงว่าผู้บาดเจ็บเริ่มมีอาการแทรกซ้อนทางไต

๔. หน่วยกู้ภัยไม่สามารถนำผู้บาดเจ็บออกจากซากอาคารได้ทันการ

๕. ผู้บาดเจ็บและสามีขอให้แพทย์ช่วยตัดขา

๖. ในขณะนั้นลมแรงและฝนทำท่าจะตก ถ้าฝนตกอาจเกิดการถล่มซ้ำของซากอาคาร ซึ่งเกิดอันตรายต่อผู้บาดเจ็บและผู้ช่วยเหลือ

จนเวลา ๒๓.๓๐ น. ก็ยังไม่มีความหวัง ด้วยความเจ็บปวดอย่างแสนสาหัส “มณีวัล” ขอร้องคนที่เข้าไปช่วยเหลืออย่างเด็ดเดี่ยวให้ตัดขาเธอเสีย คณะแพทย์ค่อนข้างจะลังเลกับคำร้องขอดังกล่าว เพราะในสภาพดังกล่าวมันไม่เอื้ออำนวยให้ทำเอาเสียเลย

อย่างไรก็ตาม เวลาสำหรับการลงเลขของคณะแพทย์มีน้อยเหลือเกิน เนื่องจากบาดแผลเริ่มมีอาการติดเชื้อ ภาวะไตเริ่มไม่ดี คณะแพทย์หารือกันแล้วไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากตัดสินใจตัดขาเธอ ทั้งที่อยู่ในสภาพที่เสี่ยงมาก และการดำเนินการก็ยุ่งยากมาก เพราะโพรงที่เจาะลงไปแคบ แพทย์สามารถลงไปทำงานได้ที่ละคนเท่านั้น หากมีอะไรผิดพลาดเล็กน้อย ชีวิตอันอ่อนล้าของเธออาจจะหลุดลอดไปทันที

ก่อนที่แพทย์จะลงมือตัดขาเธอนั้น ส.อ.สมบุญ กิตติโสภณ ผู้เป็นสามีถูกตามให้มารับรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้น และได้เวลาสั้นๆ ในการพูดวิญญูกับภรรยาของตัวเอง “วัลเจ็บมากไหม” ส.อ.สมบุญถามผ่านวิญญูมือถืออย่างอ่อนโยน โดยพยายามเก็บอารมณ์สะท้อนใจไว้ให้มากที่สุด แทนที่ “มณีวัล” จะพูดถึงตัวเอง เธอกลับถามคืนไปว่า “ลูกเป็นอย่างไรบ้าง” “อยู่ มาด้วยอยู่ในรถ” เสียง ส.อ.สมบุญเริ่มสั่นเครือ

“ลูกรออยู่นะ” เป็นประโยคสุดท้ายที่ ส.อ.สมบุญพอจะเปล่งออกมาได้ในตอนนั้น เพราะความรู้สึกต่างๆ ประดังประเดขึ้นมา ส่วนมณีวัล มีแต่เสียงร่ำไห้

คณะแพทย์ได้จัดเตรียมทีมงาน ๔ ทีม ประกอบด้วย

ทีมที่ ๑ ทำหน้าที่ตัดขาและนำตัวผู้บาดเจ็บออกจากซากอาคาร ต้องมุดลงไปนอนและนั่งภายในโพรงแคบๆ ประกอบด้วย ศัลยแพทย์ ๓ คน ได้แก่ นายแพทย์ชเนนทร์ ธนอมสิงห์ นายแพทย์สุรัช ปัญญาพฤทธิ์พงศ์ นายแพทย์ไพรัตน์ สุขสโมสร และวิสัญญีแพทย์ ๑ คน คือ แพทย์หญิงพวงเพ็ญ อ่ำบัว โดยมีพยาบาลส่งเครื่องมือและพยาบาลวิสัญญี คอยช่วยอยู่ปากโพรง

การให้ยาสลบเริ่มเวลา ๒๓.๑๕ น. โดยวิธีฉีดยาเข้าเส้น การผ่าตัดเริ่มต้นเวลา ๒๓.๒๐ น. โดยใช้สายยางรัดต้นขาเพื่อห้ามเลือด และทำการตัดขาพร้อมกันทั้ง ๒ ข้าง ใช้เลื่อยลมตัดกระดูก อากาศของผู้บาดเจ็บทรงตัวดีตลอดเวลาการผ่าตัดและเสียเลือดไม่มาก ใช้เวลาผ่าตัดประมาณ ๑๐ นาที ก็สามารถนำผู้บาดเจ็บออกจากโพรงได้สำเร็จ หลังจากที่ผู้บาดเจ็บถูกทับอยู่ในซากอาคาร เป็นเวลานานถึง ๖๑ ชั่วโมง

เมื่อผู้บาดเจ็บขึ้นมาถึงปากโพรง ได้เกิดภาวะหัวใจหยุดเต้น ทีมงานที่ ๒ ซึ่งประกอบด้วย ศัลยแพทย์ ๕ คน ซึ่งเตรียมอุปกรณ์พร้อมอยู่แล้วได้ปฏิบัติการช่วยชีวิตทันที และสามารถแก้ไขให้ หัวใจเต้นได้เองในอีก ๑ นาทีต่อมา ศัลยแพทย์ได้ตรวจดูบาดแผล ไม่พบจุดเลือดออกที่เป็นอันตราย จึงพันผ้าปิดบาดแผลและนำผู้บาดเจ็บลงจากกองซากอาคาร เข้าสู่โรงพยาบาล

ในโรงพยาบาลทีมงานที่ ๓ ซึ่งประกอบด้วยศัลยแพทย์และวิสัญญีพยาบาล ได้นำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลอย่างปลอดภัยและรวดเร็ว โดยมีรถตำรวจนำทาง

เมื่อถึงโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ทีมงานที่ ๔ ซึ่งประกอบด้วยศัลยแพทย์วิสัญญีแพทย์ และผู้ช่วย ได้ทำการผ่าตัดผู้บาดเจ็บต่อทันที พบว่าตอขาซ้ายกลัมนเนื้อเน่าลามเข้าไปในสะโพก จึงต้องตัดขาซ้ายถึงระดับข้อสะโพก ส่วนตอขาขวายังอยู่ในสภาพดี การผ่าตัดเสร็จสิ้นในเวลา ประมาณ ๑ นาฬิกา ของวันใหม่

นางมณีวัล ได้รับการอภิบาลใน ICU หลังการผ่าตัด เวลา ๐๑.๔๕ น. วันที่ ๑๖ สิงหาคม มณีวัลเริ่มรู้สึกตัวดี และตอนเช้าของวันเดียวกันก็สามารถพูดคุยได้ เธอบอกว่า “เวลานี้กำลังใจดีมาก แพทย์ที่มารักษาให้กำลังใจดีมาก ทุกคนบอกให้ทำใจให้เข้มแข็ง ตั้งแต่อยู่ใต้ซากตึกมีกำลังใจดี ตลอดเวลา” “นึกถึงคุณพ่อคุณแม่ทำให้มีกำลังใจ โดยเฉพาะนึกถึงคุณพ่อที่เสียไป ภาวนาขออย่า

เพ่งให้เป็นอะไรไปเลย เพราะลูกยังเล็ก ห่วงลูก ขอให้พ่อช่วยคุ้มครองด้วย” “ถ้าจะเป็นอะไรไป ขอให้ลูกโตกว่านี้ก่อนถึงค่อยเป็น เพราะห่วงลูกมาก” เพราะความเป็นห่วงลูกนี้เอง ทำให้เธอยืนหยัดสู้กับชีวิตอย่างทรหด และแลกมันไปด้วย ๒ ขาของเธอ!!

เนื่องด้วยมีผู้ป่วยจำนวนมากจนเกินกำลังเจ้าหน้าที่ บ่ายวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๖ จึงได้ส่งนางมณีวัลพร้อมผู้ป่วยอีก ๓ คน ทางเครื่องบิน เพื่อไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลภูมิพล

สรุปสถานการณ์เกี่ยวกับผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต (๗ กันยายน ๒๕๓๖)

๑. ผู้บาดเจ็บทั้งหมด	๓๖๔ ราย
ชาย	๑๙๓ ราย
เด็กหญิง	๒ ราย
ชาวต่างประเทศ	๗ ราย (ชาย ๔ ราย, หญิง ๓ ราย)
๒. เสียชีวิต	๑๓๖+๑* ราย
(เสียชีวิตในที่เกิดเหตุ ๑๓๒ ราย, เสียชีวิตหลังการรักษา ๔ ราย)	
*เด็กชายปาฏิหาริย์ วิสเพ็ญ C/S บุตรนางพรรณ วิสเพ็ญ	
๓. บาดเจ็บรับการรักษา	๒๒๘ ราย
(โรงพยาบาลเอกชน	๒๖ ราย
โรงพยาบาลมหाराชาฯ	๑๙๒ ราย
คนไข้ใน ๖๐ ราย	
- เสียชีวิต	๔ ราย
- Refer กทม.	๙ ราย
- Refer จังหวัดอื่นๆ	๕ ราย
- กลับบ้านได้	๓๑ ราย
- คงรักษาอยู่	๑๑ ราย
คนไข้นอก ๑๓๒ ราย	

ในกรณีที่อาคารโรงแรมรอยัลพลาซ่าถล่มเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๓๖ โรงพยาบาลมหाराชนครราชสีมา ในฐานะหน่วยงานทางการแพทย์และสาธารณสุขของรัฐ ซึ่งจะต้องให้บริการดูแลผู้บาดเจ็บทั้งด้านการรักษาพยาบาล เพื่อช่วยชีวิตป้องกันความพิการและส่งเสริมฟื้นฟูสมรรถภาพ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่ญาติผู้บาดเจ็บ โรงพยาบาลมหाराชนครราชสีมา ร่วมกับหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนได้ร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงานจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

การปฏิบัติภารกิจที่สำเร็จไปได้นั้นก็ด้วยวิธีที่ว่า “ฟ้าช่วยเหลือนายเกื้อกูล เพื่อนและลูกน้องหนุนส่ง” น้ำพระทัยความช่วยเหลือที่องค์พระประมุขของชาติ และพระราชาวงศ์พระราชนาเป็นพระมหากษัตริย์คุณแก่พสกนิกรผู้ประสพภัยอย่างหาที่สุดมิได้ คณะแพทย์, พยาบาล, เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ขอกราบขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น ตั้งแต่ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีสาธารณสุข ปลัดกระทรวงสาธารณสุข รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข อธิบดีกรมต่างๆ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไปในบริเวณใกล้เคียง และองค์การหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มสติกำลังและขอขอบคุณผู้ร่วมความเหนื่อยยาก ผู้ที่ได้ร่วมใจ ร่วมแรงด้วยความเสียสละ อุตุน มีน้ำใจ ปฏิบัติภารกิจจนสำเร็จด้วยดี

ปฏิบัติการช่วยชีวิตในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ เกิดจากปณิธานอันแน่วแน่ที่จะช่วยชีวิตเพื่อนมนุษย์ เกิดจากการวางแผนงานอย่างรอบคอบ การเตรียมการที่ดี เกิดจากความตระหนักในหน้าที่ การประสานร่างกายและน้ำใจของทีมงานทุก ๆ คน ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรทางการแพทย์ทุกระดับ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ทหาร ตำรวจ เจ้าหน้าที่หน่วยกู้ภัยและประชาชน

จากการทุ่มเทร่างกายแรงใจของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ในอันที่จะสร้างสุขภาพความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีเหตุการณ์ตึกโรงแรมรอยัล นครราชสีมาถล่ม ซึ่งโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ได้จัดนำเครื่องมือและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ ตลอดจนระดมแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเข้าช่วยเหลือผู้ประสพภัยในเหตุการณ์ ตลอดระยะเวลาที่เกิดวิกฤติการณ์จนสามารถช่วยเหลือผู้บาดเจ็บจำนวนมากให้รอดชีวิต และสามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยปกติ นับเป็นตัวอย่างที่ดีแก่หน่วยงานและประชาชนทั่วไป ในการมุ่งมั่นทำงานด้วยความเสียสละ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ จึงเห็นสมควรยกย่องให้

โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

เป็นหน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสาธารณสุข)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

